

1970
2015

ტენსტების და
ნონსტენსტების

ფენიხანი

№ 4 (22)

აპრილი, 2015 წელი
ფასი 2,5 ლარი

ქართული
ლიტერატურა

13

საქართველო

საქართველო

Poetry

Поэзия

Поэзия

شعر

მხილველი

კოეზიკა

詩

Poeziya

Dichtung

պոეზիա

Poesi

ინნო
print STUDIO

ციფრული, ოფსეტური ბეჭდვა

მაისურებზე, უნიფორმებზე ბეჭდვა

სავიზიტო ბარათები

ჩანთები, კალმები

ჭიქებზე ბეჭდვა

პოსტერები, ბანერები

ნიგნების გამოსცემა

ავტომობილების გაფორმება

ბლანკები, კონვერტები, ბლოკნოტები

ვტიკეტები, სტიკერები

სავიზიტო ბარათები; მოსაწვევები და მისალმონი დიპლომები; სერთიფიკატები; ბროშურები; ფლანგონები; ბუკლეტები; კატალოგები; მენიუები; ვალენტინოები; პოსტერები ბლანკები; კონვერტები; ბლოკნოტები; CD/DVD შუქვალები; ნებისმიერი სირთულის ფაილებზე ასევე ყუთებზე ბეჭდვა; ყველა სირთულის კაბადონები, ვტიკეტები და სხვა თვითნებური პროდუქტები; ბილდები; აფიშები, ბანერები, ვიტრინები და ავტომობილების გაფორმების საათების ბრენდინგის ბეჭდვა ოქროს და ვერცხლის ფოტონატურალურ ტიპობრივ პლასტიკური ბარათებზე ბეჭდვა; მაისურებზე, ჩანთებზე, კალმებზე ბეჭდვა.

ქუთათალაქის 8. ტელ.: 597 39 55 87; 2 39 55 87; 2 14 12 14 innostd@gmail.com

წარსული გამომცემლობის საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს მხარდაჭერით

პოეტები თბილისის პირველი საერთაშორისო

ლიტერატურული ფესტივალიდან

- სერბი ჟღანი (უკრაინა) 3
- ვიოლეტ ბრიგორიანი (სომხეთი) 6
- იოსიფ ნოვაკოვიჩი (კანადა) 16
- ლუსი ტაპაჰონსო (აშშ) 19
- რულ შროტი (ავსტრია) 24
- რასულ იუნანი (ირანი) 26
- კიბერლი ჯონსონი (აშშ) 34
- პერა პავლოვა (აშშ) 38
- გიუნელ მოვლუდი (აზერბაიჯანი) 41

ქართული პოეტები

- ლუკა აქიშიძე 44
- ეკა ძევენიშვილი 48
- ხვირა ყალაგაგაშვილი 51
- თემურ ჩხეტიანი 54
- რულ ჩილაჩავა 56
- ირმა შიოლაშვილი 59

1

2

ასალი თარგმანები

გოქან გუნგაშუს კოეზი 63

ორი ელგია

(რინერ მარია რილკე; მარინა ცვეტაევა) 69

რიჩარდ ბერენბარტენი (დიდი ბრიტანეთი) 74

ძრისტიან კარლსონი (შვედეთი) 77

3

პროექტის ავტორი:
ვაჟა ნონაკოლაური

მთავარი რედაქტორი:
შოთა იათაშვილი

რედაქტორი-სტილისტი:
ლელა კოდლაშვილი

დიზაინი და დაკაბადონება:
ნიკა სვედელიძე

სარედაქციო კოლეგია:
დავით ანდრიამაძე
ბიბე ქიქვიანი
დათო ტურაშვილი
ეკა ქვიციანი
ზაზა შათირიშვილი
დავით ჩხეიძე
ბიბე სულაძე

ნომერზე მუშაობდნენ:
ზვიად რატიანი
დიანა ანდრიამაძე
ასია დარგინიანი
დალილა გოგია
დავით ბაბუნია
მანა ლიპარტიანი
გიორგი ლოგანიანი
მანანა მათიაშვილი
ვასილ გულუაშვილი
ლუკა აქიმიანი
ეკა ქვიციანი
სვირცა ყალაგაძე
თეგურ ჩხეიძე
რეზა ჩილაჩავა
ირმა შიოლაშვილი
დათო ბარბაქაძე
ლულუ დადიანი
ნინო მარიაძე
მანანა კობახიძე

გამომცემლობა – „საუნჯე“

მის.: ალ. ყაზბეგის 32/34

ტელ.: 2141214, 2395587, 2397188

Skype: saunje_saunje

ელ-ფოსტა: saungeo@gmail.com

Facebook: გამომცემლობა საუნჯე/Saunje publishing <http://www.facebook.com/saunjee>

www.saungeo.ge

სერგეი შადანი (უკრაინა)

პოეტი, პროზაიკოსი, ესეისტი და მთარგმნელი.

სერგეი შადანი 12 პოეტური კრებულისა და 8 პროზაული კრებულის ავტორია. 2008 წლის მარტში შადანის რომანი „Anarchy un the UKR“ („ანარქია უკრაინაში“) რუსული ლიტერატურული პრემიის „ეროვნული ბესტსელერის“ ე.წ. „შორთ ლისტში“ მოხვდა და მოსკოვის საერთაშორისო წიგნის ბაზრობაზე „წლის წიგნის“ კონკურსის საპატიო სიგელი დაიმსახურა. მას კრიტიკოსები ყოფილი საბჭოეთის ახალგაზრდა ავტორებიდან ნობელის პრემიის ყველაზე რეალურ კანდიდატად ასახელებენ.

მისი რომანი „ვოროშილოვგრადი“ 2010 წელს გახდა ბი-ბი-სი-ს წლის წიგნი.

სერგეი შადანი თარგმნის პაულ ცელანის, ჩარლზ ბუკოვსკის, ანდრეი ხადანოვიჩის, კირილ მედვედევის, დანილა დავიდოვის ლექსებს. მისი ტექსტები ნათარგმნია გერმანულ, ინგლისურ, პოლონურ, სერბულ, ხორვატულ, ქართულ, ლიტვურ, ბელორუსულ, რუსულ, სომხურ ენებზე.

სერგეი შადანი ცხოვრობს და მოღვაწეობს ხარკოვში. რეგულარულად წარადგენს საკუთარ ნაწარმოებებს უკრაინისა და დასავლეთ ევროპის სხვადასხვა ქალაქში, სშირად უკრაინელი მუსიკოსების თანხლებით, ჯგუფ „ძალღები კოსმოსში“ ერთად.

მისი ტექსტები ქართულად პირველად დაიბეჭდა „ახალი საუნჯის“ მე-4 ნომერში, როცა ის იყო ჟურნალის ნომრის ავტორი.

ნაილე მხოლოდ აუცილებელი

ნაილე მხოლოდ აუცილებელი. რამდენსაც ზიდავ.
ნაილე წერილები. რომ არ მობრუნდე გზიდან.
ნაილე ვერცხლეული. ხის ჯვარცმა. ხატები.
ტანსაცმელი. რამდენსაც ჩანთაში ჩატენი.

ნაილე პური, ბოსტნეული. ნაილე საბუთები.
შენ აქ ვერასდროს დაბრუნდები.
შენ ველარასდროს ჩამოუვლი ძვირფას ადგილებს.
ნაილე ბოლო წერილებიც. რომლებმაც გატკინეს.

ვერ მიაკითხავ სალუდეს დილიდან.
წყურვილს ვერ მოიკლავ დამშრალი მილიდან.
ვერასდროს ნახავ ძველ ნაცნობებს, ვიზეც გაბოდებს.
შენ ხარ დევნილი. შენ უნდა გარბოდე.

ირბინო ყანებში. არც იფიქრო უკან მოხედვა.
ძალღებს დამალო. იძინო ძროხებთან.
პეშევებით ხაპო წვიმის წყალი. იძინო კარვებში.
თვალში არ მოხვდე ომის ურჩხულს, სისხლით გაღებულს.

მეგობრები აღარ მოვლენ. საზარელია.
აღარ იქნება გაკვამლული სამზარეულო
და ფანჯრის მიღმა – დილის ქუჩა, რომელსაც ხვეტენ.
აღარ იქნება გარეუბნის ხრიოკი ხედი.

იქნება მხოლოდ ლიანდაგის მჭახე ბრაგუნი.
იქნება მხოლოდ საპლაცკარტო, ცივი ვაგონი.
ქალის ქუსლიან ფეხსაცმელზე შერჩენილი სისხლის ლაქები.
გათოშილი დევნილებით სავსე ბაქნები.

ფოსტალიონის ეს-ესაა დაცხრილულ გვამთან
ეგდება მისი ცარიელი, გახსნილი ჩანთა.
საფლავეების მდუმარება. ღრიანცელი კომენდატურის.
მკვდრების სია, გრძელზე გრძელი, ისე მატულობს,

მთელი ცხოვრება არ გეყოფა, იპოვო მასში
შენი სახელი, რომელსაც წაშლი.

ღეჰერტირი

ვაგდებ იარაღს და ვინცებ ხობვას.
უნდა გავექცე იმ ყველაფერს, რისიც არ მჯერა.
უნდა ვერიდო ნასოფლარებს, გზებსა და ქოხებს.
უნდა ვერიდო ჯარისკაცებს, მკვდრებს და დაჭრილებს.

უნდა ვერიდო უცხო საზღვრებს, ვერიდო ხიდებს.
უნდა ვერიდო ამ სამშობლოს – ამ უსარგებლოს.

უნდა ვიხიო და ვერიდო. კიდეც და კიდეც.
და სულერთია, სად მივხიხავ, სად ვიკარგები.

მდინარესავით ზანტი იყო ღამის დინება.
მაახლოვებდა დღის სინათლეს, ცივს და საშინელს.
მადლობის სიტყვებს ჩემს ბაგეზე ცვლიდა გინება.
სიბნელე იყო ნებოვანი ბატკნის ფაშვივით.

ზეცაში ბჭობდნენ წმინდანები, მიწაში – მკვდრები.
მათ გულგრილ ხმებში იყო რალაც, რასაც ვეძებდი.
თუ დავიღალე ხოხვითა და მიწაზე გდებით,
ვინ შეიფარებს, მიწის გარდა, საწყალ დეზერტირს?

ისიც არ ვიცი, ჩემო მიწავ, რა გიდევეს გულში.
ისიც არ მახსოვს, რა ფერია შენი ალამი.
უცნაურია – შენს დემონებს არასდროს უშლი,
სამხედრო ფიცის სასტიკ სიტყვებს როცა გვძალავენ.

თუ დავივინყე ეს დღეები, თუკი დანყვევლილ
სისხლის მდინარეს, მკვდრებით სავეს, აღარ ვისიზმრებ,
თუკი სიკვდილი კვლავ გახდება მხოლოდ საწყენი,
თუ ძველებურად ამჩატდება ხმა და სინდისი,

თუკი ჩემს სიტყვებს შიშის სუნი არ ამოჰყვება,
არც გათენების შემეშინდა, არც დაღამების,
მაშინ მოვყვები, აი, მაშინ მართლა მოვყვები
ამბავს გახრწნილი ცოცხლების და უხრწნელ გვამების.

ათი ათასი გარდაცვლილი მისმენს მიწიდან.
ზეციდან მისმენს ამდენივე წმინდანის სული.
ბრაზი მეტია მათ სიტყვებში, ვიდრე სინმინდე.
ბრაზი და ახლად მოცელილი ბალახის სუნი.

*ხალხი ფანჯრებთან მომდგარა,
ქუჩაშიც დგანან გუნდებად,
ქალაქში დღეა ზაფხულის
და დეზერტირი ბრუნდება.*

*ის თვალს არიდებს შეკითხვებს,
აშინებს მზერა ყოველი,
ველარც სახლის გზას იხსენებს,
ვერც მათ, ვინც სახლში მოელის.*

*აი, შემოხვდნენ ისინიც
ბრძოლის ველიდან განაქცევს.
შეხედა, და გზა განაგრძო.
შეხედეს, და გზა განაგრძეს.*

ვიოლეტ ბრიგორიანი (სომხეთი)

ვიოლეტ გრიგორიანი დაიბადა თეირანში. 1975 წელს მისი ოჯახი ისტორიულ სამშობლოში, სომხეთში დაბრუნდა. გრიგორიანმა დაამთავრა ერევნის პედაგოგიური სკოლის ფილოლოგიის ფაკულტეტი. არის ლიტერატურულ ჟურნალ „ინქნაგირის“ ერთ-ერთი დამაარსებელი და რედაქტორი. მიწვეული იყო აიპოვას საერთაშორისო სამწერლო პროგრამაში მონაწილეობის მისაღებად (2009).

გრიგორიანი ხუთი პოეტური და ესეების ერთი კრებულის ავტორია. 1991 წელს ის პოეტური კრებულისათვის „სიმართლეა, სიმართლეს ვამბობ“ სომხეთის მწერალთა გაერთიანების პოეტური პრემიის გამარჯვებული გახდა, 1999 წელს კი გადაეცა „ოქროს ლენწმის პრიზი“ კრებულისათვის „ქალაქი“.

ვიოლეტ გრიგორიანის ლექსები ნათარგმნია ფრანგულ, ინგლისურ, სლოვაკურ, მაკედონიურ, ქართულ, უკრაინულ ენებზე, ორი პოეტური კრებული კი გამოცემულია ფრანგულად.

„ზანზის კოცნა“

ცომი და კრემი

150 გრ. კარაქი, 6 კვერცხი, 2 ჭიქა შაქარი, ნახევარი ჭიქა რძე,
2 სუფრის კოვზი კაკაო, 1/5 ჭიქა ფქვილი, სოდა, ძმარი, ვანილი.

მინანქარი

70-75 გრ. კარაქი, 3 სუფრის კოვზი კაკაო, ნახევარი ჭიქა შაქარი,
5 სუფრის კოვზი რძე.

მომზადების წესი

6 კვერცხის გულს შევეურიოთ ერთი ჭიქა შაქარი, დავამატოთ
ოდნავ გამდნარი კარაქი, კარგად ავეურიოთ. ერთი სუფრის კოვზი
სოდა და ერთი სუფრის კოვზი ძმარი წინასწარ შევეურიოთ და
დავასხათ მასას. დავამატოთ 2 სუფრის კოვზი კაკაო, ვანილი,
ნახევარი ჭიქა თბილი რძე და 1/5 ჭიქა ფქვილი. ეს ყველაფერი
კარგად ავზილოთ, შევვლოთ ლუმელში და ნელ ცეცხლზე
გამოვაცხოთ 30 წუთი.

მომზადებამდე ნავიკითხოთ შემდეგი:

ტანო ტატანო, ძონის გულო, უცხო ქმნილება
(ან რა გინოდო?), იქნებ უკვე ვერასდროს გნახო,
და იქნებ ხელსაც ვერასდროს მოგხვევ,
მზის ქვეშ, ხმელეთის ზედაპირზე, ან სულაც წყალთან,
ჩემს ტექსტებში მშვიდობით მოხველ!
ტყუებისცალო,
ასულო ხალხის,
რძალო და დაო უპოვარო,
მშვიდობა შენდა,
თუმცა დიდია ვერშეხვედრის, ვერნახვის სევდა
მდინარეები, მზისქვეშეთი, ხმელეთი მთელი
ო, როგორ მსურდა რომ მეკოცნე ათასი წელი!

გამოვიზოგო უნდა კარგად შეხვედრა ჩვენი

ათი წელიწადი – ვითარცა ათი თვე
ათი თვე-ვითარცა-ათი დღე
ათი დღე იყოს ათი საათი –
ხოლო ათ საათს სიყვარულის ერთ დღედ ჩავთვლიდი,
ეს მცირე დღელა მერგო წილად,
მოგება დიდი.

დღეს შეგიყვარებ ათი წლის იჯრით
ხვალ ხელს დაგიქნევ,
განშორება გზას გადაგვიჭრის.

ეს უეცარი, ჩემს თეთრზე მჯდომი მხედარი შენი
მსწრაფლაქროლადი, ნამიერი, ძვირფასი ძღვენი,

მოკლეა სუნთქვა, გზაც მოკლეა, ხსოვნაც, გინელებ
ადვილად, სწრაფად, მოკუმულპირს, მოპარულ კოცნას,
ისედაც მოკლე ამ სიყვარულს ვკვეცავ და ვკვეცავ.

არ ესმის, ჩუმად იყურება,
არ გესმის? ჩუმად იყურები?
მერე მუხლებზე მადებს ნიკაპს
და არ ჩერდება ეს სიტყვები –
მე სიყვარული სიტყვით მიყვარს.

და ვამბობ:

რომ სწორედ დილით, საუზმისას ამ სასტუმროში
სადაც შემთხვევით ერთად მოვხვდით ჩვენ, თანაც როგორ
(თვითმფრინავით სიკვდილს გადავრჩით)
მე ერევნიდან, ხოლო შენ კი – პარიზი – კონგო,

ხო, სწორედ დილით, კბილებამდე იარალასხმულ
საბაჟოს ბიჭებს, ჩინოვნიკებს ფულზე დაგეშილთ
ადგილობრივთა ჯიუტ თვალებს, რომელთაც უნდათ
რომ ჩაიხედონ შენი წყვილი თვალის სარკეში,

შენმა თვალებმა აირეკლა? ცნობისნადილს თუ როგორ უცხრობ
ამ პაჭაპუჭებს. გარეული, ლამაზი, უცხო...

და მახსენებდა ჩემს ქვეყანას მზერა მათი რომ
დილიდან მინდა, ბავყებს შორის დაგაპატიმრო.

და მერე ჩემში შენს ვარდისფერ ენას ვნატრობდი
ყავასავით ცხელს და გაჟღენთილს ყავის გემოთი,
შენი კბილები – პურს რომ კბერდნენ, ყველს და ზეთისხილს
(სავსეს, პრიალას)

გამაჟროჟოლა

როგორ გელოდი!

შემდეგ ნამცხვარი სავსე გულით, ალუბლის კრემით
რძითა და სისხლით შეღებილი ტურჩები შენი,
გაუმადლარო, ტორტიც ნახე, ტკბილი, აქ არი
რბილი, ფხვიერი თეთრი სუფლე და მინანქარი
მერე თეფშიდან ილიმოდა ეგ ზანგის კოცნა
შენ კი მიცქერდი და იცოდი, არ მსურდა მოცდა.

გიცქერდი, გწავდი,
მაგ თვალების უფსკრულთა ცილა -
იდუმალების ნაპრალები
სპილოსძვალი პრიალებს, ბრწყინავს.
თვალებს მსუბუქად ახამხამებ,
ქუთუთოს დარტყმა
– ნილოსის ტალღამ გადარეცხა
ნაპირზე ლელი,
ნიანგი დინჯად ჩამოცურდა,

შეისრულა სისველე მთელი,
თბილ-თბილ ქვიშაზე იტალღება
ბობოქარი, ი-ს მსგავსი გველი,
ნუთიც და უკვე აღარ არის არც შავი ჯიქი,
გაუჩინარდა და გადახტა ნაპირებს იქით.

დილიდან აქ ხარ, ჩემს ოთახში
არც მესმის თუმცა
ნიკაპაბაბჯენილს შენს მუხლებზე
სიტყვა არცერთი
ჩვენ შინაარსზე ბევრად მეტი გვაქვს,
გიყურებ, მესმის მაგ ბგერების რიტმული დოლი
მჟღერი, ხშულმსკდომი,
ფშვინვეიერი, ყრუ თუ სონორი –
ეს შენი ბგერათნარმოება, ეგ ფონეტიკა.

ნურაფერს იტყვი, იმოძრავე, შიშველი ასო,
იარე, თავი გააქნიე, ასნიე ხელი
შემოტრიალდი, შემობრუნდი,
დატრიალდი, თავი დახარე,
დაჯექი, ჭიქა მომანოდე,
იხტუნე, მერე დაიჩოქე,
მომანოდე ეგ პირსახოცი –
ნება მომეცი დავტკბე შენი ძლიერი ტანით,
კუნთებით, კანით, დაჭიმული სხეულით, თანაც
სრულად შეგიგრძნო და მთლიანად დაგისაკუთრო.

შუქი ჩააქრე, აირჩიე მიყვარდე როგორ
შავო ღვეთაებზე, მუხლმოყრილი გინდოდე იქნებ,
სეფისკვერივით გადაგყლაპო,
შენი კანის ცხელზე ცხელ ხნულებს
ჩემი სახნავი გავაყოლო, ვხნა და დავეთესო
ან შენს სხეულზე შევასრულო ცეკვა სანესო.

შენს შავ ხავერდზე მჯდომი შენი ქათქათა ვარდი,
შავო ნახშირო, შენში ვკრები თეთრი ნაცარი,
ლექსის პრიალა აბრეშუმო,
ეგ გაკრული შავი ხელწერა
შენ ქვეშ დაგებულ ჩემს ქალაღზე მსურდა გენერა.

დგახარ ერთიან, შავ უკუნად
ამ ბნელ ოთახში,
ვერ გხედავ, მხოლოდ ვგრძნობ
სხეულში გამავალ ელვას
შენს წითელ ენას, ამ სისხლიან წითელ ბაირაღს
თავისუფლებას,
ჩემს ბარძაყებს შორის ლივლივას...

იცი, არცერთი თქვენებური ჯერ არ ყოფილა
ჩემს ქვეყანაში, ამიტომაც მინდა მოვუთხრო

ჩემი მხრის ქალებს შენ შესახებ,
 მინდა რომ შურდეთ
 მე ბედნიერის, რომ ნაყოფი შენი ვიხილე
 შენი ნაყოფის ეგ ზოტიკას დავადგი კბილი
 (ნამდვილს, და არა კონსერვის, ქილის)
 გლუვი, ბრჭყვიალა, გემრიელი ეგ ზეთისხილი...
 მკვრივი ტაკუნა, ზეთისხილის მნიფე მარცვალი
 ერთი კადრი ისევე მანვალებს –
 საუზმობისას როგორ ჭამდი წვნიანს, საოცარს...

დაგაგემოვნებ ნება-ნება და ლუკმა-ლუკმა
 ნამცეც-ნამცეც და ნაჭერ ნაჭერ
 ხო, ვარ მშვიერი,
 მსურს გადავყლაპო, სრულად დავნთქა
 ეგ გემრიელი
 შენი სხეული
 გამოგნურო წვენი და უკვე
 რომ დავნაყრდები
 თეთრ ზენარზე დარჩება შენგან
 გამოწურული და მშრალი კურკა.

ცრემლები

თუ თქვენ ნაგიკითხავთ აქამდე ან (-მდე)

25-35 სტრიქონი

გონება გმართავს, დიდხანს ფიქრობ, აწონ-დანონი და თავს არასდროს
 კარგავ, გრძნობებს არ ჰყვები, დარწმუნებული ხარ, რომ მხოლოდ სწორად
 აწონ-დანონისა და გონივრულობის წყალობითაა შესაძლებელი
 ბედნიერების მიღწევა. რომანტიული სიყვარულით გატაცება საბავშვო
 თამაშად და მსუბუქ გართობად გეჩვენება, ცვლილებები ნამდვილად არაა
 შენთვის. მაგრად ინახავ იმას, რაც გაქვს, თუნდაც ეს საერთოდ არ
 გაბედნიერებდეს. არ გჯერა შემთხვევითობის და არც იმის, რომ ბედი შენც
 გაგილიმებს. გირჩევნია ჩაებლაუჭო ძველს და არ შეცვალო შენი ჩვეულება.

35-45 სტრიქონი

ადვილად ექცევი შთაბეჭდილების ქვეშ და გრძნობა შენთვის
 მთავარია, თუმცა ცხოვრებამ გასწავლა, რომ ის ხშირად პირველ
 ადგილზე არ უნდა იყოს. სიყვარული სრულებით ბატონობს შენს
 სულზე, თუმცა შენ მყისვე არ კარგავ თავს, რეალისტი ხარ და
 ხშირად გონება გულს ასწრებს. ამაყიც ხარ და ადამიანებს შენი ეს
 თვისება უგულობაში ერევათ. ცდილობ საკუთარი თავი ჩარჩოში
 არ მოათავსო, არ კმაყოფილდები შენი შექმნილით და მიინევ
 საუკეთესოსკენ, ხოლო როდესაც რაღაც თავს გაბეზრებს ან
 განერვიულებს, ყველაფერს ტოვებ და მიდიხარ, მაგრამ ყველა
 ხიდს არ წვავ. არ გეშინია ცვლილებების და გჯერა საკუთარი
 თავის და ძალების, უბრალოდ ზოგჯერ ძალებს ზოგავ.

45-55 სტროფი

ძალიან მგრძობიარე ხარ. ეძლევი შენს საყვარელს სრულებით და არ გრცხვენია შენი გრძობების ჩვენების, თუმცა შენს ამ დიდ მიძღვნას არ აფასებენ, შენი გრძობა შენთვის ტანჯვის წყარო ხდება. ყველაზე მეტად გიყვარს ცვლილებები. დიდხანს არ ჩერდები ერთ ადგილზე, განუწყვეტილვ ცდილობ ცხოვრების, ტანსაცმლის, სამსახურის, უკვე ნამყოფი რესტორნისა და საუნის შეცვლას. თავს ახალი და უჩვეულო გართობების კალთაშიც კი ყოფ. წამიერი უჩვეულო სიამოვნებისთვის მზად ხარ გადაიხადო შენი მეზობლის ორი თვის ხელფასის ოდენობის თანხა. პასუხისმგებლობის გრძობა თითქმის არ გაქვს, შენი გარემოცვის ადამიანები დარწმუნდნენ, რომ შენი იმიდი არ უნდაა ჰქონდეთ. როდესაც რაიმე იმედს გიცრუებს, მყისვე ტოვებ ყველაფერს და შორდები, არც კი ცდილობ რაიმეს გამოსწორებას ან შეცვლას.

55 და მეტი სტრიქონი

თუ შენ ნაიკითხე – გაიგე ეს სტრიქონი და არც კი გიგრძნია დამწერის სუნი, ბოლსაც არ შეუცდენიხარ თავდავიწყებულ სიამოვნების წესისგან, იძულებულები ვართ უბრალოდ ვთქვათ: ტორტი უკვე ისე დაიწვა, „ზანგის კოცნის“ გასინჯვა ვერ მოახერხე.

შუალაშ

და სავსე მთვარე სცენაზე ადის –
ფაიფურის ზოდია მთვარე.
ამოდრავებს მარიონეტებს
თითებს ხლართავს და ძაფებსაც ფსკვნის...
ზევით მოძრაობს ჯადოსნური, ცოცხალი წყალი
პენისები და მთვარეულები,
ძაღლის დინგები,
მალა, სულ მალა,
ქვიშაზე მალა,
ქალზე მალა,
სახურავებზე, ხიდებზე მალა,
დუქნებსა და მატარებლებზე
მალა, სულ მალა.
მე ხელებს ვერ ვწევ,
ველარც მზერას და
ველარც სიტყვას ვერ ვეზიდები
ვიარე ვარდის გარდატეხამდე,
ბოლო ეკალმა გულზე მიჩხვლიტა:
მიველ ფიჭვნარის საქციელამდე –
სად გატრუნულ ხეს მშვიდად ეძინა,
მერე მთვლემარე მწვანე ორგაზმში
დაყრილ გირჩებზე წავიბორძიკე,
ყინულზე სიკვდილის ცეკვა ვიცეკვე,
ლანგრით მომართვეს კომბოსტოს თავი.
ოქრო მივეცი ზარაფს,
მან ფერადი ფურცლები მომცა,
კაბას შევკერავ ჩემთვის შესაფერს.

- არ დაგეძინოს,
- დაელოდე
კარგად უყურე!

ჩამოიარა შავმა წყალმა
- გავატარე,
ჩამოიარა ნაცრისწყალმა,
გავატარე,
ჩამოიარა შავმა წყალმა,
გავატარე
თმა ოქროსწყალსაღა შეეუშვირე,
პირს ვიბან რძეში,
ტანს-ვარდისწყალში,
ხოლო როდესაც გამჭვირვალე წყალი მოვიდა
- მეც გადავეში მდინარეში -
წყალში ქალთევზას ვეთამაშე,
შხეფები ვყარე,
წყალში ვიმღერე
(- მომაშხეფა ბინძური წყალი
ნეტავ რომელმა ნაძირალამ?
ფანჯარასთან მარეტა ყვირის.)
ქარმა წამართვა თავსაფარი
სანდლები-წყალმა,
თავ-ფეხშიშველი ბალახებზე დავეგდე როცა
ტყის სარძლოებმა მოფერება დამიწყეს,
კოცნით ამილოკეს ჭიბი და მკერდზე
ნაზად მომეკრნენ,
თეძოებითაც ჩამეხლართნენ,
სველი ენით მომილიტინეს -
გადამქანცეს და გადამლაღეს,
მივეჭყლიტე და მივეთხუპნე
ბალახს თიმთიმა შელესავით.

და მოსაყოლიც დამიგროვდა -
გავიჭიმე, შევარხიე სხეულის ღერო
- აი, ახლა მე მთხრობელიკო ლერწამი გავხ...

შხე - და ფანჯრის ქვეშ ჩვენს მარეტას სილა გააწნეს,
- „აჰ, ტუფტა ძუკნა, დოლარს სად ტენი?“, -
სულს უბერავს პანი და უკვე
ნიგნის გვერდებიც აირია -
კენტავრი დავრჩი -
ნახევრად ლერწამ-ვიოლეტი,
ანი, როგორ ვისალამურებ?
ნიგნი დავხურე - მოწყენილობაა.
ფანჯარა დავკეტე - მოწყენილობაა.

ლერწამულს არ ვფლობ და
ვიოლეტის არ მყოფნის ენა

მაინც მოვეყვები ჩემს ცხოვრებას –
მარეტებო, მიტირეთ თქვენაც,

შუალამისას მომიკვდა თითი
ზღურბლზე დავჯექი, ვაგრძელებ ქვითინს,
მამამ ამხადა ნამუსი, დედამ
ჩემი ბეჭედი გაყიდა, დებმა
დამცინეს, მერე ჯადოქარი
მიწოდა ძმამ და
არ გეგონოთ, რომ ვამეტებ რამეს.
სატრფომ ორსული მიმატოვა იმ უკუნ ღამეს
და მეზობელმაც მომაფურთხა – პატივი დამდო.

ქინძისთავებით დამიჩხვლიტეს სხეული მთელი
ბიძებმა, მერე დამაგორეს ლურსმნიან კასრით,
და ჩემი სატრფო ჩაინვინა დაქალმა როცა
ბიძაშვილებმა – მუხის კუბო საჩუქრად მომცეს.

ჯერაც არ ვიცი კაზინოში წამაგო როგორ
უფროსმა ვაჟმა,
ბნელ სარდაფებში ოღრამ მძღოლებს აკმაყოფილებს
ჩემი საბრალო და კოჭლი გოგო.

დუმილის ნიშნად მომიკვდა თითი.
მარეტებო, მიტირეთ ერთხმად,
ჩემი თითი აცხონოს ღმერთმა.

არ ვლაპარაკობ შვიდი წელი და არც ვიციანი
ძაფს ვართავ, ვქსოვ და კვართებს ვკერავ –
ყველა გედი რჩება გედადვე,
ხოლო პრინცი კი ჩააცვივდა ფეხსაცმლის ზომას,
თმაზე, თვალებში არ მიყურებს,
თითქოს სულ ვერ მხედავდეს.
ვიცი ყველა კაცი რაც არი
მისგან დამფარავს მხოლოდ ნაცარი

მაგრამ მე
მაგრამ მე მინახავს, როგორ თვლემს ვარდი,
წელს როგორ ჭიმავს,
თავს როგორ დებს ცის სამსხვერპლოზე,
(მან მიჩურჩულა, ჩემს სანაცვლოდ დადექი, მოდი.)
მაგრამ მე,
მაგრამ მე მინახავს,
როგორი ჭავლით
დაარტყა სისხლმა მამაკაცის ჭიშკრიდან
ერთხელ
და დავიტბორე –
დამეხვია ფერადი მატლი.

მე კი ქალაღდის ძონეულით
რამდენჯერ შევდი-გავდივარ
ზამთარში, რადგან
ჩემს საძებნელს და ჩემს საპოვნელს
ყინული ფარავს.

ხელს ვერ ვანვდენ და - თვალი ხედავს
ტუჩს ვერ ვახებ და - თვალი ხედავს,
სუნსაც ვერ ვგრძნობ და - თვალი ხედავს...

კეთროვანი ვარ და ეჟვანი ფეხზე მომაბეს
ზნგ, ზნგ-ნკარუნობს, მოეცალეთ, ზნგ ზგნ, მოშორდით!

ზნგ, ზნგ, მოშორდით ჯანმრთელო ბავშვებო,
ზნგ ზნგ - აერიდეთ მდიდარო გოგოებო,
ზნგ ზნგ - არ შეხედოთ ლამაზო ბიჭებო

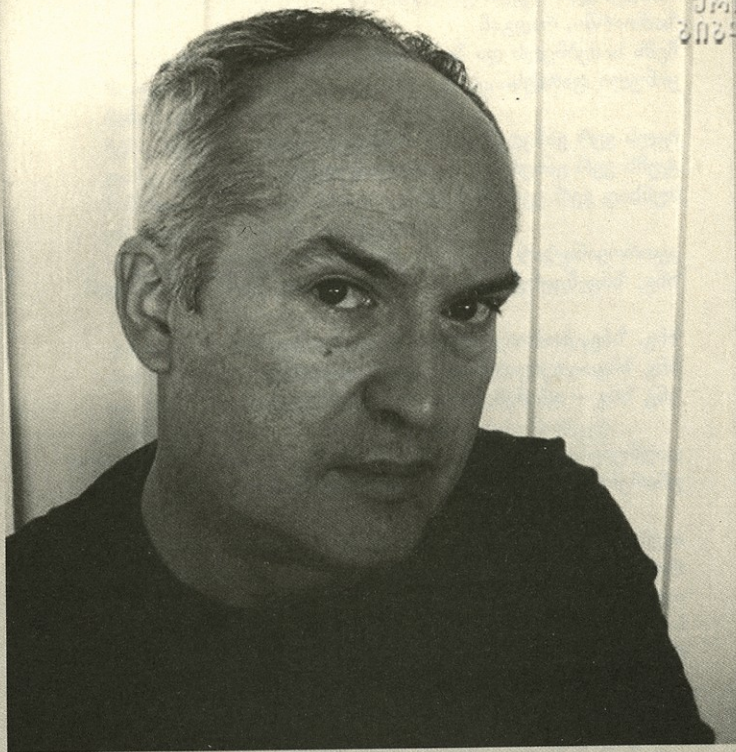
დაუნუნებლებო, მთელებო, ჯანსაღებო, დაუზიანებლებო,
უჩირქონო, უმატლონო - ზნგ ზნგ მოშორდით!

თუმცა თავს ავი წინათგრძნობის ტალღებში ვმაღავ,
როგორ მიპოვა ყრუ მსტოვარმა, როგორ ნეტავი?!
თავზე დამბზუის, დამტიალებს ჩემი ფუტკარი
სიყვარულის მიმიზნებს ხორთუმს
რომ შესვას ჩემი ჭრილობიდან ტკბილი ნექტარი.

ბოლოს და ბოლოს, მეთოთხმეტე ლამე რომ მოვა
მშვიდად დავწვები წყლის წვეთზე, ჩემი
გული წითელი სატყუარაა,
ხერხემალს მაგრად მივეყრდნობი -
ერთი ხმელი ჩალუკა პირში -
და ლა-ლა, ლა-ლა-ლა-ს მივამღერებ ამბის იმ მხარეს...
ხოლო როცა ამოვა მთვარე,
შხკ - ამოვა მხნე პენისი მაღლა, სულ მაღლა,
ვიდრე ქვიშა, ვარდი, ნაცარი,
დროშა, სიტყვა, და ტრაგედია
ფარსი, დედა და მამაჩემი,
სპორტი და მცნება,
მათემატიკა, წყევლა, ზარაფი...

მაღლა, სულ მაღლა უფრო მაღლა ვიდრე ეს მთელი
ვიდრე ეს მთელი გაჭყლებილი თიმთიმა ჟელე.

**თარგმნა დიანა ანფიმიადი
ბნკარედი ასია დარბინიანის**

იოსიფ ნოვაკოვიჩი (კანადა)

20 წლის ასაკში, იოსიფ ნოვაკოვიჩი ხორვატიიდან აშშ-ში გადასახლდა, ცოტა ხნის წინ კი, 53 წლის ასაკში აშშ-დან კანადაში. მისი გამოქვეყნებული ნაწარმოებებია: რომანი „პირველი აპრილი“, რომელიც 10 ენაზეა თარგმნილი. მოთხრობები: „სამი სიკვდილი“, „მოთხრობები ომზე და ვნებაზე“, „კვერცხის გული“, „გადარჩენა და სხვა უბედურებები“, ასევე ესეების სამი კრებული, კრიტიკული ესეების ორი კრებული.

წელს გამოცემლობა „Esplanade Books“ გამოსცემს მისი მოთხრობების ბოლო კრებულს. მისი ლექსები შესულია საუკეთესო ამერიკული პოეზიის ანთოლოგიაში, Pushcart Prize-ის მოთხრობათა კრებულში და ო'ჰენრის ჯილდოს მოთხრობათა კრებულში. ნოვაკოვიჩს მიღებული აქვს ვიტინგის მწერალთა პრემია, გუგენჰაიმის სტიპენდია, ინგრამ მერილის პრემია და ამერიკული წიგნის პრემია. 2013 წელს ის იყო მენ ბუკერის საერთაშორისო პრემიის ფინალისტი. ნოვაკოვიჩი სხვადასხვა წლებში ასწავლიდა იერუსალიმის ებრაულ უნივერსიტეტში, ბერლინის თავისუფალ უნივერსიტეტში, პენსილვანიის შტატის უნივერსიტეტში. ამჟამად იგი მონრეალის კონკორდიის უნივერსიტეტის ლექტორია.

ჩრდილი.

ჩემმა შვილმა ვერ გაიგო, რა იყო ჩრდილი. თავდაპირველად ჩრდილი გზაზე დაღვრილი ზეთი ეგონა, და მე არ მითქვამს, რომ ცდებოდა. ვინ იცის, იქნებ არც ცდებოდა, იქნებ, ზეთის გუბე მკვდარი ზებრების ჯოგის ჩრდილის ფრაგმენტი იყო; შეიძლება, ზეთის ლაქა გაუმართავი ძრავის ჩრდილიც ყოფილიყო. შეიძლება, ჩემს ბიჭს ეგონა, რომ ჩვენ ჩვენს ჩრდილს ვტლექდით და ის ამიტომ სველდებოდა, მერე კი მაშინვე შრებოდა, როგორც კი მოძრაობას დაეიწყებდით და ახალ ადგილას ახალი სველი ლაქა ჩნდებოდა. ერთხელ, წიგნებით სასუე ჩემს ჩანთას იატაკზე თავის გარშემო წრეზე დაათრევა და თან ყვიროდა *აი, ჩემი ჩრდილი!* არ მითქვამს მისთვის, რომ ცდებოდა. ვინ იცის, იქნებ არც ცდებოდა. წიგნები, შესაძლოა, მკვდარი მწერლების ჯოგის ჩრდილი ყოფილიყო, რომელთაც ზუსტად ისე ათრევენ, როგორ ჰექტორი ათრიეს ტროაში. ან, იქნებ, წიგნები ჩემი შვილის მომავალი კითხვისა და დაძაბული თვალების ჩრდილი იყო. ახლა მას ჩრდილის კონვენციული მნიშვნელობა ესმის. *ეს შენ ხარ, მამა*, ამბობს და ჩემს ჩრდილზე მიმითითებს. აი, ჯოი, ამბობს და თავის ჩრდილს დაჰყურებს. დილაობით ჩვენი ჩრდილები გრძელი და წვრილია, ლანჩის დროს კი მოკლე და მსუქანი. ჩრდილი მარტო არასოდეს რჩება. ჩვენ მუდამ მასთან ვართ. როცა მზე ამოდის, ჩემი შვილია ალბათ ჩემი ჩრდილი; მზის ჩასვლისას კი, ზუსტად ჩემი სიგრძისაა ჩრდილი, რომელიც მისგან მოდის და ქვიშაზე ეცემა – მისი ჩრდილი მე ვარ. ჩვენ ჩვენივე ჩრდილები ვართ. მზე გვიქმნის ჩრდილს. ჩვენი სხეული ის ძრავაა, გზაზე რომ ტოვებს გუბეს – ანუ ჩვენ. როცა მზე გვტოვებს, ჩვენც მივყვებით. უჩრდილონი. ან, იქნებ, მე მარტოდ დარჩენილი ჩრდილი ვარ, ვიოლანჩელოსა და აკომპანიმენტის გარეშე? ჩემი შვილი იღვიძებს, როცა ინათებს და მეუბნება: *მამა, მზე ამოსულა, ადექი, ჩქარა*. ორივე ვდგებით, რომ წარმოვქმნათ რაც შეიძლება ბევრი ჩრდილი. ამისთვის ბიჭი სინათლეს წინ ელობება, მე კი მტვერში წყვილიაღის სიქარით ვიფანტებ.

მომოგონის ღვინისა და შინაგანის შესახებ

ტიკილი ვიგრძენი – თავიდან გაურკვეველი შეგრძნება მქონდა გაფიჩხული ფეხის თითში – ვიფიქრე, კოჟრები ხომ ამ დამაჯდა-მეთქი, და კენი გამახსენდა, რომელსაც ფეხები შუშით გაეცხო.

როგორც კი კენის დედამ მწვანე ღვინო დალია, მისმა თვალებმა სიცოცხლეზე უარი განაცხადეს. ქალმა ჭიქა პიანინოს კიდეზე შემოდო და როცა შავი ხე კვარტებისა და ოქტავებისგან აცახცახდა, ჭიქაში ტალღებმა რომდოს სიმღერა და ტანგოს ცეკვა მოინდომეს. დიდფხესაცმილიანი ერთფეხა ჭიქა ახტა, გასრიალდა, თავპირისმტვრევით ძირს გადმოეშვა და გაპრიალბულ იატაკს შუმანის დეკრემენდოთი დაეხეთქა.

როდესაც კენი აბაზანისკენ ფეხაკრეფით წავიდა, რომ დედა არ შეენუხებინა, ფეხი დაღვრილ ღვინოსა და ჭიქის ნამსხვრევებში ჩადა.

ღვინისგან ის ადვილად გათავისუფლდა – სისხლთან ერთად ჩამოიბანა, ნამსხვრევები კი, ისეთი პანანინა, რომ ვერც დაინახავ და ვერც ნემსით ამოიღებ, ფეხში უფრო და უფრო ღრმად შესდიოდა და როცა კენი მანჰეტენზე ალმა-დალმა დარბოდა, თანდათან გზას ძვლისკენ იკვლევდა.

როგორც ჩანს, ზოგიერთი მათგანი ნერვებსაც მიადგა, მიელინის გარსი გაარღვია და, ერთ დღესაც, საერთო საცხოვრებლის აღვირახსნილი სტუდენტებივით თავზედ მდგმურებად აქცია.

მახსოვს, როცა მე და კენი ღამით ქენელ სთრითს მივუყვებოდით და ქირაზე, სამსახურსა და კონცერტებზე ვსაუბრობდით, სახე ეჯღანებოდა, „შუშა ზემოთ მოცოცავს“ მიხსნიდა და მეხვეწებოდა, ნაბიჯი შემენელეზინა.

ორმოცი წლის ასაკში კენი რესტორანში მუშაობდა, ნახევარ განაკვეთზე. რადგან ქირის ფული არ ჰქონდა, დედასთან ერთად ცხოვრობდა და თავისი უდარდლობით ამყობდა: *შეიძლება, ყველაფერი წამართვას კაცმა*,

მაგრამ ვერავინ შეეხება ჩემი თავისუფლების ოცნელსო, ამბობდა.
ვერც შუშის პანანა ნასხვრევეებიან ოცნელს ამოუღებდა ფეხიდან ვერავინ.

ამ ერთი კვირის წინ სახლში ფეხშიშველი დავდიოდი, და თუმცა ვეცადე, იატაკზე ლუდის დაფშენილ ბოთლს მოვრიდებოდი, ნამსხვრევეებს მაინც ვერ გადავურჩი. გუშინ, ჩოგბურთის თამაშისას, როგორც ჩანს, შუშის ბასრმა გრანულამ ნერვს მიაღწია. მე თანაგრძნობით შევეყურებდი ხოლმე კენს, როცა ფეხი ატკივდებოდა, თუმცა, არაფერი მიგრძენია მოგვიანებით, როცა კენის არსებობა გადამაზინყდა. ახლა, როცა ძვალთან პულსი მომაკვდინებლად მიფეთქავს, პირველ რიგში, ის მახსენდება.

მ.

ჩემი ბავშვობის მეგობარი მ. მალულად ლექსებს წერდა.

როცა მისი „გრძნობათა რეველი“

ხელში ჩაგვივარდა, დავგლიჯეთ,

მთელი ის ძველი, საკვამურიანი მონასტერი,

ანუ სკოლა შემოვირბინეთ, და გამოთქმით ვკითხულობდით

იმ ადგილებს, სადაც ტკივილი ან მარტოობა იყო ნახსენები

და ერთმანეთს სიცილით ვეხეთქებოდით.

მ. წერდა ბოსნიური ზაფხულის შესახებ,

როცა დედა ოთახში კეტავდა და იმ ოთახში ცხოვრებას პირდაპირ თვალბუთში უყურებდა,

ვიდრე დედა თავის რკინიგზელ საყვარელთან ერთობოდა,

ასევე წერდა ხორვატიული ზამთრის შესახებ,

როცა მისი დედინაცვალი მის პატარა ნახევარძმას ფეხებს ბანდა,

მას წკეპლით ცემდა, მამამისი კი

ყასბად მუშაობდა.

ჩვენ მ.-ს „მესაროშს“ ვეძახდით, სადაც „მესო“ – ხორცი

და „ოში“ კი უნგრული დაბოლოება. მას შეეძლო, იმდენი ხორცი ეჭამა,

რამდენიც მოესურვებოდა. ჩვენს ქალაქში საუკეთესო ცენტრალურ

თავდამსხმელად ითვლებოდა, მაგრამ „დინამოში“ გადასვლა არც უცდია,

რადგან უსაფრთხო სამსახურს ეძებდა.

ინგლისურის პუტკუნა მასწავლებლის წითელი ფეხების ყინი კლავდა

და ცოლად ქიმიის მასწავლებლის ქალიშვილი შეირთო.

ცინიკოსი ქიმი, რომელიც სწორი პასუხისთვის

ქიშიშით გვაჯილდოებდა, უძრავად იწვა, ჭერს

უცქერდა, და რამდენიმე წლის ცქერის შემდეგ გარდაიცვალა.

მ.-ს სძულდა სერბები, სერბებს კი იგი.

თუმცა, მ. ომში არ წასულა. რადგან ახლომხედველი იყო და

ქუჩაში ვერავის ამჩნევდა, მეგობრები გადაიმტერა,

სამუშაო დღეებში კანონს იცავდა, დასვენების დღეებში კი ცოლს

ღალატობდა. კვირაობით ოჯახისთვის თევზს პაპრიკით ამზადებდა,

მასზე წარსულ დროში ისე ვწერ, თითქოს უკვე მოკვდა.

რეალურად, მის შესახებ ბევრი არაფერი ვიცი – რაც სკოლა დავამთავრეთ,

არაფერი დაუნერია. ალბათ შიშობდა,

ბასრი გრძნობების გამო ღვარძლიანად დავცინებდი.

როგორც ვავიგე, ერთხანს ჭერში ყურება დაუნყია,

თავისი ცუდი მხედველობით კირით შეთეთრებულ ზედაპირზე თუ წერდა.

ახლა მითხრეს, ეთნიკური წმენდის წყალობით

გამდიდრებულა. სასაზღვრო ქალაქში ოფისი გაუხსნია,

სადაც დევნილი სერბები და ხორვატები მისი დახმარებით ერთმანეთს ურიგდებიან –

კონტრაქტს დებენ – სახლებს ცვლიან. მ. კი მათგან პროცენტს იღებს,

ცივად, ყოველგვარი სენტიმენტების გარეშე.

ლუსი ტაპაჰონსო (აშშ)

პოეტი და პროზაიკოსი. ნიუ მეხიკოს უნივერსიტეტში ინგლისური ლიტერატურისა და ენის პროფესორი.

ლუსი ტაპაჰონსო მკვიდრი ამერიკელია, პირველი მოთხრობა, „ადამიანი – გველი“ 1978 წელს გამოაქვეყნა, მაშინ ნიუ მეხიკოს უნივერსიტეტში ჟურნალისტიკას სწავლობდა. დღეს ლუსი ტაპაჰონსო ექვსი პოეტური კრებულის ავტორია. წერს ბავშვებისთვისაც – სამი საბავშვო წიგნი აქვს გამოცემული. ტაპაჰონსოს პოეზიაში მნიშვნელოვან როლს თამაშობს მისი მშობლიური ენის, ნავახოსთვის დამახასიათებელი რიტმიკა და სინტაქსი.

ტაპაჰონსოს ნაწარმოებები იბეჭდება და სხვადასხვა სახით გამოიცემა ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და საერთაშორისო მასშტაბით. მათ შორისაა „რაინო რეკორდის“ კომპაქტ-დისკები „საკუთარი ხმით: ამერიკული პოეზიის საუკუნე“ და „პოეზია ჩანანერებში: 98 ამერიკელი პოეტი კითხულობს საკუთარ ლექსებს“.

2006 წელს ტაპაჰონსოს ამერიკის მკვიდრი მოსახლეობის მწერალთა გაერთიანებამ გადასცა „ჯილდო განსაკუთრებული დამსახურებისათვის“; კანზასის უნივერსიტეტში მკვიდრ ამერიკელთა შემსწავლელი პროგრამის დანერგვისათვის კი მას „არწივის ლიდერობის პრემია“ გადაეცა. 1999 წელს ტაპაჰონსო მკვიდრი მოსახლეობის მწერალთა გაერთიანების მიერ დასახელდა წლის საუკეთესო „მოხრობელად“; მას ასევე მიღებული აქვს კანზასის გუბერნატორის სახელოვნებო პრემია და ქალთა ნაციონალური ასოციაციის პრემია „გამორჩეული ქალი“.

სანტა ფეში ნაშუადღევი დგას – თბილი, ნათელი.

შეშლილებივით ცქმუტავენ ძაღლები, ყალყზე დგებიან, გარეთ გასვლა სურს.

აბა, დანყნარდით, ბიჭებო-მეთქი, ვეუბნები.

დღეს ქურთუკების ჩაცმა უკვე აღარ მოუნევთ.

ერთხელ მითხრა ჩემმა ქმარმა, ასე ჩაცმულებს რცხვენიათო.

მე ვუბასუხებ: „სად გინახავს, ძაღლს რცხვენოდეს“. მან გამოიღმა.

ორიოდ თვის წინ, ასეთივე თბილ ნაშუადღევს,

დედაჩემი შეშის ლუმელთან იჯდა ძველებურ და რბილ ტახტზე.

ლუმელი სახლის შუაგულში დგას, სადაც გრილა და სინათლევ კი ველარ აღწევს.

სამზარეულო დავალაგე და მივუჯექი.

„უჰ“, ვუთხარი და მივეხუტე, რაც ნიშნავდა, „მომიყევი შენი ამბები,“

ან, „მითხარი, რა ხდება შენს თავს.“

„ტაა აკოდი, სულ ეგაა,“ მითხრა დედამ და ორივეს სიცილი წავგვსკდა.

ზურგსუკან ბალიში გავუსწორე.

ხელი ხელში შევუცურე და მივეხუტე.

თბილი და თხელი ხელები აქვს.

ლამაზი და თლილი თითები – მე კი არა მგავს.

მეფერებოდა და ასე ვდუმდით.

მართო ვიყავით მდუმარე სახლში.

ქუჩის ვადღამა ძროხა ბლაოდა და სადღაც წყალთან,

მხიარულად ყეფდნენ ძაღლები. ერთი უთუოდ ლეკვი იყო.

აქ, ჩვენს ოთახში ვისვენებდით, თვალდახუჭულნი.

დედამ მითხრა, ვიმღეროთო, – თანაც ისე, რომ თვალი არც კი გაუხელია.

მე ავმღერდი, ისიც ამყვა. სულ ახლოდან ვუმღეროდი, რომ გაეგონა.

რამდენიმე სიმღერის შემდეგ, მან დაიწყო და მე გავჩუმდი.

„ეს არ მეცნობა“ – ვუთხარი, როცა წამოიმართა და შემომხედა.

„როგორ არა, გავიგონე როგორ მღეროდი ერთხელ ამასო.“

დედა მღეროდა და ცოტა ხანში მეც ავყევი, ერთად ვიმღერეთ.

ამოიხვნეშა, ისე, თითქოს დაიღალა.

ჩაეძინა. მისი ხელი არ გამიშვია და ისევე ვეხუტებოდი.

ძილი მინდოდა. ვერ ვბედავდი.

თითქოს ბევრი რაღაც ხდებოდა,

სინამდვილეში კი გვიანი ზაფხულის ერთ ნაშუადღევს

მე და დედა ვისხედით მხოლოდ.

მისი კატა, კიტი ბაა, ტახტზე ამოხტა, ჩვენთან ახლოს გაიშხლართა.

კიტი ბაა და დედა ხომ სულ ერთდროულად იძინებდნენ.

დღეს იოოტოში თოვლი ფარავს მაღალ მწვერვალებს

სანგრ დე კრისტოსი – ქრისტეს სისხლის მთას.

თოვლი ელვარებს ხასხასა ლურჯი ზეცის ფონზე.

ისე თბილა, რომ ბადეაკრული კარი ღიაა;

ნაშუადღევის მზე იღვრება დახრილ სხივებად სამზარეულოს იატაკზე.

და ძაღლებს გამთბარ ფილებზე სძინავთ.

იოოტოში ახლა შუა ოქტომბერია, კამკამა, ცივი წყლის მძივები

სანგრ დე კრისტოსს ეკიდება ძველ ყელსაბამად.

ძვირფასი შიპროკი, ჩემი სახლი, ჩემი მიწა, დედაჩემი.
იაპითი ნატაანი ნეზ, შიკეიაჰ, შიპოგან დუ შიმა,

თავს კვლავ ასე წარვადგენ: ტო'ნიი', მესა ფარმზიდან
ჩემი მშობლები და მამა-პაპათა კლანები იყვნენ
ტოდიკოზინიშლიდუ ტოდიჩინიზაჰშიშ ჩი,
დუშენედაშიჩეი დუ კინლიჩინიდაჰშინილი.
მე კი თავად შიპროკიდან ვარ – უზარმაზარი კლდიდან
რომლის სახელიც ასე ითარგმნება „მაღალი ბელადი“ ან კიდევ „ფრთიანი კლდე.“
ნატაანი ნეზ დი აჰიშიინაშა. ცე'ბიტაჰ დი ნაშა, ტო'დიჰიკეიაჰ.

ნიიააშნიშლი, შიპროკ, მე შენი მრავალი შვილიდან ერთ-ერთი ვარ
ვინც მუდამ მიაგებს პატივს შენს მუქლურჯ მოხაზულობას,
გარს რომ ტაფობი არტყია, თავთხელი სან ხუანის მდინარე,
ველები, ბალ-ბოსტნები და სარწყავი არხები.
გახსოვარ? მესა ფარმზის პირველ შესახვევში გავიზარდე
ყოვლად უსახურ ფერმაში, მაგრამ ასე გვეუბნებოდნენ,
„მდიდრები“ ხართო, რადგან ჩვენი ყანები გვქონდა.

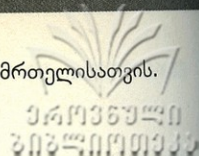
ო, შიპროკ, „მაღალი ბელადო“, ურყევად დგახარ,
ებჯინები ნიუ მექსიკოს დაცლილ ზეცას.
ექოდ შემორჩი იმ დროიდან, როცა არნივები გველაპარაკებოდნენ და გვკვებავდნენ.
უხსოვარ დროს აქ მოგვიყვანე, გადაგვარჩინე
საზარელ წყალდიდობასა და მოხეტიალე ურჩხულებს.
შენი ოქროს ფრთების ნაკეცებში ავიგეთ ბუდე,
ინსტინქტებმა შენს თბილ აკვანში შეგვიფარა, სახელად რომ „ქეს“ ეძახიან.

ნავახოს ტომი ტკბილ მოგონებად ინახავს უხსოვარ დროს გადმოსახლებას,
წმინდა, თავთხელი მდინარის პირას ტკბილად მოწყობას.
სახელადაც ტო'ნიი გვეწოდა – რაც „წყალს“ ნიშნავს, წყლის ხალხს,
მაცოცხლებელი მდინარის პატივისაგებად.

და რადგან შიპროკიდან ვართ, ნატაანი ნეზის ხალხს გვეძახიან,
ესე იგი უძველესნი და გამძლენი ვართ. ყოველდღიურად ვცდილობთ „ქეს“ წესი არ დავარღვიოთ:
– სიკეთე, თანაგრძნობა, ძალა – და გვახსოვდეს, რომ ყოველ ცოცხალ არსებას ესმის,
რას ნიშნავს ნათესაობა.
ყოველ დილით, წმინდანები მოდიან და მზის ამოსვლას გალობით ლოცავენ,
მერე კი, მწუხრისას, ხასხასა ფერების საბანში გვხვევენ,
მთები, მზე და ვარსკვლავები ერთად რომ ქმნიან.

შიპროკ, ნატაანი ნეზ, ცე'ბიტაჰ, ნიჰიმა, თქვენი სახელის ხსენება
ძველ ამბებს გამოიხმობს, ოჯახის ძვირფას მოგონებებს, ახლობლებსა თუ მეგობრებს.
თქვენი სახელები ხვევნით, ცრემლებით და სიცილით არის გადავსებული.
აჰშინე, შიკეიაჰ, დღეები ისევ სუფთა და სუსხიანია.
ნავახოს ტომის ახალი წელი დაიწყო; შემოდგომის შერწყმა ზამთართან,
იეიბიჩიჩის რიტუალების დრო დგება.
წმინდანების მამა-პაპათა. ლოცულობენ და ყინვით სასვე ღამეებს უმღერიან,

ცეკვავენ ჩვენი განახლებისთვის, მცენარეთა, ცხოველთა და ჩვენი ჯანის სიმრთელისათვის. კიდევ ერთხელ მღერიან უძველეს ამბებს და ლოცავენ ჩვენს წინაპრებს და შიპროკის მიდამოებს ფხიზელი თვალით გადაჰყურებენ.

გმადლობთ, შიჩეი, შინალი, შამასანი დუ შიმა, შიპროკ, რადგან გამუდმებით ჩვენთან ხართ და სულ გვახსენებთ, რომ ჩვენზე ზრუნავთ, თვალი გიჭირავთ, სადაც არ უნდა ვმოგზაურობდეთ.

გულწრფელად თქვენი,
ლუსი ტაპაჰონსო.

დაცვეტილი ყურები „ჰოჰოს“ მოლოდინში

გასულ ზამთარს ლიმაში გამომეღვიძა, სადაც ჰაერი სავსე იყო ცვრის პანანინა კრისტალებით; მზის სუსტი სხივი ნაშუადღევის ცას ანანავებდა. სიახლოვეში ატლანტიკის ტალღები გადამწვანებულ კლდეებს ეხეთქებოდა; უზარმაზარი, შევერცხლილი ზვირთები თეთრ პლაჟებზე იმსხვრეოდნენ. მაღლა ცა კი სავსე იყო მძიმე ღრუბლებით, თან მომყოლი სურნელებით, რომელთაც მე ვეღარ ვარჩევდი.

მოგვიანებით მასპინძელმა ხორხემ მითხრა, რომ ლიმას ცა ცნობილია, როგორც „ვირის რუხი მუცელი“, რადგან ქალაქი და სანაპირო გამუდმებით ნისლში ეფლობა.

გამახსენდა, როგორ გვასწავლიდნენ, რომ ზეცა, ვარსკვლავები, მთვარე და მინა, წყლის სხეულები გარს გვეხვევიან და ამ წრეში მზრუნველობით ვართ გარემოცულნი. ამ წრის შიგნით ჩვენზე ზრუნავენ.

იმ საღამოს ამერიკის საელჩოში ვილაპარაკე, ვუზიარებდი ჩემი გვარის უძველეს სიტყვებს: „ტოდოკუი, ტოდირინი, დეეშ'იინი და კინლიჩინი“. ამ სიტყვების თქმით თითქოს მშობლებს და წინაპრებს გამოვიხმობდი. რადგან ისინი ჩემთან იყვნენ, ვლაპარაკობდი ცელიჩიდეზ'აში ტო-ზე ცელიჩი დაჰ შიკანი-ზე: ეს ვეება წითელი კლდეების სახელები, ოხრისფერი წმინდა ქვიშის, უშველებელი ცარიელი ცის, პირქუში უდაბნოების, შიპროკის შვერილს კი ბავშობაში ყოველდღე ვხედავდი.

პერუში ვცეცობოდი შინ გატარებულ ზაფხულის საღამოებზე: ჩანახშირებულ წრის ნაგლეჯზე, სადაც ენთო კოცონი, სადილს რომ უმზადებდა მრავალ თაობას; ლითონის მძიმე ცხაურზე, ზედ რომ ფენებად ედო ცვრის ქონი და ზეთში შემწვარი პურის ცხიმი. ბავშვების ჟივილ-ხივილზე. ვლოცულობდით ცხელ საჭმელზე, მოთუხთუხე სიმიდის ქვაბზე, ქაფქაფა ყავის მადულარაზე რბილი ნანეეზკადის მიმქრალ ნაღვერდალში. გვასხოვს მშობლები, ვინც სახლი ააგო, ვლოცულობთ ყანებისათვის, ვლოცულობთ წვიმისათვის და სარწყავი არხებისათვის, ვლოცულობთ მზისთვის, უძველესი მთების, მთვარისა და ვარსკვლავებისთვის.

არეკიპაში მომაგონდნენ მუდამ თანმყოფი ძალები:
როგორ თვლემენ, როგორ ჩაურგავთ დრუნჩები გრილ ტალახში და
ყურებით ბუზებს იგერიებენ. ცალი ყური ანეული აქვთ,
დაცქვეტილი, რომ არ გამოჩნდეს „ჰოჰო“, რაც ლოცვისას ამენს უდრის.
შემდეგ წამოხტებიან და ელიან პურის ან ხორცის ნაჭერს.
მუქთმიანმა ბავშვებმა გააცინეს, თავიანთი შინაური ცხოველები მოაგონდათ.

ეს ამბები და კიდევ მრავალი სხვა დავუტოვე ხალხს
რუხი ვირის მუცლის ქვეშ. თან მივირთმევედით,
და შიგადაშიგ ცრემლებს ვინმენდდით, ვიცინოდით, ან უბრალოდ ჩუმად ვიყავით.

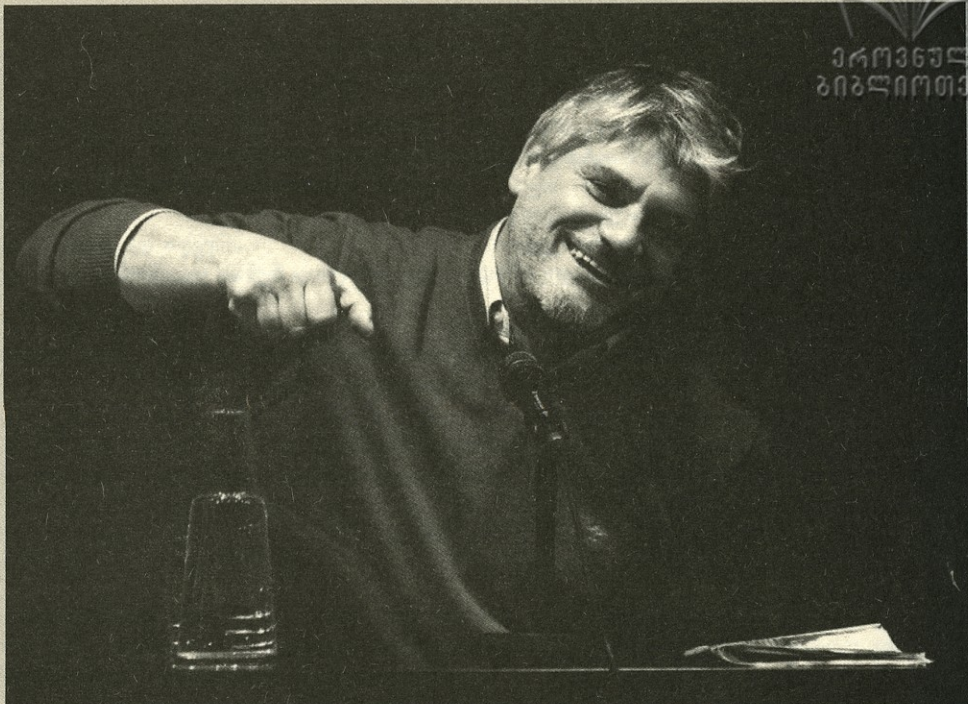
როცა ქუჩებში გამოვეფინეთ, სადაც ხალხი ირეოდა
ჭრელ ტანსაცმელში, ხმამალალი მუსიკა იფრქვეოდა
მალაზიებიდან თუ მიმქროლავი მანქანებიდან, გამყიდველები გვაცდუნებდნენ
ტკბილი ნაყინით, იქვე კი ახლად შემწვარი ხორცის სურნელი ტრიალებდა.
მშობლები ჩვილებს ეჭიდებოდნენ და ბავშვები მოხუცებს,
მოყანყალბულ ტროტუარებზე ხელს აშველებდნენ, უცებ მეგონა,
რომ ვიყავი შიპროკისა და უინდოუ როკის ბაზრობაზე,
თუმცა კი იქვე, ჩრდილოეთით ოკეანე კვლავ მღეროდა
ვარსკვლავების, თევზის, ზეცის და ცვრის სიმღერას.

მერე, როცა ღიმაზე ჩამოწვა ღამე,
გამახსენდა, უდაბნოს ცაზე ვარსკვლავები
ყოველთვის ისე ახლოს გეჩვენება;
ისე ცხადად, თვალისმომჭრელად ბრწყინავენ სიბნელეში მიმობნეულნი.

გამახსენდა და ერთხელაც მივხვდი, რომ ჩვენი ტომები
ისევ იმგვარად ინარჩუნებენ კეთილშობილ ხმიანობას, – ამ შორეულ ქვეყანაში მივხვდი ამას.
ვარსკვლავები: სოდაანიჟონი ლეი.

სო დუუ ოლეე.
მთვარე და ვარსკვლავები მონმენდილ ცაზე.

ინგლისურიდან თარგმნა დავით გაბუნიაძე

რაულ შროტი (ავსტრია)

პოეტი, პროზაიკოსი, მთარგმნელი და ლიტერატურათმცოდნე.

გილგამეშის ეპოსის მისმა ახალმა თარგმანმა დიდი ყურადღება დაიმსახურა ჩვენი საუკუნის დასაწყისში. 2005-2008 წლებში ჰესენის რადიოსა და ტელევიზიის დაკვეთით შროტმა ახლიდან, ზოგისთვის ზედმეტად თანამედროვე ენაზე, თარგმნა „ილიადა“. თარგმანთან ერთად ის ტროას ბრძოლის ისტორიულ ფესვებს იკვლევდა და „ილიადას“ რიტმული პროზაული თარგმანის გამოქვეყნებამდე, 2007 წელს, მან კვლევების შედეგები გამოაქვეყნა, რომელმაც ძირეულად შეარყია აქამდე მიღებული შეხედულებები.

შროტის სრულიად ახალი ანტიკლასიციისტური თეზისები ჰომეროსის ვინაობისა და ტროას ომის შესახებ მეცნიერულ სკანდალად იქცა და საოცრად ცოცხალი დისკუსია მოჰყვა.

შროტის აზრით, ჰომეროსი არა იონიურ საბერძნეთში, დასავლეთ მცირე აზიაში მოღვაწე პირია, არამედ კილიკიელი, ასირიელთა კარის მწერალი, რომელიც ბერძნულ მითებსაც იცნობს და ლურსმნულით დანერილ ტექსტებსაც, მისი ტროა კი კილიკიაში მდებარე ხეთური ქალაქია.

რაულ შროტი სწავლობდა ლიტერატურას ნორვიჩის, პარიზის, ბერლინისა და ინსბრუკის უნივერსიტეტებში. სადოქტორო დისერტაცია დაიცვა თემაზე „დადა – 1921-1922 ტიროლში“ და შემდგომაც გააგრძელა დადაიზმის საკითხებზე სამეცნიერო მუშაობა. წერს რომანებს, მოთხრობებს, ლექსებს. თარგმნის თანამედროვე და ანტიკურ პოეზიას. სულ 22 ნიგნის ავტორია.

2002 წლიდან არის გერმანიის ენისა და ლიტერატურის აკადემიის წევრი. მიღებული აქვს არაერთი ლიტერატურული პრემია.

იზავი

იყო მტრედი საკათედრო ტაძრის გუმბათში
საიდანაც ზანტად აფრინდა
მხოლოდ მაშინ და როდესაც
ისვენებდა რკინის შვერილზე
და სინათლევ იღვრებოდა
კამარის თაღზე და ფანჯრებზე და ათი მცნების
ვიტრაჟები ირეკლავდნენ
წრე მერამდენედ
შემოსახა
როგორ სურდა გაეღნია
სინამდვილისკენ შეღებული კარიდან გარეთ?

თბილისი 15 v 14

ცინის ზედამხედველი

ას ნელზე მეტია რაც ჩვენთან მოჰყავთ კრიმინალები
მკვლელები და ქურდები ისევე როგორც
მეამბოხეები და კონტრრევოლუციონერები
მათ აქვთ უფლება მორთონ საკნები
რათა ბოლომდე არ დაკარგონ ადამიანობა
ზოგს უურნალებიდან მაკრატლით ვუჭრი
ღრმა დეკოლტიებიან ქალებს
კედლებზე აკრავენ: ბრმა სიყვარულის ხატებს
სხვებს დილეგი სამლოცველოდ უქცევიათ
მაცხოვრის ჯვარი და სულიწმინდა
ამით თითქოს შეწყალებას ელიანო
253-ში ერთი წითლად ხატავს მთავარანგელოზს
კაბა თმა ფრთები – სახის გარეშე –
ძღვნად ჩვენი პურის მორჩენილი ნამცეცები
მათი ხელოვნების მიღწევებზე ყოველკვირეულ ანგარიშს ვწერ
თუმცა მაინც ბუნდოვანია რას უქადის ის პატიმრებს
ფოტომოდელი ან ღმერთი – გარესამყაროს არავინ ხატავს
ქალაქებს ხეებს ადამიანებს რომლებსაც ველარ ხედავენ
ბევრი კი ხელუხლებელს ტოვებს თაბაშირისფერ კედლებს
თითქოს ანარეკლი იყოს იმის
რასაც დღემდე ლალატობდა ყველა ამბოხი
და ყველაფრის მიუხედავად საჭმელს აღარავინ მოიპარავს
სტალინიც კი მხოლოდ თავის სახელს კანრავდა ზანტად

ქუთაისი, გუბერსკის საპყრობილე 12 v 14

პროვითე კავკასიაში

აფეთქებული სადგური და ჟანგიანი პილონი ფეხთან
თოვლის მიჯნა ყველა მზერას უკან აბრუნებს
ძველი კაბელის ნაგლეჯზე და ბეტონის ლოდზე
ისინი წვანან ბალახებით დაფარულები
მწვერვალი დაუპყრობელია: ყანჩა
ნათელ სხივებს აჭედებს

მართლმადიდებლურ ხატზე რათა მთა შემოქარგოს
კილიტი დაჟანგებულია – გაცრეცილი მწვანე ფონის ქვეშ
მოჩანს სოფელი – სამხედრო გზაზე
შინაური ფრინველები ხარობს ჩხრეკენ
მსახურები დაჟინებით მიშტერებიან
გათბობის მილი – მთავრული ასო

ანვდილი უღელტეხილამდე
სადაც ბაქანს უფსკრულის პირას
დიდი წარსულის მოზაიკა შემორჩენია –
ალისფერი ოქტომბერი – გამარჯვების თაიგულები
კოსმონავტებით სავსე ზეცა – პირმოცინარი პიონერების
უზრუნველი მომავალი – მხოლოდ ღმერთი განაგრძობს დუმილს
რაც გადარჩა მისი ძეგლიდან
მხოლოდ კვარცხლბეკი და დაფაა:
თუ გვსურს ახალი სამყაროს შექმნა
უნდა დავლენოთ ყველაფერი – გასაგებია?
და თუ არ ძალგით გაიხედოთ მთების გადაღმა
რადგან მყინვარი გზას გიხერგავთ – მოხერხეთ იგი!

სანაცვლოდ მისი სილუეტი მასიურად იკვეთება
კლდის გოლიათში – დაფლეთილი წაღებით
კუზითა და ერთიანად დაკოჟირილი
სამონყალოდ განვდილი ხელებით
თიხისაგან შექმნილი კაცი
ცეცხლის ალში – ძველ ბორკილებში
განრისხებულმა ბოლოს ღმერთი გამოიწვია
ჭინჭრის მდელიოზე ჯოხი რომ დაესო
ვაჟკაცობაში გამოეცადა
დიდხანს ცდილობდა მის ამოძრომას
მაგრამ პალო ღრმად გაიფესვა
მიწას ფესვები არ ეთმოზოდა

მაშინ ღეროსთან ჩაიმუხლა
ცვრიან მიწას დაყნოსა და დაინახა
მატლები როგორ შესეოდნენ მინდვირს თავკებს
როგორ ხრავდნენ ხოჭოები ნარშავის ღეროს
ცხოვრებაც როგორ გრძელდებოდა მის გარეშე
ღრო კი მის თავზე აგროვებდა ზეცის ნაფლეთებს

რომელმაც ნელა დაინყო ხლეჩვა
მხრებით ცდილობდა მის დაჭერას
სანამ ისინიც არ გაქვავდნენ ნანგრევების ქვეშ
და ვიდრე ამ ძილადქცეული ქვაკაცის სისხლმა
მისი ფლანგების ძარღვებიდან ლავასავით არ ამოხეთქა
ჭრილობები მწყემსებისა და გლეხების სალოცავ ხატზე

სტეფანწმინდა 6 viii 08

მისკვათ

ჯერ შეეფარა კლდის სვეტის ძირში
სანთლის ალისგან გამურულ ნაპრალს
რომ ნაქარიშხლევ სიჩუმეში
აელნია კლდის შვერილამდე
და იქიდან დაენახა ავდრისაგან დაგლეჯილი
ხის ვარჯები – ქრისტესავით უტყვი ჩიტები
მერე ძრწოლით დაეძებდა
ასაძრომ კედელს
გამოვლილ გზას ნაბიჯ-ნაბიჯ იმახსოვრებდა
რომ დაესწავლა გადამკვეთი ბილიკები სიცოცხლის სვეტზე
ვარსკვლავების დასაპყრობად აწვილ ხელებს
თითისწვერებით ამაგრებდა უფსკრულის პირზე

ასე ავიდა კლდის თხემამდე
და აღმოჩნდა დაღარულ და გაშლილ ადგილას
იქ კლდემ უჩვენა თავისი თავი
მსხვერვეადი და ბზარებით სავსე – ეს რომ იხილა
კაცმა ლოცვა აღავლინა უფლისადმი
და ღრუბლებმაც კლდის ანგელოზს გადაუფრინეს
აღარ იცოდა ქვემოთ როგორღა ჩასულიყო
თავბრუსხვევა მალლა იჭერდა
წმინდანობა გულისხმობდა ზეცისკენ მზერას
იაკობის კიბის მოლოდინს
მაშინ დაშალა მატყლის სამოსი
გრძელი თოკი მოქსოვა მისგან
და ჩაუშვა ქვემოთ მისთვის მლოცველებისკენ
ვინც ამ განძარცვულ განდეგილში
რწმენა იპოვა
ის იპოვა ვინც მზადაა იდგეს კიდეზე
თოკით აჰქონდეს პური და ქვები
რათა კლდეში გამოკვეთოს ეკლესია
ყველასათვის შეუღწეველი – ისინი კი უსურვებენ მშვიდობიან შინდაბრუნებას

კაცხის სვეტი 13 v 14

გერმანულიდან თარგმნა მაია ლიპარტელიანმა

რასულ იუნანი (ირანი)

თანამედროვე ირანელი პოეტი, პროზაიკოსი, დრამატურგი და მთარგმნელი დაიბადა 1969 წლის 23 თებერვალს, ურუმის მხარის ერთ პატარა სოფელში. ამჟამად ცხოვრობს თეირანში. გამოქვეყნებული აქვს ლექსებისა და პიესების რამდენიმე კრებული და ერთი რომანი. მისი ნაწარმოებები თარგმნილია მსოფლიოს სხვადასხვა ენაზე. თვითონ თარგმნის თურქულიდან სპარსულად.

ქართული
ბიბლიოთეკა

წერილები

წერილები
მოფრინდნენ
და გაფრინდნენ
ისე,
რომ ამ ქალაქის სახელი
არც კი გაუგიათ.

ძილს...

ძილს
თაფლის გემო ჰქონდა
შუადღეობით,
როცა მზე
ნაძვის წვერზე ოდნავ ზემოთ იდგა...
ამ ყველაფრის მიუხედავად,
ჩვენ გაჩერებებზე წავედით,
რათა განშორება გვესწავლა
მატარებელთაგან...
საბოლოოდ
ჩემგან და შენგან
მხოლოდ თეთრ კურღელს ჩაეძინა
თივის ზვინებში.

როცა...

როცა სიგარეტს
ფანჯარაზე მომდგარ
მთვარის გულში აქრობ,
ესე იგი,
გიჟი ხარ...
არა...
ესე იგი, დამცირებული ხარ
და სამყარო ისე გეპატარავება,
ისე გეპატარავება,
რომ ერთ სპილოს შეუძლია
ყველა ზღვა ერთადერთ ყლუპად მოიყუდოს.
ჰოდა,
ეცადე - ყველაფერს დაუზავდე.
ნუ გაიქცევი,
დედამინა
სულელურად მრგვალია!

ქული

ქული სანაპიროს ქვიშათა შორის
შეუძლებელია
ანგელოზს დარჩენოდა
და არც
დელფინი უნახავს ვინმეს
ქუდიანი...
არადა,
მგონი,
პოეტი კაცის იყო,
რომელსაც ზღვა კარში აერია,
წვეულებისაკენ გამოღებულ
კარში...

მთვარე

მთვარე
ყველაზე და ყველაფერზე მეტად გიყვარდა
და ახლა მთვარე
ყოველდღე შენს თავს მახსენებს...
მსურს დაგივინყო,
მაგრამ ამ მთვარეს
ფანჯრის მინიდან
ვერანაირი
ჩვარი ვერა შლის...

პირველი მგზავრობა

ჩემი პირველი მოგზავრობა
დაიწყო ცხენით,
ჯიბეში რომ მეტეოდა,
ოთახიდან
აივნისაკენ.
ძალზე მოკლე მგზავრობა იყო,
მაგრამ მე უკან მთელი ზღვები ჩამოვიტოვე,
ქალაქები - ვარსკვლავებით ამოვსებულნი.
სამყაროს დასაწყისიდან
გავედი
სამყაროს ბოლოში...
და ეს მგზავრობა
ერთადერთი
უხიფათო მსგზავრობა
იყო...

ერთი უსახელო ლექსი

ჩემი პატარა ნაქირავები სახლი
სულ ჯოჯოხეთია
კედლიდან კედლამდე.
ლამით კოშმარები მესიზმრება
და იმაშიც ფული უნდა გადავიხადო.
ფული უნდა გადავიხადო
შიშისათვის,
მარტოობისთვის
და
სევდისათვის...
არადა, რა კარგი იყო სახლი მამისა!
რა კარგი იყო ბელურები
და ხეები
კვირტებდაყრილი...

* * *

ზღვის გაღმა იყავ დაბადებული,
შორი იყავი,
როგორც ყოველგვარი ოცნება...
ლიანდაგებს კი
ნისლში
უანგი მოჰკიდებოდა...
ქვეყნად ვერც ერთმა მატარებელმა
ვერ იტვირთა,
რომ შენამდე წამოვეყვანე,
სიყვარულში ახალ სიტყვებსაც ვერ მივალნივ
და ჩემს სიზმართა გაგრძელებაზე
მზე
არასდროს
არ ამოვიდა...

არც...

არც იმპერატორი ვარ
და არც ვარსკვლავი მაქვს მუჭში,
მაგრამ...
ჩემი თავი
ვიღაც ბედნიერ კაცში ამერია.
იმის მაგივრად ვსუნთქავ,
დავდივარ,
ვჭამ და
მეძინება...
რა მშვენიერი, გულის გამხარებელი აღრევა!

ციყვაპი

ბავშვობაში
გამუდმებით დავდიოდი კაკლის ქაღალდში
და ხელებზე
მუდამ კაკლის სურნელი მქონდა..
როგორცა ჩანს,
ვერ გავიზარდე:
დღემდე
ციყვები ღრღნიან ჩემს
სიზმრებს...

მოვალე

არავისი მოვალე არ ვარ,
ამ მთვარის გარდა,
ცხაურს მიღმა რომ მიირწევა...
თუმცა შეეძლო,
რომ აქ კი არა,
სხვაგან
ჩაევლო,
მაგალითად,
საოცნებო ზღვის შუაგულში
მდიდარი ვაჭრის კაიუტის სარკმელს აჰკვროდა...
არავისი ვალი არ მაქვს,
ამ მთვარის გარდა,
რომელიც მე შენს თავს მახსენებს...

ჩემი აზგავი

სიყვარულს
მრავალი საამო ფორმა აქვს,
მაგალითად:
ვარდისა
ლამაზი გოგოს ხელში,
ანდა:
მთვარისა
თოვლიანი ქობის თავზე...
მაგრამ მე
ვინსენტ ვან გოგის მოჭრილი ყური ვარ –
მწარე ფორმა სიყვარულისა...

ჩატახილი სილი

ერთი დროც იყო,
 ერთმანეთთან
 მთებს აერთებდი
 გულებსა
 და ადამიანებს...
 მაგრამ ახლა,
 ჩატახილო ხიდო,
 ღრუბლებსლა,
 მარტო ღრუბლებსლა
 შეუძლიათ შენი გადავლა...

გულისრევა

ერთი ჭუჭყიანი ხელის ნაკვალევი სარკის ზედაპირზე...
 აქ ვილაცა
 ცუდად გამხდარა
 თავის დანახვით,
 მე ამ სასტუმროს
 დაეტოვებ,
 ამ ფანჯრიდან
 მხოლოდ პატიმრები
 ჩანან...

პატიმარი

სამყარო გისოსს იქით არის,
 მე გისოსს-აქეთ,
 ვერ გამიგია,
 პატიმარი
 მე ვარ
 თუ იგი?

სიკვდილის შესახებ

სიკვდილი კარზე არ აკაკუნებს...
 გასაღებს არგებს,
 კარზე კაკუნი რომ აეტეხა,
 ზომ სიკვდილიც აღარ იქნება?!
 მაშინ უთუოდ
 გაზის კაცი,
 ფოსტალიონი ან
 სტუმარია...
 მას კი სახე წაშლილი აქვს
 და მის ყელში ახველებენ
 გარდაცვლილები...

კვარტლები...

პური,
 წყალი,
 ფანჯრები მზისკენ...
 ზოგჯერ –
 ქორნილიც...
 ღმერთს
 ღარიბთა დასახლებების
 რა უბრალო
 განმარტება აქვს...

ჩიტავი

ასე მგონია,
 ჩემი გულიდან ამოფრინდნენ
 ეს თეთრი მტრედები
 და მე თვითონ ვარ,
 ცის ტატნობზე რომ ვკრავ კამარას...
 შეიძლება,
 რომ ჩიტებმა
 კაცის გულში
 მოიწყონ
 ბუდე?

ზაფხული

მარტო ვარ,
 როგორც ზღვის თეთრი ფრინველი
 გემის კიჩოზე.
 კომპასის ისრებს ჩასძინებიათ.
 ქარს აღარქროლვა დაუფინია,
 ღრუბელს არმოსვლა
 წვიმას არწვიმა,
 ზაფხულს კი თავზე
 წარსულის ჭილის ქუდი ახურავს
 ზღვის ნაპირას მიწოლილა
 და ჩათვლემილა...

ცაცხლი

შორს წახველ ჩემგან
 ტალღის მხრებზე ჩამომჯდარი
 თეთრი გედივით...
 და დრო გავიდა,
 როგორც ნაპირზე
 მწუხარე მელა...

ლერწმიანში ჩამეძინა
და ჩემს სიზმარში
ცეცხლს მისცეს ქვეყანა...

ღამე

ხიდის კიბეებით
ზემოთ ახალგაზრდა ავედი
და ქვემოთ უკვე მოხუცი დავევი.
რა მოხდა, არ მახსოვს,
იმის გარდა, რომ
ვუსტვენდი, რათა
შეშინებისა არ მშინებოდა
დახრწობისა,
ქვისა და ქარის...
შენ არ იყავი...
ღამე საზარელი მდინარე იყო...

ქვიშის ციხესიმაგრე

ყველაფერი ვერანდება,
როგორც ქვიშის ციხესიმაგრე
ქარის სავალზე.
შენი მშვენება ბავშვური იყო,
როგორც ჩემი მიჯნურად ქცევა...
სრულდება ჩვენი სიყვარული,
როგორც ნაღვლიანი თამაში
და საღამო
შინ გვაბრუნებს
ტანზე ჭრილობებითა
და თვალში ცრემლებით...

* * *

მარგარიტა...
მარგარიტა...
მარგარიტა...
მარგარიტა...
მარგარიტა...
მარგარიტა...
მარგარიტა...
მარგარიტა...
გრამაფონის ნემსი
შენს სახელს
წამოედო...

სიტყვები მეზოზოლის მოხინაშრავალი არწივისთვის

შემოდგომა უკვე გზაშია, „ქაიაბაი“
შენი ზღაპარი ხელახლა კრფის კაფეში კაცებს
და ღამეებს სიგრძეს ანიჭებს,
მე კი კვლავაც ყოველ დღით შენი ბუმბული
უნდა ვკრიფო ისევ სუფრიდან...

ცოტათი შენს თავზეც იფიქრე!
მეტაფორებსა და ალეგორიებში ასე ღრმადაც
ნუ დაიბუღებ.

დაზიანდები!
ტყვია მუდამ რკინისა კი არ არის,
ზოგჯერ
ლიმილია –
დამცირებაში ამოგანგლული,
თანაც ისე,
რომ ვერ ხვდებოდე
საკუთარ სისხლში როგორ იხრწობი!
გაფრინდი, წადი!
გაიქეცი ამ ნისლისაგან,
ხალხის ენაპირს გაექეცი
გაექეც მთვარის მწარე დისკოს,
სინთლე რომ ფანჯრებისთვის მიუფენია.

ქაიაბაი!
მთამ და ზეცამ თუ დაგივიწყა,
შენ გაიხსენე ისინი
და წყლის ჩქერალები,
გაიხსენე კლდეთა ქუში დიდებულება
და მიუშვი
წინაპართაგან მემკვიდრეობით მიღებულმა
მოგონებებმა
სული მოითქვან
და აქედან გაგაღწევიანონ
მოგონებები ზაფხულის ღამის ვარსკვლავებია
და სითეთრე შუადღის კურდღლის ბოცვრებისა
მოგონებათა საფრენი ფრთები
და
გასაოცარ დღეთა მწვერვალზე მცირე ხანი
სულმოსათქმელად.

გეყურება, ქაიაბაი!
თუ ყურები დაგგუბებია?!
სავალალოა, შენნაირი არწივი რომ
აქ ლპებოდეს, მცირე ეზოში
რით ინუგეშებ გულს?
ამ ხეებით, მტვერდაფენილით?
ესენი ხომ თვითონვე ტყეს ჩამოსწყვეტიან
ანდა ამ მარმარილოს კიბით?
ის მთის კლდეების მაგიერ თავს შემოგატყუებს!

ნეტავ რომელი წმინდა კურდღლის წყევლამ გინია,
რომ მახეში ასე გაეზი?
რომელი ღვთისთვის აღკვეთილი მტრედის ოხვრის
ცეცხლმა
დანაცრა
სიმამაცე
შენი საფრენი?

ქაიაბაი,
უკვე ღონე გამომაცალე!
რატომ არაფერს იქმ?
შენს აჩრდილს კედელზე
რაღაც აკლია,
რაღაც მსგავსი
ფრინველად ყოფნის.
რამე იღონე,
ფრენა ბუზისგან მაინც ისწავლე!

სისულელე
უბრალოების სხვა სახელი როდი არის,
ნაღვლის მომგვრელი ფორმა არის
უფიქრელობის!
ბრიყვი არ იყო!
არწივს არ უნდა აერიოს
თავი ქათამში!
იფიქრე ცოტა.
თავიდან თავისუფლებაზე
და იმ ნიაგზე,
ფრთებქვეშ რომ გელამუნება
და მაღლა მიჰყავზარ.
მერე სიკვდილზე
კამერათა და თვალთა პირისპირ...

შენ ასე არ უნდა მოკვდე,
არ იმსახურებ შენ
ასე მწარე, ულმობელ სიკვდილს,
ციხე ახსნაა –
სიზმრის კი არა, კოშმარებისა!
შეეცადე, რომ მშვენიერ სიზმრებს ხედავდე,
რომ ხვალ დილას
კედლები გვერდზე გაიწიონ,
როგორც უჯრები
და დაგანახონ ამ სამყაროს უსასრულობა!

ზეცის ბაზრის იაფფასიან საქონლად იქეც!
რა იაფად გაყიდე თავი!
გაცინული ხორცი შენი ფასი სულაც არ იყო
და ღიმილი დრო და დრო
ამ ჯმუხი კაცის –
შენი პატრონის!

გუშინ ზეცის ნაწილი იყავ,
დღეს მინის მტვერის ხარ ნაწილაკი!
ადამიანთა ბედისწერა წამოგენია.
დაპატარავდი, გაილიე
ფრთხილად იყავი
ამ წყვილიადის სივრცეებში არ ჩაიკაზგო!

ქაიაბაი,
მეზობლის შინაურო არწივო,
ადათნესების სიღრმეებში სიცოცხლე
სიკვდილისაგან არ განსხვავდება.
შენც მკვდარი ხარ,
მაგრამ სიკვდილის აზრი არ გესმის...

სპარსულიდან თარგმნა გიორგი ლოპუანიძემ

კიმბერლი ჯონსონი (აშშ)

კიმბერლი ჯონსონი სამი პოეტური კრებულის ავტორია. სულ ახლახან, 2014 წელს გამოიცა მისი ერთ-ერთი ბოლო კრებული „უჩვეულო ლოცვა“. ის ასევე ცნობილია, როგორც კლასიკური პოეზიის მთარგმნელი, თარგმნილი აქვს ვერგილიუსის „გეორგიკები“ (პინგვინის კლასიკა, 2009) და ჰესიოდეს პოემები, როგორც ინგლისური რენესანსული ლიტერატურის მკვლევარმა, 2014 წელს გამოაქვეყნა მონოგრაფია რელიგიისა და პოსტრეფორმაციული ეპოქის პოეზიის ურთიერთმიმართებაზე.

ჯონსონი არის აშშ-ის ეროვნული ფონდის არაერთი გრანტისა და სტიპენდიის მფლობელი. ამჟამად ცხოვრობს იუტას შტატის ქალაქ სოლტ ლეიქ სითიში.

მწყემსვა

სულო, მიუშვი სადავეები შენს გაჭირვებულ ბედაურებს –
ნინ პიტალო, გრძელი ღამეა.

ხარები თვითონ ვერ ივლიან. ახლა ისინი
ხგნეშით იცდიან საღამოს ბინდში, უხახუნებენ

რქებს ერთმანეთს და ღობეზე აკრულებივით
გრძნობენ შვებას. მათი ნერვები ეკლიანი მავთულხლართია.

ფეხები უკვე დაგვინყლულდა, საძოვრები ჩამოვიტოვეთ. გადავლა გვინევს
ქედზე, რომელსაც არ უჩანს ბოლო; სალბის სტეპები,

შეშინებული საქონელი მოჩვენებითი ხმებისაგან:
ნაცრისფერი დაბნეულობა და ხმაური ჰორიზონტის ყველა კიდეზე.

სასტვენნი, მე და შოლტის ტკაცუნი ერთ მთლიანობას
წარმოვადგენთ. ვარ ამათთვის ერთადერთი ნაცნობი სახე,

ამიტომ ყველგან წამომყვებიან: გორაკის წვერზე,
ბოსელში თუ განითლებულ მოედანზე

თოფის სამიზნედ. ქარი ატყდა, იკრებს ძალებს,
ტრალით¹ მოაქვს ქარის ამინდი; თოვლი წამოვა მძიმე ბელტებად,

დაენარცხება ძირს სხეულივით და განთიადებს შორს გადადევნის.
ყინვით დამწვარი, დაბრმავებული თოვლის სითეთრით თუ გავბედავთ და

დანიშნულების ადგილამდე შტორმში გავივლით,
დავილუპებით. სულო ჩემო, სადაც წახვალ, ყველგან მოგყვები.

[*****]

ყველა ამინდში და ამინდის ყველა ბრუნვაში,
გაზაფხულის სხვადასხვა ფრთაზე, ხუთნაირი ფორმის თოვლში,
საავდრო ღრუბლის ვნებააშლილ სიმწვანეში, –

გეომეტრიულ მწვანე ნაკვეთებს რომ ადგას თავზე,
გულის ყოველ ქარიშხლიან ბრუნვა-ტრიალში, ყველგან
შენს სახელს გავყვიროდი. ეს არ გეგონოს

თეატრალური ლიტანია, წარმოთქმული
ჩემი ჩვეული სადგურიდან „უპასუხო“.
სხვაგან ვერ წახავ ასეთ ოხვრებს და მღელვარებას, აი, ასეთი,
წამლექავი ვნების ტროპიკებს...

¹ ტრალი – ტომრისებური დიდი ბადე გემიდან ზღვაში თევზის დასაჭერად

* * *

რა არის ქარი,
გარდა იმისა, რომ წყურვილის დიალექტია? – : მაღალი
წნევა, დაბლობების ამოსავსებად მოვარდნილი; ზეცა არის,
რომელიც ცდილობს, სიმხურვალე დაიცხროს იქნებ დედამიწის
უდამპტომო სიგრილის ყლუპით, ცის თავდაყირა სიგრილებს კი
დედამიწის სიმხურვალისკენ მიაქროლებს. ყველა ამინდი
უშედეგო სურვილების ნიაღვრიდან იღებს სათავეს. არ გაგიკვირდეს,
რომ ქარი ღმუის, – მას არაფერი არ აქვს სათქმელი.

* * *

ლტოლვილო ღმერთო, დიდებულო ჩემო მაცდურო,
ჩემმა გულმა ხომ ქარიშხლების გრამატიკა შეისწავლა
შენს ნაკვალევზე. მოუსმინე: ჭექა-ქუხილით ამბობს ის ახლა
თავის ყველაზე მართალსა და უიმედო ლოცვებს
შენდამი.

ბატონების დაკოვდა

გაზაფხულისკენ, ჭრიჭინები რომ გაიგერობას² მოუხშირებენ, ჩვენ ცალკე ბაკში
შევრეკავთ ყოჩებს. დამწყვედეულები, ერთ ადგილზე მჭიდროდ შეყრილი, ღობის იქით
შეჰბლავიან დარჩენილ ნერბებს. ძირს აღეღვება და ცახცახი,
ძირს გულისრევა: აიყვანე ერთი მათგანი და ხელი ჰკარი, დააწვინე ტალახში ზურგით,
ჩაიშუხლე მერე იქვე, მის მკერდთან ახლოს. დუმის ბოლოს მოჭერილი სახვევი მალე
კუდს გაუშავეს, ჩამოახმობს და შეკვეცა ადვილი ხდება. დაკოვდა, თუმცა, ბოროტებაა:
ჯერ ცერათით მოუსინჯე რბილი მუცელი, რომ უპოვო სათესლე პარკი, მერე მიდი და
დაივიწყე წუთით ეს საქმე, ამუშავე მხოლოდ კბილები, დახურე პირი,
გადააფურთხე. ვცდილობ, გემო არ გავუსინჯო, მაგრამ მაინც საკუთარი პირის გარდა
ვერაფერს ვერ ვგრძნობ, მლაშე სისხლი და ლანოლინი ვარ,
ახლა უკვე ცხვრების ბლავილი საკუთარი ენიდან მესმის. ამას დაკოვდას ეძახიან, –
რბილ მუცელში კბილის ჩასობას, – მაგრამ ბოლოს, ამ საღამოს პირს რომ გავაღებ,
ვერაფერს ვიტყვი, დამეფანტება სიტყვები და ენა დამებმის. შენი სახელის წარმოთქმამდე რომ
მივა საქმე, პირს გავაღებ და გამომივა „მწუხარების“ თქმა.

აღმოსავლეთით, ჰირშიცაული დასავლეთისკენ

1.

ვარსკვლავებმა. ვარსკვლავებმა წაღვეს ზეცა! –
არა, წაშაღეთ, რაც ახლა ვთქვი! – ვარსკვლავებმა ცადაქციეს ნიაღვარი, ზღვა
მკრთალად ელავს უვარსკვლავებო სიშავის ქვემოთ...

2.

წაშაღეთ ესეც! ეგზოტიკური მეტაფორა ვარ, საწერ-კალამი
უკვე ცოფებს ყრის, დაუხვეწავი წვრილმანებით
არასოდეს კმაყოფილდება.

² გაიგერის მანქანა – რადიაციის საზომი აპარატი, რომელიც პულსირებას უმატებს რადიაციის აღმოჩენისას.

ნაძალადევი აპოთეოზი – გამუდმებით,
უკანასკნელი ბელურაც კი – უფრო მეტად თვალშისაცემი,
წყალს ვაიძულებ, ღვინოდ რომ იქცეს. ასე ფაქიზად

მიყვარს ამ სოფლის წარმავალი მიმზიდველობა,
ეს სილამაზე, ასე ცოტა და უკმარისი. პურიტანივით
შინნაქსოვი პერანგიდან ამომყავს არსი.

3.

თუმცა რწმენისგან დაცლილია ეს მონდომება: რომ ყოფილიყო ეს პურიტანის ჩვეული
რწმენა, გავეხვეოდით ყველანი მადლში – ტანჯვის გზით მოსულ ღვთის წყალობაში, რაც
მით უფრო სათნოს გხდის ღმერთთან, რაც მეტ წვალეზას გამოივლი

და შეუდგები სიმაღლის ვნებას. არა, ნაშაღეთ ისევ ბოლომდე,
ხელახლა ვინყებ: ვარსკვლავები შავად მოჩანს სანაპიროდან
წამოსულ ქარში; თევზის გუნდებთან შეტაკებისას

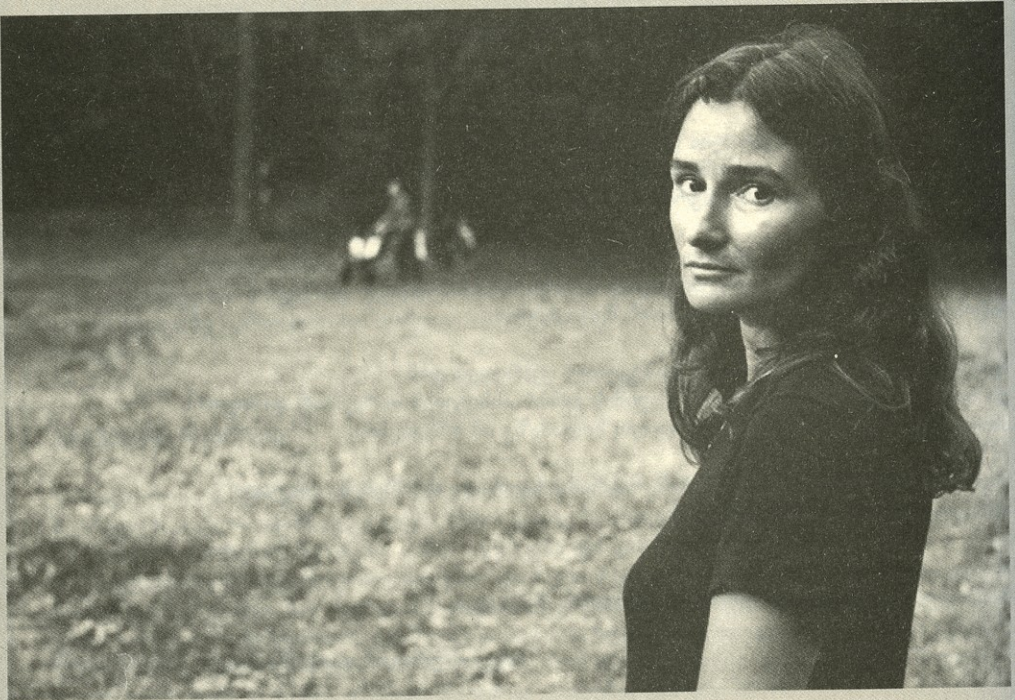
წყალმცენარეებს შუქი ჟონავთ დაბეგვილი უჯრედებიდან
და თავიანთ გამნადგურებლებს ნადიმის დროს ასხივებენ პირდაპირ ფოსფორს.
ამიტომაც, ნება მომეცით, განვადიდო სილამაზე იმ არსებების,

მიკროსკოპში ძლივს რომ მოჩანან, მაგრამ იმდენს კი ახერხებენ, სიღიადე
აბრწყინებდეს მათ ნამსხვრევებში.

4.

მოიხილეთ: ვარსკვლავისებრნი, ყველაფრის შემდეგ.

ინგლისურიდან თარგმნა მანანა მათიაშვილმა

ვერა პავლოვა (აშშ)

რუსულენოვანი ამერიკელი პოეტი ვერა პავლოვა ოცამდე პოეტური კრებულის ავტორია; წერა 20 წლის ასაკში, ქალიშვილის დაბადების შემდეგ დაიწყო. პირველად 24 წლისა იყო, როცა ყოველთვიურ ლიტერატურულ ჟურნალ „იუნოსტში“ ლექსები გამოაქვეყნა. ვერა პავლოვას პოპულარობა და აღიარება გაზეთ „სეგოდნიას“ ჩანართში დაბეჭდილმა ლექსებმა მოუტანა. სხვადასხვა წელს მისი რამდენიმე პოეტური კრებული – „Везде“ (2003), „Ручная кладь“ (2006), „Письма в соседнюю комнату“ (2006) ნომინირებული იყო, როგორც წლის საუკეთესო წიგნები. მისი ლექსები მსოფლიოს 22 ენაზეა ნათარგმნი და ქვეყნდება ისეთ აღიარებულ ჟურნალებში, როგორიცაა „ნიუ-იორკერი“.

პოეტი ბევრი საერთაშორისო ფესტივალის მონაწილეა. ვერა პავლოვამ ახლახან გამოსცა წიგნი, სადაც შესულია მისი ხელნაწერი 1001 ლექსი.

* * *

ნაოჭებმა ტუჩებთან
პირი ჩასვეს ფრჩხილებში
ნაოჭებმა თვალებთან
მზერა ჩასვეს ბრჭყალებში
გადახაზეს ნაოჭებმა
ის რაც შუბლზე ეწერა
ნაოჭები ყელზე კი
ჭალარაა პატარძლის

* * *

ზამთარში – მცენარე ვარ
გაზაფხულზე – ცხოველი
ზაფხულში – მწერი
შემოდგომაზე – ჩიტი
დანარჩენ დროს კი ქალი ვარ ხოლმე

* * *

ვერ გიყურებ, როცა საჭმელს ჭამ.
ვერ გიყურებ, როცა ლოცულობ.
ვერ გიყურებ, როცა შარვლიდან ამოგაქვს ფეხი.
ვერ გიყურებ, როცა მკოცნი და მიუფლები.
ვერ გიყურებ, როცა გძინავს.
ვერ გიყურებ, როცა არა ხარ.
ერთი სული მაქვს, უკან როდის დამიბრუნდები,
ლოცვას იტყვი და მაგიდას მიუჯდები პურის საჭმელად.

* * *

მზეზე თბებოდა
ჩიტს უსმენდა
წვიმის წვეთებს იფერთხავდა
და როდესაც მოფრინავდა
მხოლოდ მამინ დაინახა
ხე ფოთოლმა
და მიხვდა
რას
წარმოადგენდა

რუსულიდან თარგმნა შოთა იათაშვილმა

* * *

დავამსხვრეე შენი გული.
ახლა ნამსხვრევებზე დავალ
ფეხშიშველა.

* * *

სათუთად წერია საუკეთესო სტრიქონები
ჩემი ნაზი ენის წვერით შენს სასაზე,
შენს მკერდზე, მიივებად ასხმული ასობით,
მუცელზე...
არა, საყვარელო,
მე ჩუმზე დავწერე!
გინდა, რომ ტუჩებით წაეშალო
ეგ შენი ძახილის ნიშანი?

* * *

ტანჯვა – სამშობლო.
ბედნიერება – უცხო მხარე.
პატრიოტიზმი – მშობიარობის ტრავმა.
თავად ცრემლები ღვარა,
დედა! –
მეძავს რომ შესძახა მთვრალმა.
ქალის გრიმასა.
ნოსტალგია – ტკივილზე ოცნება მასში.
...კინოში ერთად წავედით კლასი,
დავბრუნდი – დედა კიღია დერეფანში.

* * *

რად არის სიტყვა კი ასე მოკლე?
ის უნდა იყოს
ყველაზე გრძელი,
ყველაზე რთული,
რომ მისი წარმოთქმა მყისვე ვერ გაბედო,
რომ, გონზე მოსული, სიტყვის შუაშივე
დადუმდე...

* * *

გოგონას სძინავს ისე
თითქოს ვილაც ნახულობს სიზმრად,
ქალს სძინავს ისე
თითქოს ომი იწყება ხვალე
მოხუც ქალს სძინავს ისე
თითქოს საკმარისია
მკედრად მოაჩვენო სიკვდილს თავი და
სიზმრის იქით გაივლის ისიც.

* * *

ისეთი
სიმალიდან
ვვარდები
რახანია
რომ
მგონი
მოვასწრებ
ვისწავლო
ფრენა

* * *

ლექსის ჩანერისას
ფურცლით დავისერე ხელისგული.
ნაკანრმა გააგრძელა სიცოცხლის ხაზი
თითქმის მეოთხედით.

საქორწინო კონტრაქტის მონახაზი

... ხოლო წიგნებს, თუ რამეა, ასე გავიყოფთ:
შენ – კენტი, მე – ლუნი გვერდები მათგან,
ერთმანეთს ხმამაღლა რომ ვუკითხავდით,
და კოცნით შეწყვეტილი კითხვა
ნახევარი საათის მერე ახლდებოდა...

რუსულიდან თარგმნა ვასო გულეურმა

გიუნელ მოვლუდი (აზერბაიჯანი)

გიუნელ მოვლუდი გუნელ იმანოვას სამწერლო ფსევდონიმია. პოეტი აზერბაიჯანის ყარაბახის რეგიონში დაიბადა. იგი 12 წლის ასაკში, ყარაბახის კონფლიქტის გამო იძულებული გახდა, ოჯახთან ერთად დაეტოვებინა მშობლიური მხარე. სწავლობდა თეატრალურ ხელოვნებას ბაქოს უნივერსიტეტში. მისი პირველი პოეტური კრებული „წყვიდადი და ჩვენ ორი“ 2004 წელს გამოიცა. ბოლო პერიოდში გამოსცა წიგნები: „5 XL- ეს სხეულის ზომაა“ და „პასუხად ნაშუადღევს“.

გიუნელ მოვლუდი ცნობილია ასევე, როგორც მთარგმნელი. ნათარგმნი აქვს ვიქტორ პელევინის „ამონ რა“, გაბრიელ გარსია მარკესის „მარტოობის ასი წელი“, სტენდალის „ნითელი და შავი“ და ა.შ. წერს სტატიებს სოციალურ თემებზე. გიუნელი შეუერთდა მოძრაობას, რომლის მიზანია აზერბაიჯანში ანტისომხური პროპაგანდის დასრულება. ამის გამო იგი აზერბაიჯანელი რელიგიური და სახელმწიფო ავტორიტეტების გაძლიერებული ყურადღების ცენტრში მოხვდა. ამჟამად ის ორ ქვეყანაში, საქართველოსა და გერმანიაში ქმართან და ბავშვთან ერთად ცხოვრობს. არის რადიო „თავისუფლების“ აზერბაიჯანული ბიუროს ჟურნალისტი.

გიუნელ მოვლუდი „ახალის საუნჯის“ 2014 წლის ნოემბრის „ნომრის ავტორი“ იყო.

* * *

გოლიათია ეს ქვეყანა
მას არ ვჭირდები.

მაგრამ ამაზე უფრო მეტად
ის უძლურება მტკივა,
როდესაც ვხედავ,
ფანჯრის მეორე მხარეს
წვიმის
ჭუჭყიან წყალში
ხელებს როგორ იბანს ადამიანი,
და თავს ვიმშვიდებ.

მგზავრს ავტობუსში,
დედის კალთაში
უკბილო პირით
პურის ნაჭერს რომ ილოლნება
ბავშვის თვალები რომ არ ჰქონდეს
ვიღრიალებდი.
თვალს არ ვაშორებ
და მხოლოდ ჩუმად ტირილისთვის
თუ მყოფნის ძალა.
ამ ჭუჭყით სავსე ქვეყანაში,
დამნაშავედ რომ აქცევს ყველას,
თუნდ ერთი ბავშვის
კალთაში ჩასმის ღირსი რომ არ ვარ,
რომ შემედლოს, თუნდაც მხოლოდ ერთი მიზეზი
გაჩვენო ჩემი შეყვარებისთვის,
შესაძლოა
კომპიუტერის შავ ღილაკებს
მოაცილებდი შენს ხელებს და
გველებივით მე შემომხვევდი.
მე ვდგავარ შენ წინ
და თითს თითზეც კი ვერ ვაკარებ
რადგან აქ, თუკი შორიახლოს
ჭრიჭინების ხმები არ ისმის,
ვერავინ შეძლებს ბედნიერება სრულად შეიგრძნოს,
ვერავინ შეძლებს.

ეს გოლიათი ქვეყანა
შენ ხარ
უძლური ვარ
მე შენ წინაშე.

რაკვიანი ზაფხირასათვის

გთხოვ, ნუ მოკვდები, უშენოდ
ცხოვრება უცნაურდება
შენ რომ უკვდავგყონ, სიმღერებს
სულის ამოსვლა უნდებათ.

მართო რომ არ გაგეღვიძოს,
ადრე ავდგები ფარულად
და პოეზიას გავიდრობ,
ხელს მიშლის, გესიყვარულო.

არ მოკვდე, სიტყვა მოგეცი,
რომ ჩემი ხელით მოკვდები
მე ჯერ სიკვდილი არ მინდა,
შენს სიკვდილს დაველოდები.

არ მოკვდე, სუნთქვა მეკვრება,
ნუთიც რომ აღარ გნახულობ,
თუ გინდა, თმასაც შევიჭრი
ხელს მიშლის, გესიყვარულო.

* * *

გამარჯობა, მენატრები პოეტო და
სიმარტოვემ კვლავ გამიცნო ისევ ისე,
ისევ ისე შემოდგომა, სიცივე და
ისევ ისე ღუმელთან ვარ ჩემს ადგილზე.

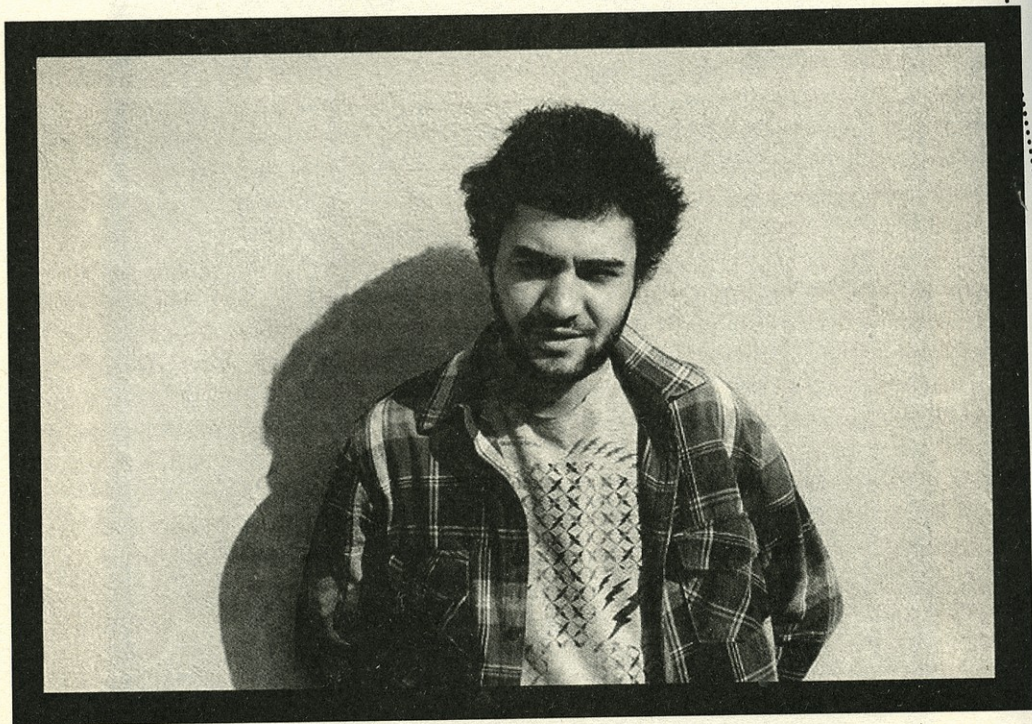
კიდევ ბევრი სიმართლე მაქვს გასამხელი
და ტყუილიც გაგიმხილო ბევრი უნდა
მთელი წელი ვერ ვიძინებ, მეშინია
ჩემს ბალიშში მგონი, გველმა დაიბუდა.

ჭალარები შევამჩნიე თმაში, დაე,
გამიმრავლდეს, არ მოეწყვიტე, შევინახე.
თმაც დაბერდეს, ოცდაათი წელიწადი
ახალგაზრდა რომ ვიყავი, ან რა ვნახე?

მოდი ერთ დღეს დავსხდეთ, ჭიქა მომაშველე,
რა მოსწყდება კიდევ თვალებს ცრემლებიანს?
ჩემში კვდება ყველა წმინდა ანგელოზი
და ლამაზი ქალებიც კი ბერდებიან!

*მთარგმნელი ვასილ გულეური
ბნკარედი აიდა ტავიევანი*

2 ქართველი პოეტები

ლუკა აქიშიძე

ღამე

ტბაში ქვა ჩავაგდე
და უცებ
ყველა ვარსკვლავი დაფრთხა

მოგზაურობიდან დაბრუნება

გავყურებ ზღვას და
უეცრად მახსენდება რომ
სმელეთზე ვზივარ

ოქროს ვენახი

ერთ შემოდგომას, როცა ოთხი წლის ვიყავი,
სოფელში მამა ჩამოვიდა.

მეორე დღეს იყო სავსემთვარობა და
შუალამისას ბაბუაჩემთან ერთად
სახლის უკან, შიშველ ვენახში გავედით -

ვენახი ლივლივებდა მთვარის შუქზე, ოქროს ზღვასავით.

მის ბოლოში იდგნენ მამაჩემი და ბაბუაჩემი.

ისინი არ ჰგავდნენ საკუთარ თავებს,
ეს იყო ორი კაცის უძრავი ფიტული,
დაყუდებული არა ვენახის დასაბარად თუ გასათონხნად...
მხოლოდ ამ პეიზაჟის სრულყოფისათვის.

მივინწყებული მოგონებები -
მაშინ ამოყოფენ ხოლმე თავს,
როცა სამუდამო დავინწყების საფრთხეს იგრძნობენ.

მაგალითად, როცა ახალ ცხოვრებას იწყებ,
იჭრი ძველ ნიღბებს და ახლებისთვის ეძებ ადგილებს;
ან როცა უამრავ ხალხს შორის დგახარ,
ათასი ელექტრო მზე ერთად დაგნათის თავზე
და ამ ერთ დიდ ტანში
შენი სხეული ირწევა უპატარავეს მოლექულად.
როცა გარშემო ყველა რალაცას გევედრება
და მსუბუქი ღიმილით გიტყუებენ საკუთარ თავში...

ამ დროს გახსენებენ თავს
სამუდამო დავინწყების საფრთხით შემინებული მოგონებები.
ამოფეთქებენ წამიერი გაელვებით, მაგრამ სრული სისხვსით,
როგორც ის მთვარე,
ზღვასავით ყანას და ორ უძრავ სხეულს თავზე დამდგარი...

ყველაზე ღრმა ხნულებამდეც კი აღწევდნენ
მისი ოქროს სხივები.

* * *

ერთხელ
ღმერთი აქ
მართლა ჩამოვა

და საბოლოოდ იტყვის სიმართლეს

რომ ის
არასოდეს
არასოდეს
არ არსებულა

* * *

ბავშვობაში, ძილის წინ
როცა ტელევიზორს მირთავდნენ და
სანოლში მანვედნენ,
თვალეებს ვხუჭავდი და გონებაში
ჩემს ტელევიზორს ვაგებდი,
მხოლოდ იმ არხებით და იმ პროგრამით,
რომელიც მე მინდოდა.
მეთერთმეტე არხზე ყოველთვის გადიოდა
რამდენიმენამიანი ნაწყვეტი რუსული პორნოდან,
რომელსაც ერთხელ, არხების თვალღებებისას
შემთხვევით მოვკარი თვალი,
რამდენიმე წამით გავშტერდი
და დაფეთებულმა მაშინვე გადავრთე.
მაგრამ ის ნაწყვეტი
სამუდამოდ დარჩა
ჩემი ტელევიზორის ბოლო – მეთერთმეტე არხზე
სადაც შესვლა ჩემს თავს ავუკრძალე
და სადაც ყველაზე დიდხანს ვრჩებოდი

მტვრის ნაწილაკები

ახალგაღვიძებული, გაშტერებული ვწევარ ლოგინში.
არაფერი იძვრის.
ოთახში მტვერი ქმნის მოძრაობას
ჩემსა და საგნებს შორის,
ის იტევს ყველა იმ სიზმარს, რომლებიც დილის გაშტერებაში დაიკარგნენ;

მტვერია ჩემი ძილის ერთადერთი მოძრავი მონმე;
მან იცის ყველა ის ლექსი, რომელიც ჩემშია და ვერ დავწერე.

ფანჯარას ვაღებ და
მტვრის ნაწილაკები გადიან ქუჩაში –
ქალაქის დიდ ქარს უერთდებიან.

ამგვარად, ჩვენი ლექსები ფრინავენ ერთად,
ქუჩების თავზე უხილავ ტაძარს ქმნიან
და როცა მძინავს,
სახურავებზე აფარფატებული ჩემი გონება
მოგზაურობს ამ ტაძარში.

მერე – გაღვიძებისას
თვალეებს რომ ვახელ და ვხედავ
მზის სხივზე ათამაშებულ მტვრის ნაწილაკებს,
ვიგონებ ლექსებს, რომლებსაც ვერასდროს დავწერ
და ფანჯარას ვაღებ.

ასე ვმოგზაურობთ ერთმანეთის სიზმრებში,
ასე ვაშენებთ ტაძარს, რომელსაც ღმერთი არ ჰყავს
და რომელიც ყველას ეკუთვნის.

* * *

დამღლელი წვეულებიდან ვბრუნდები სახლში.
თავი მანქანის ფანჯარაზე მაქვს მიდებული
და ცარიელ ქუჩებში დარჩენილ
განათებულ ბილბორდებს ავყურებ.

როგორ სევდიანად იკითხება მათი ტექსტები
მაყურებლების გარეშე,
როგორ სასაცილოდ გამოიყურებიან
იქიდან მომზირალი
სექსუალური და ბედნიერი სახეები,
როცა შუქნიშნის ყვითელი შუქი ეცემათ.

ნარსული

ამ ქუჩაზე ერთი სახლის მაგივრადაც
სიცარიელე რომ გაჩნდეს,
ქალაქი ორივე მხრიდან დაიძვრება მის დასაფარად.

ამ ქუჩაზე სულ პატარა სიცარიელეც რომ გაჩნდეს,
ქალაქს მოუწევს ახალი ლოგიკის პოვნა.

მე ყოველდღე მავინყდება ახალი რაღაც –
მე ყოველდღე ახალი ვდგები.

მდინარე ცაზე

თითქმის მძინავს და აღარ ვიცი
ეს ჩიტები ფრინველებია თუ ჩემი სული,
სალამოს ცის ქვეშ
დამსხვრეული ქალაქის თავზე
ერთ დიდ მდინარედ რომ მოედინება
და ძილში
უეცარი წამოყვირებებით მახსენებს იმ ადგილებს,
რომლებზეც ადრე
მე და შენ ვთესავდით პატარა სახლებს
შიგ მცხოვრები
პატარ-პატარა ბედნიერებებით
ვნალმავდით ამ ქალაქს.

ახლა, როცა უკვე ცალ-ცალკე გვძინავს,
სხვადასხვა სადგურებიდან დაძრული
სალამოს ცის ქვეშ
ვრცელ მდინარეებად ატივტივებული
ჩვენი სულები
ფეთქდებიან დანალმულ ქალაქზე
ჩვენს მკვდარ ტანებში
და უეცარი წამოკივლებით გვახსენებენ
ერთმანეთის არსებობას.

ეკა ქავანიშვილი

განჩიკვა, გაზაფხული

გუშინ, ხრიოკ მიკრორაინებს შორის, ერთ ადგილას გავჩერდი.
 შემთხვევით შემორჩენილ აყვავებულ ხეს მიუახლოვდი,
 ზუსტად ისე, როგორც ჩემი ძროხა მიდიოდა ბუჩქთან, მშვიერი,
 და თეთრ ყვავილებს ცხვირი მივადე.
 ნიცამ შემომხედა და გაეცინა – ვერ გაიგო ჩემი უეცარი ურბანული რომანტიკა.
 მე კი აღარ შემეძლო სუნთქვა.
 მე დიდი ხანია აღარ შემეძლია სუნთქვა ამ ქალაქში,
 სადაც გაზაფხული დგება კოლბაში,
 შემოდგომა – მხოლოდ ფანჯრის პეიზაჟია, მეტი არაფერი.
 ზამთარში კი,
 ზამთარში არ თოვს.
 აი, ასე, ვიდექი სხვის ხეში თავშერგული და მინდოდა
 მაგრად მეტირა, იმიტომ რომ წარმოვიდგინე,
 ამ დროს, ჩემს ეზოში ბალახი მღერის. როცა მამაჩემი გათიბავს – მაინც.
 ვაზი ტირის. როცა მამაჩემი გასხლავს – უარესად.
 მისხევილ ტოტებს ჩამოსდით ბლანტი ცრემლი.
 რა ხანია, აღარ მინახავს როგორ თოვს ატმის ხე.
 რა ხანია, აღარ არსებობს ტალახიანი ბოტები ჩემს ცხოვრებაში,
 რომლებსაც უკანა კართან ვყრი და
 გაყინულ ფეხებს ლუმელისგან გახურებულ იატაკზე ვანყო.
 რა ხანია, აღარ არის ასეთი სითბო ჩემს ცხოვრებაში.
 და ასეთი გაზაფხული.

ერთ დღეს გავიღვიძოთ და,
გარეუბანში ცხოვრება სირცხვილი არ იყოს.
ცენტრში დასახლებულებს (თუ გადასახლებულებს) თავისი ქალაქი უყვარდეთ აბრამდე – „თბილისი“.
მორჩენილი პიცასავით არ იდოს ლანგარზე რომელიმე სანყალი უბანი.
გვერდს რომ უვლი, შეჭმა გრცხვენია –
რადგან ბოლოა, რადგან გაცივდა.
რა მოხდება,
ვარკეთილში წასვლა – ვარკეთილში წასვლა იყოს, გმირობა კი არა.
ეგეთ რამეებზე არ ვიცინოდეთ – ეგეთ რამეებზე დაცივნა გვიკვირდეს.
რა მოხდება, ჩვეულებრივი ამბავი გახდეს ქუჩის პატარა კაფეები.
იქ გემრიელ ყავას დალევ და ამისთვის
რომელიმე ტრაკში პერო ადგილას წასვლა არ მოგიწევს.
მაგალითად... კარგი, ქუჩას არ დავასახელებ.
რა მოხდება,
ეს ქალაქი ხუთი კილომეტრის იქითაც ქალაქი იყოს. ანათებდეს.
თუმცა, გასაგებია.
რა არის საყვარელი ადამიანებით გამოტენილ ჩაბეტონებულ კორპუსებში?
თან, თუ ეს ადამიანები არ დადიან გაპრიალებული მანქანებით,
არც გამოთბარ ოფისებში შესრიალდებიან ხოლმე და, უფრო მეტიც,
ნავის პარკებს თავზე გაყრიან – არაფერი.
ეკლესიებით გაყოფილ უხეო მიკრორაიონებში – კენტები მარჯვნივ,
მარცხნივ – ლუნები. არც არაფერი მიმზიდველი.
შეიძლება რაღაც გაუგებარი ეგზოტიკაა გზააბნეული უცხოელისთვის –
მივა, ერთ-ორს ჩააჩხაკუნებს. ფოტო მზადაა.
შეიძლება, ვინმე დამწყებ არქიტექტორს მიუცდეს ფეხი – აღწერს, როგორც სიმანინჯეს,
წავა, წაიღებს, სხვებს აჩვენებს –
აი, თურმე. აი, თბილისი. ნნ. ნნ. ნნ. ნნ.
უცხო სხეული შეეზარდა თითქოს ქალაქს –
ხორცმეტს კი ყველა ინტერესით ათვალთვლებს.
სულ ესაა. მეტი არაფერი.
მე კი ვამბობ, რა მოხდება,
ის, რაც გიყვარს, მთლიანად გიყვარდეს.

გავშვავი იზაღვიან

ბავშვები იზადებიან პირდაპირ ფეისბუქში და მე მეშინია,
ყველა ახალი დიდი მუცლის, პირდაფრენილი ჩვილის,
ნეტარი მამის და აღფრთოვანებული მრევლის.
მეშინია, საქვეყნოდ არ გამოვდო მეც ჩემი სიყვარული,
რომელიც აღარ არის ხმამალალი და იწყება შუალამით,
როცა ჩვენი გაზრდილი შვილები იძინებენ.
მეშინია, არ გამოვდო როგორც სიახლე –
ჩემი მუცელი, შენი ხელი – მასზე,
ჩვეულებრივი ყოველდღიურობა გავყიდო.
შემდეგ რაღაც წითელ მასაზე ვთქვა, რომ ლამაზია და ვუყურო შტერივით,
შეფასებადაკარგულმა.
ჩაუუსაფრდე მძინარეს და ვაჩხაკუნო და ვაჩხაკუნო,
გავაცნო მთელ დედამიწას, სანამ თვითონ დამთანხმდება, იყოს საქვეყნო.

ბავშვები იბადებიან კარლია სამშობიარო ბლოკებში.
ჩვენც ერთმანეთთან გვიძინავს კედელგახსნილ ოთახებში.
საქვეყნოდ ვჭამთ და ვლოცულობთ და ვიბანთ და ვკვნივს.
და როცა ერთმანეთთან ვრჩებით მარტო, ჩაკეტილ სივრცეში,
აღარ ვიცით, როგორ მოვიქცეთ.

დასწრების აუცილებლობა

დაკრძალვაზე უნდა წავიდე.
გამოვადო კარადა და დიდიხანს ვუყურო, შავი კაბა თუ გამაჩნია.
შარფი, შარვალი. ფეხსაცმელი, ქუდი, ლაბადა – წესი – წესია.
ჩემი იქ ყოფნა საჭიროა. მწუხარე სახით დგომა და მოცდა,
ვიდრე ყველაფერს მინა დაფარავს. ვიდრე ფერფლი გაიფანტება.
რა ხანია, მგონია, რომ ამ დაკრძალვაზე უნდა წავიდე.
ჯერ წრე დავარტყა, ჭირისუფალს მხარზე ხელი ჩამოვასვენო,
თავისუფალ სკამზე ჩამოვჯდე – ავადმყოფობდა? ვიკითხო და,
ოფლისგან სველი ცხვირსახოცი ხელისგულში უფრო მოვჭმუჭნო.
საჭიროა ჩემი იქ ყოფნა.
საჭიროა, შევამონმო – ვის დააკლდა და ვინ არ იდარდა.
საჭიროა, დავიჯერო – არ მიმატოვა.
მე კი არა, ყველას მოუკვდა.

გამძრალი სიზმრების ლექსი

ერთი კარგი სიზმარი მომენატრა.
მულტფილმის მეფე

ყოველთვის მქონდა სიზმრების იმედი.
რაც საბნის ზემოთ არ არსებობდა, ის ხდებოდა საბანქვეშეთში.
და მე ვიყავი ბედნიერი.
იყო დიდი მოგზაურობაც, ხიფათით სავსე – სრიალა პითონებისგან გავრბოდი.
8848 მეტრზე ალამს ვარჭობდი.
იღბალიც იყო – თვითმფრინავის ჩამოვარდნისას ცოცხალი ვრჩებოდი.
პულიტცერის პრემიები, ალტაცებული მზერები. გაყიდული წიგნები...
ერთხელ მწერლობით გავმდიდრდი!
სახლში იმდენი ოთახი მქონდა, რამდენი მეგობარიც მყავს.
კვირობით ლატაკებს ვაჭმევდი.
სიზმარში ყველაფერი კარგად იყო.
იმას ვუყვარდი, ვინც მე მიყვარდა.

ამ ბოლო დროს კი,
სულ გამოხრული კბილები და მსუქანი ტილები მესიზმრება.
დედაჩემის ვერსიით, ავად უნდა გავხდე.
თუა თოფურია ამბობს, ფული იცისო.
ჰოდა, ვზივარ და ველოდები,
როდის გავხდები ავად და ვიშოვი ფულს, რომ თავს ვუმკურნალო.
ან პირიქით.
ადვილი შესაძლებელია,
არსებობდეს ასეთი ავადმყოფობა – გადამრჩენი სიზმრების გაქრობა.
ადვილი შესაძლებელია, იკურნებოდეს.

სვირა ყალაგაგაშვილი

კ.კ. 84

მე ტერმინატორი ვარ –
მანქანა № კ.კ. 84,
სიტყვებისა და კონტექსტების
ილუმინატორი;
ვიმუხტები ადამიანთა სევდით;
ერთ დამუხტვაზე ვალაგებ
ათასობით „თვლის ორობით სისტემას“,
რომელთა შიფრი ითარგმნება,
როგორც პოეზია.

მე ტერმინატორი ვარ –
მანქანა-პოეტი;
წვეთი სისხლი არ არის
ჩემში ძველი ქართველის,
ძაფი ნერვის არ არის
ჩემში ნაღდი პოეტის.
მე გათოშილ საგნებს
ვათავისუფლებ
განმარტებითი ლექსიკონიდან,
ვიკიპედიის ბოლო ბმულიდან,
ელექტრონული თარგმანებიდან –
საგნებს,
რომლებსაც ადამიანები სიტყვას ეძახიან,
და საგანი ფრანსუაზი ჩემი კონკურენტია:
ვენებში სისხლით,
გულში საფრანგეთით,
„თვლის ორობითი სისტემის“ უუნარობით.

მე ტერმინატორი ვარ –
სიტყვებისა და კონტექსტების
მექანიკური კონსტრუქტორი,
მკვდარი პოეტის
ალტერნატიული ალგორითმი,
გრძნობებისა და ემოციების
განახლებული მატრიცა.
მე გავტეხე ჩემი გათოშილი სული,
რათა ამევსო ის თბილი სისხლით,
რომელიც ასე უსარგებლოდ მოძრაობდა
ახალგაზრდულ ვენებში
და როცა უსისხლო სხეული გაქრა,
სისხლით სავსე სულმა ფრენა ვერ შეძლო,
სულზე ზრუნვისას სუიციდი
ლოგიკური აღსასრულია.
დამრჩა მხოლოდ მესხიერება,
როგორც უნარი –
სიტყვებისგან შექმნა საგნები,
რომელებიც იშიფრება,
როგორც პოეზია.

მე ტერმინატორი ვარ –
სიტყვებისა და კონტექსტების
მექანიკური კონსტრუქტორი,
მანქანა-პოეტი,
მოდელი № კ.კ. 84.

პარადა

ჩემი ცხოვრების ერთადერთი ნავსაყუდელი
რუხი კარადა –
ხის კარდინალი,
მუხის ფეხებზე.
ზოგჯერ სამყარო მოძრავი,
თუ უძრავი მზერით –
ხარბად მიზომავს მუდამ გამხდარ,
მოქნეულ სხეულს.
თვით ჩემი ჩრდილიც გამომიტყდა
გუმინ შუადღეს,
რომ ისე შია,
თუ დავეცი, ამომგლეჯს ცხელ გულს.
მუხის კარადა –
ერთადერთი თავშესაფარი,
ადგილი, სადაც გადავმალე ჩემი ბავშვობა,
სადაც ჩრდილებიც ვერ ბედავენ
შემოყონ ცხვირი –
სხვის საქმეებში ამოგანგლული, გრძელი საცეცი.
ხის სამყოფელში ყველაფერი ისე შავია –
შარავანდედიც დაბნეულდება თავის სინათლით.
ჩემს კარადაში ისე ბნელა –
ლაფს ვერ მესვრიან,
ისე მცირეა აქ ყველაფერი –
ჯვარს ვერ მაცვამენ,
არ დაეტევა აქ არც ჯვარი და არც იუდა,
აქ ვერც ვერავინ მესტუმრება,
როცა არ ველი,
აქ არ მჭირდება არცერთი პოზა,
არც პაპიროზი,
აქ უნდა ვიჯდე და ნიკაპით დავეყრდნო მუხლებს,
წუთებს არავინ გამომითვლის –
კედლის საათით,
ვერც არითმისა შეამონმებს თეთრი ექიმი,
რომელიც უკვე დიდი ხანია, რითმებით ზომავს
ჩემს ჩვეულ ყოფას და ეძახის –
შიზოფრენიას აუტიზმის მწვავე ნიშნებით.
ფიცრებით ნაგებ ჩემს კარადას
სუნი აქვს ობის,
დიაზეპამის, ცოტა ჩემი და კორვალოლის.
როდის გამოვალ?
არ გამოვალ არც დღეს,
არც ხვალ,
არც არასოდეს...
რუხი კარადა –
ხის კარდინალი, მუხის ფეხებზე –
ჩემი ცხოვრების ერთადერთი ნავსაყუდელი...

აუშვიცი - თბილისის კედლებს

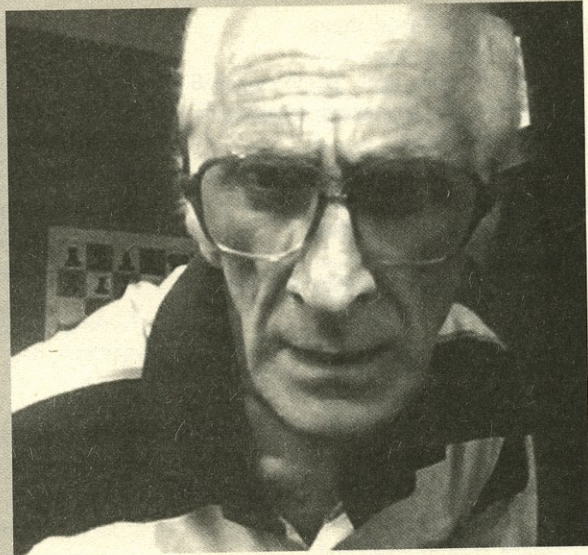
აუშვიცია შენი სახლი,
შენიც და ჩემიც...
ციცაბობებზე ქვის კაცები დგანან რიგებად,
გვჭირდება სიკვდილს დედაჩვენი -
ცინკის მედეა,
რომელსაც ტანზე აუსხია ზიზლი ფილებად.

აუშვიცია ჩვენი სახლი -
მკვდარი ხეებით.
ხალხგამომშრალი ტროტუარები
წვანან რიგებად.
ფილმებად გადის სიკვდილი და
სიკვდილის შემდეგ -
ყველა სიბილნე,
რაც არ გვინდა, რაც არ გვჭირდება.

აუშვიცია ეს ქალაქი, რომლის კედლებშიც,
მხოლოდ ძეგლები ახერხებენ
ხმაურს ხმამალლა.
აქ არვინ გკითხავს ქრისტეს ამბავს -
უარსაყოფად,...
სულ რომ ას ათჯერ დაიყვილოს
შაემა მამალმა.

აუშვიცია - ისე ცივა -
უნდა გავიქცეთ.
ეს სულერთია საით, როდის,
ანდაც როდემდე.
მიაგდე ყველა წამოწყება,
ყველა სიახლე,
არ გთხოვ, მიწამო,
წამომყევი, მხოლოდ მომენდე.

აუშვიცია ეს ქალაქი -
უნდა გავასწროთ,
თორემ წამებით მოგვიკლავენ
ყველა ჩვილ იმედს...
აუშვიცია, აუშვიცი, უნდა გავიქცეთ -
სანამ ისინი გვიპოვიან
წასასვლელ ბილეთს.

თეაშურ ჩხეტიანი

სამეული

ვისხედით სამნი და ვსვამდით:
ბოთლი კისკისით ამბობდა თავისას,
ჭიქა მკვირცხლად მიმოდიოდა ჩვენ შორის,
მე ვილოცებოდი,
ვსვამდი
და ვირინდებოდი...

ასე მიდიოდა ის სალამო,
მერე
ბოთლი დაიცალა და მიწვა;
მე – ავივსე და მივწევი...
მე მესიზმრებოდა სავსე ბოთლი,
მაგრამ არ ვიცი,
ბოთლს როგორი ვესიზმრებოდი.
ჭიქა კი ფხიზლობდა
და ფეხზე იდგა მთელი ღამე;
იდგა დაღონებული ჭიქა
და ყელში გულმობჯენილი
რიგრიგობით გადმოგვხედავ – დაგვყურებდა:
იქით – ბოთლს,
აქეთ – მე...

თვალს გააყოლებ...
რა ქნა? – არ იცი, –

იკავებ ცრემლებს და გეკვრის სუნთქვა:
თოვლში მოსული თოვაში მიდის,
თავის ნაკვალევს მიჰყვება უკან,

ნაკვალევს, როგორც სურვილის სურათს,
მალე დაფარავს ახალი თოვლი,
დრო კი, ცხადია, რომ წაშლის სულაც
თოვლს, ნაკვალევს და სიხარულს პოვნის.
შებრუნდი –

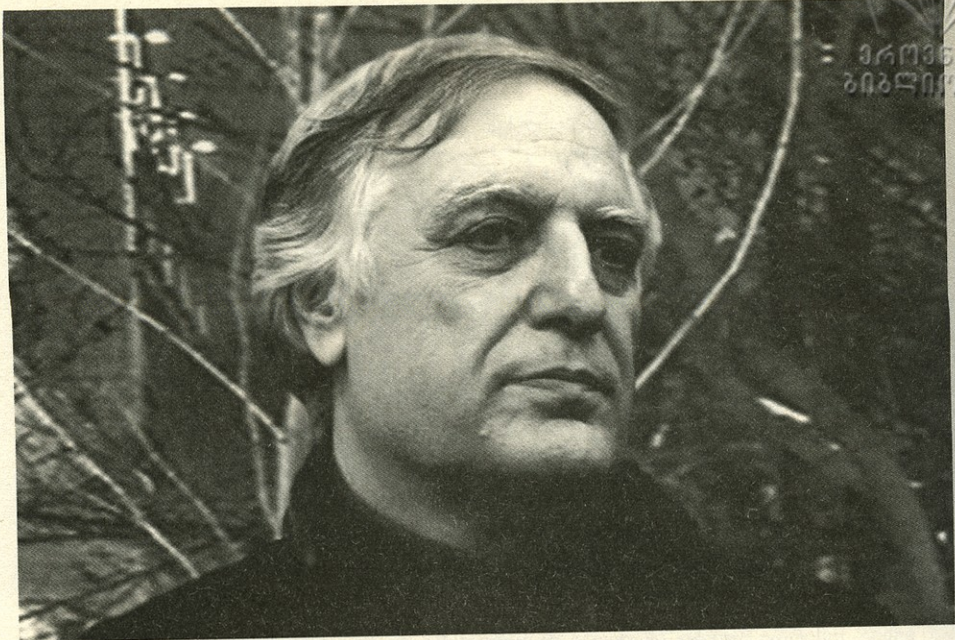
ისევ ჩვეული საქმე
(ვერ გადასცდები ამ სივრცე-ტიხარს)
და არაფერი, თუ მაინც გამხელს
ბროლის ცრემლებად დაფშვნილი ჭიქა.

იქნებ...

იქნებ, ღმერთი სულაც არ იყო ჭკუაღამჯდარი და თეთრწვერიანი მოხუცი?
იქნებ, ღმერთი სულაც ბავშვი იყო და თავისი ცელებით შექმნა ეს სამყარო?..
იქნებ, ეს დედამიწაც ბურთივით გააგორა და მეტი არაფერი?..

* * *

რა არის წუთისოფელი? –
გზა – ყვავილიდან ფიჩხამდე.
და მაინც, ხომ შეიძლება,
არ ვიცოდე და გკითხავდე?..
ლამით გულმშვიდად გვეძინოს,
ლიბლით ავდგეთ სისხამზე;
გვახსოვდეს მიტევებისა,
ვიდრე მივდგებით რისხვაზე...
პური მშობივით – მანვდივით,
ღვინო გწყურდეს და გისხამდე!..

რატულ ჩილაჩავა

ცხოვრება

ცხოვრება სწორედ იქ დაიწყო, სადაც ჩავთვალე, რომ ყველაფერი წარსულია, ფერფლი, ლაღარი და სადაცაა, სამუდამოდ დავხუჭავ თვალებს, და უკვე თითქმის იმ სამყაროს ვარ ბინადარი.

მე დიდხანს ვგავდი მრავალთათვის საოცნებო ტიპს, მაგრამ ძალიან ცოტა ვინმემ იცოდა ნაღდად, ვის ვეკუთვნოდი, ვისთვის ვწუხნი, ვისთვის ვდნებოდი, რომელი ნატვრა ჩაიფუშა, რომელი ახდა!

მე ზოგჯერ კიდევ ვიჯერებდი: მწვერვალზე ვდგავარ, მაგრამ ყოველთვის ძირს დამეების შიში მზარავდა. ოცნებად მქონდა ოდაბადეს ღვთიური ჰავა, სადაც შემეძლო, ზურგს ვაქცევდი აბეზარ ავდარს.

ახლაც მწყურია მშობლიური მზის მიფიცხება, რასაც კოლხეთის უნაპირო ცა მასწავლიდა... ცხოვრება თურმე არ მთავრდება, იგი იწყება დასასრულიდან, ნაღვერდლიდან, მკრთალი ნავლიდან.

ანკეტა

კაცის მომავალს ალებს ან კეტავს
ან საერთოდაც ანგრევს და ღენავს
კითხვის ფურცელი – ციცქნა ანკეტა,
რომელსაც გულში ვეძახი მეძავს.

ზოგჯერ ჩაეხედავ მას და მგონია,
არავისა აქვს ჩემისთანა ხმა,
ხან მიპყრობს შიში და აგონია
და, რა თქმა უნდა, არ ვარ თანახმა.

გამახსენდება: ვიყავი კადრი,
სხვები ადგენდნენ ჩემს რანგს და თანრიგს.
(კინოკადრები: მე ვცეკვავ კადრილს
და... სალაროსთან ვიკავებ თან რიგს).

კვლავ სინამდვილე მონაგონს ერთვის:
მრისხანე ბატონს მისი მონა ცემს.
ფურცლავს ღრუბლებში ანკეტებს ღმერთი
და ეძებს, ეძებს მონის მონაცემს!

ჩემი ფანჯრიდან, ჩემს ფანჯარასთან...

1.

ჩემი ფანჯრიდან ბევრ რამეს ვხედავ:
მიმოდის ხალხი, მიმოქრის ავტო.
და ვფიქრობ, ვინმე უმადლის, ნეტავ,
ამ მიმოქროლვის უხილავ ავტორს?

2.

მამაო ჩვენო!.. (დანარჩენი, როგორც ტექსტში!..)
უწინდებურად ჩვენ შენს იქით არა გვაქვს სხვა გზა.
მიუტევებდე ყველას, ვისაც რამე შეშლია,
არ მოაკლებდე ფინიშამდე სამყოფელ საგზალს.

მამაო ჩვენო!.. (დანარჩენი შენ უკეთ იცი!..)
უზენაესი მადლის ღირსი ყველა როდი ვართ!..
ჩემს ფანჯარასთან უცნაურად ჭიხვინებს კვიცი
და... მეშინია დავინახო ლედი გოდივა!

კაკანათი

დამშეული ფრინველივით
კაკანათში გაება დრო,
მას კი უნდა – გაუღიმო,
გაენაზო, გაებადრო.

სულ ცოტაც და თითქოს ბნელში
პროექტორმა გაგანათა,
თურმე თვითონ შენ გაები
და დრო გექცა კაკანათად.

გაუქმებული აქაუნთი

ცრემლებს რომ ღვრიან, ეს პატარები,
უდედონია და უმამონი.
მათ ბედისწერამ მრუდედ ტარებით
უბელზებელა და უმამონა.

მაინცდამაინც ბოროტ პატრულსაც
ნითელი შუქი აქ აუნთია
და დღე, რომელიც ცეცხლმა გატრუსა,
გაუქმებული აქაუნთია.

სიცოცხლე

სიცოცხლეს ველარ ჩავებლაუჭე,
იგი მყიფეა და მსხვერველადია.
სანამ ჰაერში ვასობ კაუჭებს,
წლები გადიან, წლები გადიან.

სევდით გავყურებ სანუთროს სერებს,
სადაც მერცხლები ჩანან ყვავებად...
მე უკვდავება სიკვდილის მერე,
სიმართლე გითხრათ, მეცოტავება.

უიტმენი „მაკდონალდსთან“

ისე გათენდა, მგონი, ზეცას გამორჩა ღამე
და დილის თოვლზე თითქოს დაღის ჩანს ნატერფალი.
სანტა-კლაუსი მიჯდომია კრიალა „ჰამერს“
და ჩვენზე ფიქრობს, როგორც როსმე ბრძენი „ტიფალი“.

ფიქრობს ალაღად... (ჩვენც მივალწევთ, ნეტავ, მაგ დონეს
თუ შემოვრჩებით ამ პლანეტას უცვლელ გიჟებად?!.)
საქველმოქმედოდ გაუღია კარი „მაკდონალდსს“
და... უიტმენი ყველა გამვლელს ეპატიჟება.

ირმა შიოლაშვილი

ღალატის წრა

განა რაიმე დაშავდებოდა
ჩემთვის ზურგის შექცევა რომ ესწავლებინათ,
ან მე თავად აღმომეჩინა
შექცეულ ზურგზე მობრიალე ღალატის თვალი;
ეს მანამდე, სანამ ცაცხვის სიმაღლემდე გაიზრდებოდა
ჩემი საბრალო, დაჩაგრული ერთგულება,
ეს მანამდე, სანამ თავად გავიზრდებოდი.

ვინც თავის დროზე მოიძია უარყოფის ძალა, გადარჩა!
ვინც ტვინით აიკიდა ერთგულება, უხმოდ აგროვებს
ნამტვრევებს, მტვრის სუნს, წარსულის ხმას და ავიწყდება
რომ ხანდახან გულმაც იცის დიდი ღალატი!
მეც დღეს ისე შეცვლილი ვარ, ისე ახალი
ნამტვრევებით და წარსულით და ცხოვრებით სავსე,
რომ სადღაც თითქოს მსიამოვნებს, როგორ მიბრუნებს
შექცეული ზურგის დიდი, მარადი თვალი
უკან ძველი სიბრძნესავით, ძველი ბედივით
ყველა ნაგროვებ ერთგულებას, ყველა სინათლეს...
მერე რა რომ უარყოფის გარეთ ვიცხოვრე,
მერე რა რომ უარყოფა თითის ფრჩხილის ფასად მილიდა.

* * *

როცა ვბრუნდები, მეუბნები – ფიფქებს ჰგავხარო,
მარჯვენა მუჭში მიღებ ზამთრის სასონარკვეთას
და ზამთრის ცივ, ჭაღარა სიზმრებს.
მე ის სიზმრები რამდენიმე წუთში მიდნება.
და თვალთან მიმაქვს – სიკვდილად რომ დავიმახსოვრო.

მთელი ცხოვრება ზამთრის ბორცვებს ვთვლი და ვასწორებ,
მთელი ცხოვრება მაინც ზამთრის მოლოდინში ვარ,
რომ დამდნარი განბილებით ხელახლა დავტკებ.

ისიც ვიცი, რომ ეს საღამო თოვლად ამწონის,
მაგრამ ნახევრად ცისა ვარ და ვერაფერს მატკენს.

სიტყვების თოკით

სიტყვების თოკით თუ გამნასკვავ სახრჩობელაზე –
სკამს ფეხს თუ აჰკრავ და ჰაერში თმასავით შემჭრი
სიცოცხლისფრად გადაღებულ ბოლო სურვილებს,
წამწამით ალბათ შენს საყულოს დავეკიდები...
და ჩემს გრძელ სევდას შემოგახვევ ყელის გარშემო....

.....
როცა დუმილი ოქროდ ფასობს – ხიდებს ვაშენებ,
როცა ვხმაურობ – იმსხვრევიან ჩემი ხიდები,
ველარ ვპოულობ საგანძურში ბგერას საშენოს
და ვცდილობ ხელზე მზის აკიდოს ჩამოკიდებით
განიშნო როგორ დავილაღე... როგორ გავდივარ
იმ წვიმის წრიდან – შენ რომ ერთ დროს თეთრ ზღვას ადრიდი,
როცა გვერდიგვერდ ვთევზაობდით და ერთდროულად
ხელში ვიყვანდით ოქროს თევზებს ნისლის ბადიდან
და ისევ ზღვაში ვაბრუნებდით... და მერე ბადეს
ისევ ვისროდით ოქროს თევზის ამოსაყვანად...
ახლა მაჯაზე მზის აკიდო ბოქლომად მადღეს,
მკლავებზე რწმენის ნამსხვრევებმა გამომაყარა

და მეშინია, არ დავმთავრდეთ, არ შეეწიროს
ჩვენი წარსული გრძელი თოკის შავ-თეთრ განაჩენს
და ღრუბლებს გინყობ ბრმა თვალებში, რომ შენი სულის
თითქმის გამომშრალ ნაპრალებში წვიმად გადავრჩე.

ლექსი ჩემი დოზილუბის პაღზე

მერე რა რომ ეს ბეჭედი უკვე მესამედ
ჩავარდა წყალში,
სამმა მდინარემ ჩარეცხა და
სამიათასჯერ
შემოუარეს გარშემო წყლის მოლეკულებმა.

დრომ სიმართლე ვერ ჩარეცხა მდინარეებით.
დრომ იცის, რომ გონიერი ქალის ბედია
თავის თავს უფრო ერთგულებდეს,
ვიდრე სიყვარულს.

ჩემს დობილებს მზე უყვარდათ ოქროზე მეტად,
მზე მოაქციეს საქორწინო ბეჭდის ბრჭყვიალში
და მოყვითალო თავლის კვერებს ასე აცხოზდნენ
(თავიდან, თითქოს, ბედისწერაც ანებივრებდათ).
ეს თავიდან, თორემ მერე, როცა თვალები
გაახილეს და ოქტომბერი აღმოაჩინეს,
პატარა ჩანდა ბედისწერის ბრჭყვიალა თვალი.

უცნაურად აწრიალდნენ შემოდგომები,
გააშიშვლეს ხეები და შუალამისას
დაუნდობლად ააცალეს სიგიჟე მთვარეს,
და ნოემბრის სიმართლესთან ჩამოამწკრივეს
მხრებზე ყველა შემოდგომაშემოხვეული.

და იდგნენ ასე, ნოემბრის და სიმართლის ზღვართან
ქალები, - ერთ დროს მეოცნებე ჭრილობებიდან
ცეცხლი სისხლად რომ დაიძინეს,
მერე ასწიეს თავი და მიხვდნენ,
თვალებიდან მინამდე მანძილს
თავის დახრა აბა როგორ შეამცირებდა.

და იდგნენ ასე, ნოემბრის და სიმართლის ზღვართან
კაცები, - თითის წვერებზე რომ დგებოდნენ ხოლმე, -
ოლონდ საყვარელ ქალს კეფამდე მიტოლებოდნენ;

ისინიც მიხვდნენ, რომ რატომღაც აზრი არ ჰქონდა
ცხოვრება მუდმივად მწვანედ ელებათ და
ორი აბზაცით მეტი ეთამაშათ
და ისე ტკეპნიდნენ მინას გზასაყარზე
ველარ გაუძლეს ჩემმა თავანუელმა დობილებმა
და
თავი მარტოობისკენ უკრეს.

მზის ბეჭედი კიდევ ერთხელ ჩავარდა წყალში,
სამმა მდინარემ ჩარეცხა და
სამიათასჯერ
შემოუარეს გარშემო წყლის მოლეკულებმა.

გადარჩენა

აი, ასე გადავრჩები:
მთავარია, გადარჩენა დავიჯერო,
მთავარია, ეს კედლები სამოთხედ მეჩვენებოდეს,
მთავარია, სიყვარული (რომელშიც მომკლეს),

თავზე არავის მოვახვიო
და არც მე მოვიხვიო თავზე...
არადა, მაშინ დავმთავრდი, როცა ყველაზე კარგად მახსოვდა
ერთგულების გულუბრყვილო ლოცვები,
არ მავინყდებოდა
ფანჯარაზე შემოდგმული ყვავილის მორწყვა,
მაშინ დავმთავრდი,
როცა შენსა და მინის სურნელს ვერ ვარჩევდი ერთმანეთისგან
და თავი ბოლომდე გაჩუქე.
და ახლა, ასე, დროში და მცენარეებში აცდენილმა,
შემიძლია ათასნაირად ვაბრუნო სიტყვები,
წყლის ძალა მივცე,
წყლის ჭავლივით გადავასხა თავზე ყვავილებს,
ფესვები და მოლოდინი გამოვუკვებო.
და არ დამცდეს, რომ დავმძიმდი
რომ ჩემს ფესვზე სასჯელივით გამოვიბი
სიყვარული, რომელშიც მომკლეს.

ესაა ჩემი გადარჩენა – მთავარია, დეპრესიას ყვავებულმა
სიმძიმეზე არასოდეს ვილაპარაკო.

ქვის ნატეხი

დიდი გმირობაა, – გულმა შეგინახოს,
როგორც მთაში ნისლეები ინახავენ ქვის ნატეხს,
გაახვევენ თავიანთ ლაბადაში და ავ თვალს არ აჩვენებენ.
ზუსტად ასე მინდა, გულში გახვეული გადარჩე.
დიდი გმირობაა, გერქვას ჩემი უკანასკნელი სიყვარული, –
ნალმი ჩემს გულში –
ქვის ნატეხში შენახული ნალმი,
შენახული გულტიალას ნისლიანებში.
დიდი გმირობაა,
თუ დამიგორდები გულის მთიდან, არაფერი შევიმჩნიო,
მწყემსივით ვიდგე და მწყემსივით გადავენო თვალი,
რომ უნებურად უფსკრულისკენ არ გადაგორდე,
და ასე, გულში ჩაბრუნებული მზერით,
უფრო სწორად, მზერაზე გამობმული საცეცებით ვცადო
სისხლის გავლით, ძარღვების გავლით
დაგაბრუნო გულის მთაზე
და ხელახლა გაგახვიო ნისლის ნაბადში.

2015.

3 ახალი თარგმანები

გოდან ბუნგაკუს პოეზია

გოდან ბუნგაკუ ანუ ხუთი მონასტრის ლიტერატურა დასაბამს მე-14 საუკუნის დასაწყისში იღებს და იგი ჩინურენოვან იაპონურ ტექსტებს აერთიანებს. 1299 წელს ჩინეთიდან იაპონიაში დიპლომატიური მისიით მიავლინეს ჩან-ბუდისტი ბერი იშან ინინი, რომელიც სამშობლოში აღარ დაბრუნებულა, მსახურობდა კამაკურას სხვადასხვა მონასტერში, 1313 წლიდან კი კიოტოს ნანძენ-ძის მონასტრის წინამძღვარი გახდა. 1317 წელს მან, ძლიერი ტკივილებით განაშებულმა, თავი მოიკლა. გარდაცვალების მერე იაპონიის საიმპერატორო კარმა იგი „სახელმწიფოს მოძღვრის“ ტიტულით დააჯილდოვა. სწორედ მისი მოწაფეების მიერ არის შექმნილი პოეზია, რომელიც იაპონიაში ჩინურენოვანი მედიტაციური ლირიკის გვირგვინად მიიჩნევა. იშან ინინის, ისევე, როგორც მთლიანად გოდან ბუნგაკუს შემოქმედება რელიგიისგან დამოუკიდებელი ხელოვნების იდეას, მის ავტონომიურ ესთეტიკურ ღირებულებას იცავდა. ამ ესთეტიკამ არსებითად განსაზღვრა მომდევნო ეპოქების იაპონური ლიტერატურის შინაგანი მიმართულება. ხუთი მონასტრის ლიტერატურა, გარდა პოეზიისა, მოიცავდა მხატვრულ პროზას, ლექსიკონებს, ენციკლოპედიური და განმარტებითი ხასიათის წიგნებს. წინამდებარე პუბლიკაცია ქართველ მკითხველს აცნობს გოდან ბუნგაკუს ყველა მნიშვნელოვანი პოეტის ლექსებს იმ თანმიმდევრობით, რომლითაც ისინი საილუსტრაციო მასალის სახით არის წარმოდგენილი ან განსვენებული რუსი მეცნიერის და მთარგმნელის ალექსანდრე კაბანოვის სტატიაში: „ადამიანი და ბუნება გოდან ბუნგაკუს პოეზიაში“ (წიგნში: Человек и мир в японской культуре. М., Наука, 1985). ამიტომ, ლოგიკური იქნება, წინამდებარე თარგმანები მაღლიერებით მიღუძღვნა ალექსანდრე კაბანოვის ხსოვნას.

აქვე უნდა განიმარტოს წინამდებარე პუბლიკაციის, როგორც ლიტერატურული აქციის, შინაარსიც: ამ ტექსტების უმრავლესობა 1994 წელს გამოცემულ ჩემს მეოთხე პოეტურ კრებულში („გამგზავრებამდე ერთი წუთით ან ერთი ცხოვრებით ადრე“) შესული ერთი ლექსის – „მთის მონასტერი“ – ინტერტექსტია. ეს უკანასკნელი კი, დაწერიდან არც თუ დიდი ხნის მერე, ბევრი გარემოების გათვალისწინებით, ჩემს ბიოგრაფიაში წინასწარმეტყველური აღმოჩნდა.

მთარგმნელი

მთის საჰანა

მარტოსულ ქოხში მარტოსული განდეგილი დავმკვიდრებულვარ.
სახლაკს, ლელქაშით გადახურულს, იისფერი კვამლი დარაჯობს.
მიმდებარე ხეობაში თავნყაროა, დასარწყულებლად რომელსაც ვსტუმრობ.
ბამბუკის სხლტის გაყოლებით ფიჩხს ვაგროვებ, რათა ჩაი წამოვადულო.
შავ მაიმუნს შვილი გულში ჩაუკრავს და ქადაგებას მიაყურადებს,
ლურჯი ირემი მეგობრებს უხმობს, მუხლმოყრილი უწვდის ყვავილებს.
ქვეყნიურ მტვერში ამოვლებულნო, მე თქვენ მოგმართავთ!
ნაკადულის უბრალო წყალზე უკეთესი რა უნდა ჰპოვოთ?

* * *

მოულოდნელად მოვარდა წვიმა, გამილუმბა სულმთლად სამოსი.
არგანი სხლტება წანწალაზე; ვცდილობ ფეხი გავიმაგრო, რომ არ წავიქცე.
ვისი სახლის გალერეაში ვემალები შემოდგომის ქარს?
აქვე: ბანანის მწირი ფოთლები – განუბეჭდავ წერილთა გროვა.

რიუსიუ სიუტაკუ (1307-1388)

ღამით გზაღყოფნისას

ვის ყურს ჩაესმის დღენიდავ ზარების რეკვა?
მგ ზავრს ესიზმრება: ორმოცი წელი გაილია, ვიდრე ფეტვი იხარშებოდა.¹
ვდგები, კვლავ ვვადები... ფიჭვები – სარკმლის ცხაურის მიღმა... ჩემივე „მე“ გადამავიწყდა...
იბადებიან მწვერვალებზე ღრუბლები და ცის გზაზე მთვარე მშვიდად მიცურავს.

კოკენ მიოკაი (XIV ს.)

ავალოზისას ჩანარილი შიქრები

მაღლა, თეთრ კედელს დამტვრეული სანდლები ამკობს.
გათენდა და გადახსნილი ყვავილები გაზაფხულის თოვლით მორთულან.
ჩინეთში მთელი ოცი წელი ვეძიებდი ჭეშმარიტებას
და აი, ახლა, მოულოდნელად, ჩემი სამშობლოს მთის სენაკში გამოვიღვიძე.

ბეცუგენ ენსი (1283-1364)

სოქუ სონანის საჰანა

ველური წერო და კენტი ღრუბელი არ ტოვებენ ცაში ნაკვალევს.
მეც სწორედ ასე, ამ ამაო წუთისოფელში არცერთ ადგილს არ ვეჯაჭვები.
ხეები კლდის წინ შირმასავით გამწკრივებულან.
მთათა თხემები დახატულივით მაღლდებიან შორი ცისაკენ.
წყაროს წყალივით სუფთაა ძენით წყალუხვი გული;
ჩემი მყიფე, ბებრული ძვლები... გალეული, მოვგავარ ნაფოტს.

ეს შეუძლია, ათასი წელი არ კარგავდეს პატივს, დიდებას?
ასი წელიც რომ იცოცხლო, სულერთია, ყველაფერი ზღვარდებულია.

ქეკი ტიუსინი (1336-1405)

ციკლიდან „მთის სავანე“

* * *

დასაბამითვე რთულია გზები კაცთა სოფელში:
იმეათად თუ მოიპოვებ მალულ ადგილს, ლურჯ მთებს თავი რომ შეაფარო.
უბრალო ყოფა: ერთმანეთში აირია ტყისმჭრელთა და მეთევზეთა ნაკვალევები.
და – არსებითი: თუ როგორ არის ეს სამყარო მონყობილი, ირმებს შორის გადამავინწყდა.
შორეული ხეობიდან გადმოვრგე ფიჭვი; მწუხრი რომ დგება, მის სიმწვანეს მივჩერებვიარ.
აი, წყალს ვხაპავ ციცქნა ტბიდან, მიყვარს მისი წელი რაკრაკი,
დუნლინის² სასაკმევლის სურნელი... ვოჯოუს მთიდან მოსული წერო...
ვინ გაბედავს – ამ მარტოსულ ნაკვალევებს და მალალ ქარს აჰყვეს?

* * *

მთის მონასტერი უთვალავ თხემს შემოურკალავს.
ქვეყანასთან მისი კავშირი თვით ბუნებას გაუნყვეტია.
ზამბახებით მიმოფარულ სიპებს შორის მორაკრაკებს ცივი ნაკადი.
თავებს არწვევენ იასამნის ყვავილები, ნიავი რომ წამოუქროლებს.
წავი თევზს იჭერს ნაკადულში, ლამაზად აწყობს მწვანე ფოთლებზე.
დედალ მწყერს თეთრი ღრუბლებისკენ მიჰყავს შვილები.
ყველგან მთებია. მსგავს ადგილს განა სად ნახავს თვალი?
ასეთი მხოლოდ პენლაის მთაა³, აღმოსავლეთში, ზურმუხტისფერ ზღვის საუფლოში.

ქველი ტაძარი

ქველ ტაძარში შესასვლელი ვეღარ მოვნახე:
გლიცინიებს და ვაზის ფოთლებს საიმედოდ გადაუმალავთ.
სახურავიდან ჩამოიფანტა ფოთოლი, წვიმით ჩამორეცხილი;
ეს ველური ფრინველები ჩემთვის მღერიან.
ბუდდას საყრდენი უკვე ბალახს გადაუფარავს,
შენირული ოქროც გაცლია.
არ იკითხება თარიღები საფლავის ქვაზე:
„ტან“ თუ – „სუნ“? – ამის ამოცნობა ძნელი იქნება.

ძიაკუხიცუ გენკო (1290-1367)

მთის სავანე

არც დიდებას და არც სარგებელს მე არ დავეძებ, არც სიღარიბე მეუცხოება.
ამსოფლიურ მტვერს განრიდებული, ღრმად მთებში, მყუდრო გარემოში ვცხოვრობ უჩინრად.
წელიწადები მიიწურნენ... ცივი ამინდი... ვინ მეგულება ახლა მეგობრად?...
მთვარე ანათებს ქლიავის ყვავილს, მთელი ტოტი ხელახლა იშვა.

გაზაფხულის დღეს მთიებში დავეხეტები

თავზე ვერცხლისფერ ძაფებად მაქვს მეჩხერი თმა მიმობვეული.
არ ვიცი: შევძლებ, შევეგებო მორიგ გაზაფხულს?
ბამბუკის არგნით, ჩალის სანდლებით... იმდენი რამ იზიდავს ჩემს თვალს...
ყველა ტოტზე მთის ალუბლის ყვავილებს ვხედავ.

რიუსიუ სიუტაკუ (1307-1388)

* * *

ფიჩხის საყიდლად ფული არ მაქვს:
გასაყიდად ვაგროვებ ფოთოლს.
ფოთოლ-ფოთოლ – ბლუჯა-ბლუჯა... მატულობს ფული,
და ულამაზეს წითელ ფარჩად მიმოფენილა.
ჩემს თავს კი ვკიცხავ: აქეთ ფეხის გათბობა მინდა,
იქით – რომ სევდით აღსავსე გული სიხარულმა ამიციავოს.
შინ დავბრუნდები, მიუფუდეები მეგობარ კერას,
მივაცურადებ ნვიმას, პარმალზე წვეთ-წვეთად მოსულს.

რიუსენ რეისი (?-1365)

* * *

ვიხსენებ იმ დროს, მეგობრები როცა მსტუმრობდნენ.
რამდენი დანთქა უკვე მიწამ, ჩემი ხვედრი კი სიმარტოვეში ლპობა ყოფილა.
ყველაფერი, რაც მიყვარდა, დარჩება ქვებზე, ხეების ჩრდილში.
როცა მოვკვდები, გულდარდიანად ჩემს რომელ შეგირდს მოვაგონდები?

ტიუგან ენგეცუ (1300-1375)

ვზიპროზ ცინლინის გარდასულ დღეებზე

კაცნი უწყვეტად ტოვებენ მიწას, დედამინა კი ჯერ არ აღვივლა.
„ექვსი დინასტია“⁴ უკვალოდ გაქრა, მაგრამ მთები და მდინარეები არსად წასულან.
ძველ სასახლეთა ნანგრევები მოვაჭრეთა და მეთევზეთა სადგომად არის გადაქცეული.
იასპის ტყე რომ ჰანგებს ინახავს, ეს მხოლოდ მწყემსთა და ტყისმჭრელთა სიმღერებია.
ამოუვსიათ ხეობები საავდრო ღრუბლებს, მონდომებით თავს იყრის წვიმა.
ციანში ქარი უკვე მინელდა, მაგრამ ტალღები კვლავ ყალყზე დგანან.
ლამაზმანები გარდასულ დღეთა – სად არიან ახლა ისინი?
ამ სივრცეებში შორიდან მოსულს საფიქრალიც ბევრი აქვს და ბევრი აქვს სევდაც.

იკიუ სოძიუნი (1394-1481)

* * *

ერთმა ხანძარმა ვაკედ აქცია სიანინი.⁵
ოქროს ზღაპრული სასახლეები, უძვირფასესი ქვებით შემკული კარიბჭეები
ნანგრევების გროვად ქცეულა. დღე ჩამოდნა და დამესგავსა შემოდგომის დღეს.
გაზაფხულის ქარი ქრის, მაგრამ ატმები და ქლიავები სიბნელეში იძირებიან.

კოკან სირენი (1277-1346)

გაზაფხული

მთებს მსურვალე მზე ეღვრება და თბილი ქარი ევლება თავზე.
ხაგსიც, ლიქენიც ეზოს ფარდაგს უხალისო ფერებით რთავენ.
ვხედავ, ალუბლის ყვავილები ჩუმი ღიმილით შემომცქერიან.
გალობს ბულბული, არავისგან იღებს ნებართვას.
გაზაფხულის სევდას მიწურში ვემალები, სალამურით გულმოცემული.
ნასადილევზე ჩამთვლიმა და რომ გამეღვიძა, ჩაიდანნი შემოვდგი ცეცხლზე.
და ამ სევდიან სურათს თითქოს ვერც კი ამჩნევენ,
მერცხლებს ნისკარტი სავესე აქვთ მინით, ბუდეების აშენებას ეშურებიან.

შაჰოღომის დღეს ვსაირნოვ ველად

მეჩხერი წყალი, რბილი ქვიშა, იქვე – ბილიკი, ირიბად რომ დაქანებულა.
სართავი ჯარას ხმას მოჰგავს ის ხმა, ტყიდან რომ აღწევს – ვხედავ საცხოვრისს.
ყვითელ-ყვითელ ღრუბლებს შორის აკვამლულან თეთრი ტალღები:
ბრინჯის ყანის გასწვრივ რომ ჰყვავის, წინიბურაა.

წვიმა

ბშირად მსმენოდა სიაგაცუს⁶ უგრძობელობა,
არადა „ექვს ცას“⁷ სულ სხვადასხვა წვიმას უგზავნის.
და აი, ახლა საკუთარი თვალით ვიხილევ:
წყალს წრიულად, ხოლო ლოტოსს მარგალიტად მოვევლინება.

სესონ იუბაი (1290-1346)

მეჰვიდე მთვარის პირველი დღე შაჰოღომის დასაწყისში

მეც, ყველას მსგავსად, მხოლოდ მგზავრი ვარ ამ სამყაროს ციციქნა კუნჭულში.
შიშით დავითმენ თვეების და წელიწადების სწრაფწარმავლობას.
უტუნის ირგვლივ ფოთლები რომ მიმოფანტულან, შემოდგომას იუნყებიან.
ქარს მოაქვს ლემნა, დამშვიდობების ნიშნად მჩუქნის ამ თბილ საჩუქარს.
რასაც მინშანის თხემებზე ვხედავ, ცივი თეთრი თოვლია და სხვა არაფერი.
ხოლო მდინარე ვენძიანზე ჯერაც ისევ მშვიდია წყალი.
სად მივაბა ჩემი ნავი, ჭრიჭინების სიმღერას რომ დავუგდო ყური?
მთაზე მოლურჯო კოშკი დგას და მიმწუხრის ცას შეკიდებია.

ტიუძიო ძიოსინი (XV ს.)

შაჰოღომური შიქრები

შემოდგომური სიგრილეა, მაგრამ მაინც კეთილად მძინავს.
არე-მიდამოს ხეები და ბალახები კვლავ მალეღვებენ.
ფერი წაერთვით ბანანის ფოთლებს, მთლად ჩამოცვივდნენ, უტუნებიც დაბერებულან.
ყოველ ღამით ვაყურადებ ქარის ხმას და წვიმის ნკაპა-ნკუპს.

არ მაქვს ქალაქი სარკმლის შესაკეთებლად

სარკმლებზე სულმთლად გაილია უკვე ქალაქი.
შევაკეთებდი, მაგრამ ქალაქის ნაგლეჯიც არ მაქვს.
სატუმეც კი დამისველა მოსულმა წვიმამ.
ქარმა დაჰბერა – სანათური ისევ ჩამიქრო.

გიდო სიუსინი (1326-1389)

მუცქარი ყვავილავს და წარსულს ვისხენავს

აბურდული ძენძის მსგავსია საქმეები ამ ამოო წუთისოფელში:
წარსულზე ვდარდობ, აწმყოზე ვწუხვარ – ჩემი გული სევდას მოუცავს.
თავი წავართვი გაზაფხულის ძილს, მაგრამ სტუმარი არა და არ ჩანს.
შემოეკლილ არღავნის ხეს მიმწუხრზე სახლის კარნიზებიდან ეცემა წვიმა.

იტიუ ცუძიო (1348-1429)

მეთხულება მიმწუხრის წვიმის დროს, სიღთან

გადაუღებლად წვიმს და წვიმს ხიდთან.
ბინდდება, მაგრამ მიმწუხრის დრო ჯერ არ დამდგარა.
ჩალის ლაბადა მოუსხამს და დაბნეული დგას მეთევზე ტბასთან.
მდინარის გაღმა მონასტერია, საიდანაც ზარის ხმა ისმის.
მწუხარების და სინყნარის დროა: სამყურები – ამ წყნარ ბინდებუნდში.
შორს კი წყლის ბრინჯის შემოდგომურ ყვავილებს ვხედავ.
მშვენიერია წყლის კამკამა ნაკადი და არც ისე ღრმაა.
ქვიშის ბატი მშვიდად მიცურავს.

თარგმნა დათო ბარბაქაძე

განმარტებები

1. იგულისხმება უძველესი ჩინური ლეგენდა ჯადოსნურ ყურთბალიშზე, რომელზე თავმიდებულმა და მიძინებულმა მგზავრმა, ვიდრე მისი ფეტივი მოიხარშებოდა, სიზმრად მთელი ორმოცი წელი იცხოვრა, ყველა ზიგზაგით, სოციალურ კიბეზე აღზევებით და დაცემით.
2. დუნლინსი – მონასტერი ლუშანის მთაზე, ძიანსის პროვინციაში.
3. პენლაის მთა – ჩინური მითოლოგიის მიხედვით, ზღვა-ოკეანეში მდებარე სამი წმინდა მთა-კუნძულიდან ერთ-ერთი. პენლაი აღმოსავლეთის ზღვაში დაცურავს და მასზე უკვდავი სულელები ბინადრობენ; სამივე ეს მთა-კუნძული ღრუბლებით არის გარემოცული და როცა ადამიანების სიახლოვეს იგრძნობენ, ისინი წყალქვეშ უჩინარდებიან.
4. „ექვსი დინასტიის“ პერიოდი – V-VI საუკუნეები, როცა ძინლინი (თანამედროვე ნანკინი) აყვავებული დედაქალაქი იყო.
5. სიანიანი – ცინის იმპერიის დედაქალაქი, ჩვ. წ. აღ.-მდე მე-3 ს.-ში), რომელიც მხედართმთავარმა სიან იუმ ააოხრა.
6. სიაცაცუ (სანსკრიტზე „საგარა“, ოკეანე). თავყანს სცემდნენ, როგორც წვიმის ღმერთს და რვა მეფე-დრაკონს შორის ერთ-ერთ უდიადესს.
7. ექვსი ცა – ბუდისტურ კოსმოლოგიაში, ერთმანეთის თანმიმდევრულად შრიულად განთავსებული ექვსი ციური სამყარო; ყოველ მათგანში დრო განსხვავებულად მიედინება.

რ.მ. რილკესა და მ. ცვეტაევის ორი ელეგია

მეოცე საუკუნის უმნიშვნელოვანესი პოეტის, რაინერ მარია რილკეს მარინა ცვეტაევისადმი მიძღვნილი ელეგია იმ ეპისტოლარული საუნჯის ნაწილია, საში ბრწყინვალე პოეტის, რილკეს, პასტერნაკისა და ცვეტაევის მიმონერით რომ შეიქმნა. „ელეგია“ ე.წ. ეზოთერული პოეზიის კლასიკური ნიმუშია, რილკეს გვიანდელი შემოქმედებისთვის დამახასიათებელი რთული ლექსიკით გამოირჩევა და „დუინური ელეგიების“ სტილს განეკუთვნება. „მე მას – Marina-Elegie“-ს ვარქმევ, ის Duineser Elegien-ის წრეს კრავს და ალბათ ოდესმე (ჩემი სიკვდილის შემდეგ) შეემატება და დაასრულებს კიდევ მათ.“ – წერდა მარინა ცვეტაევა¹. რილკეს გარდაცვალებას პოეტი ქალი საოცარი პოემა-რეკვიემით გამოეხმაურა, რომელსაც იგი პასტერნაკთან მიმონერისას „წერილს“ უწოდებს. ეს ერთგვარი გვრინია, გოდებაა და ამასთანავე, უშუალოდ ირეკლავს რილკესა და ცვეტაევის 1926 წლის უკანასკნელ წერილებში გამოთქმულ აზრებს. „სახალწლო“ ცვეტაევისთვის დამახასიათებელი გულწრფელობით, სხარტი ფრაზით და ამაღლებული ინტონაციითაა დატვირთული და გულგრილს არავის ტოვებს...

რილკეს ელეგია 1926 წელს დაინერა, ხოლო ცვეტაევამ „1927 წლის 7 თებერვალს, პარიზის მახლობლად, ბელგიუში დაასრულა ლექსი „სახალწლო“ – რომელიც არა მხოლოდ მისი, არამედ მთელი რუსული პოეზიის გამორჩეულ მოვლენად უნდა ჩაითვალოს“² – წერს იოსიფ ბროდსკი. ორივე ეს ნაწარმოები უღრმესი სულიერებითაა აღბეჭდილი და მნიშვნელოვნად ამდიდრებს მეოცე საუკუნის იდუმალ ეზოთერულ პოეზიას.

მთარგმნელისაგან

¹ წერილები ტესკოვასადმი. გვ.145 (1936 წ. 14 ნოემბერი).

² იოსიფ ბროდსკი. ერთი ლექსის შესახებ.

რაინერ მარია რილკე

ელეგია

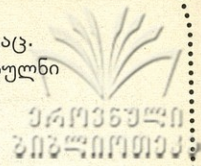
მიძღვნილი მარინა ცვეტაევა-ეფრონისადმი

ო, წარმავლობა სამყაროს შინა, მარინა, ცვენა ვარსკვლავებისა!
მას იოტასაც კი ვერ შეემატებო, გადავიხვეწოთ რომელიმე
ვარსკვლავზე თუნდაც! სამარადუამოდ ყველაფერი გამოთვლილია.
თვით ვარდნითაც კი, წმინდა რიცხვი არ შემცირდება.
უარმყოფელი ვარდნა ყოველი, დასაბამამდე აღწევს და სრულქმნის.
და თუ ეს მხოლოდ თამაშია, მსგავსათა ტრიალი და ჩანაცვლება,
სახელიც არსად მოიძევება და თუ ნაგრამიც ვერ იგულვებს საყუდელს ვერსად?
თუ ტალღებია, მარინა ზღვა ვართ, თუ უფსკრულია, მარინა, ცა ვართ.
მინა – მინა ვართ, გაზაფხული ათასჯერადი, აღმოხდენილი ჰანგი,
სიმღერა, ტოროლებივით თვალმუეფგამ სივრცეში გეტყორცნის.
ჩვენ ალტკინებით ვინყებთ, ჰანგი კი უკვე სრულად აღგვემატება;
მოულოდნელად სიმძიმე ჩვენი, სიმღერას დადრეკს გოდებისაკენ.
თუნდაც: გოდება, უმრწემესი ალტკინება არ არის განა, ლტოლვა მიწისკენ?
მიწიერ ღმერთებს ხოტბა სწყურიათ თურმე, მარინა.
უცოდველნი არიან ღმერთნი, ქებას ელიან მოსწავლეთა გულმოდგინებით.
შევასხათ ხოტბა, საყვარელო, დავიხარჯოთ ქება-დიდებით.
არაფერი ჩვენ არ გვეკუთვნის. მხოლოდ ოდნავ თუ შევხებებით ხელუხლებელ
ყვავილებს ყელზე. მე ეს ვიხილე კომ-ომბოში, ნილოსის პირას.
ასე, მარინა, მსხვერპლს გაიღებენ მხოლოდ მეფენი, საკუთარ თავის უარმყოფელნი.

ვით ანგელოსნი ჩამოვილიან და დასახსნელთა კარიბჭეზე ნიშანს სტოვებენ,
 ასე ვეხებით ყოველივეს, რაიც ნატიფად მიგვაჩნია, ან გვეჩვენება.
 ო, რამდენად შორს, ოი, რარიგად დაბნეულნი ვართ ჩვენ, მარინა.
 თავად უღრმესი სულიერი საბაბის დროსაც. მანიშნებელნი, სხვა არაფერი.
 ეს უწყნარი, საქმიანობა, თუ ჩვენთაგანი რომელიმე
 მეტს ველარ იტანს და თავს გადასდებს შესარკინებლად,
 მყის შურს იძიებს და მოაკვდინებს. მსახვრალ ძალას რომ ფლობდა, აკი
 ვამჩნევდით ყველა, მის დახვეწილ, ნატიფ ქცევასა
 და უცნაურ ძალისხმევაში, რომელიც ცოცხლებს, გადარჩენილ
 გვემნის არსებებად. არყოფნა. უწყი, თუ რარიგ ხშირად
 მიგვაქანებდა ბრმა ბრძანება, კვლავდაბადების ყინულოვანი
 წინარესივრცით...მიგვაქანებდა: ჩვენ? უთვალავი თვალით აკინძულ,
 შენივთულ სხეულს, უხვად დაფენილ ქუთუთოებქვეშ ურჩად შეხიზნულს.
 ეზიდებოდა მთელი მოდგმის გულს დანარცხებულს. მძლევარ ფრინველთა მიზნისაკენ
 ეზიდებოდა ჩვენი ლივლივა გარდასახვის ნაკრებ სახეებს.
 მეტრფეებმა კი, მარინა ოლონდ, არაფერი უნდა უწყოდნენ
 სიკვდილის არსზე. მუდამ ცინცხალი სიყმანვილე შეინარჩუნონ.
 მხოლოდ მათ საფლავს სჭირდეს სიბერე, მხოლოდ სამარე ჩაუფიქრდეს, დაიკრას თალხი
 მტირალი ხის ქვეშ. მოიგონებდეს გარდასულ დღეებს.
 მხოლოდ სამარე ჩაიქცეს მათი. ისინი კი, მოქნილები დარჩნენ, ლერწვივით;
 ის კი, რაიც დრეკს მათ განუზომლად, მორკალავს კიდეც სრულქმნილ გვირგვინად.
 თუმც განაქარებს მაისის ქარი! მარადიული შუაგულიდან
 სადაც შენ სუნთქავ და ალლოც გიგრძნობს, მათ წარიტაცებს სულ ერთი წამი.
 (ო, როგორ გიგებ მდედრო ყვავილო, ასეთივე
 წარუვალ ბუჩქზე ამონაყარო. რა ძალით ვერწყმი ღამეულ ჰაერს
 ღამ-ღამობით რომ გელამუნება). ოდითგანვე ფლობდნენ ღმერთები
 ნახევრებთან პირმოთნეობას. ამ წრებრუნვაში მომწყვედეულებმა
 გავიმთლიანეთ საკუთრივ თავი, ვით დისკოები საცვს მთვარისა.
 მცხრალი მთვარის ჟამს, თუნდ ახალი მთვარის კვირაშიც,
 სისავსეს ვერვინ დაგვიბრუნებდა, თუ არა მხოლოდ
 მარტოეული სვლა საკუთარი, ძილგამკრთალი მთა-ველის თავზე.

მიუზო, 9 ივნისი, 1926

მარინა ცვეტაევა

სახალწლო

პირველ წერილს გწერ იმიერ მხარეს და გილოცავ ახალ წელს, სავანეს!
 - ახალ ალაგს, სალალობოს, ხმოვანს, ომახიანს, რიხიან-ახოვანს, ალაგს მცობნავს, საოცრების ბადალს, ვით ეოლის! უკაცრიელ გოდოლს.
 პირველ წერილს გწერ მე გუშინდელი, ან ვარსკვლავად ქცეულ... სამშობლოდან, სად, უშენოდ სევდა შემალონებს, სადაც გაყრის მოქმედებს კანონი, როცა სატრფო - მიჯნურად არყოფილს, - მოსწყვეტს წიაღს შეუშინდარი ტრფობის. შენი წასვლა როგორ მამცნეს გითხრა? არც იელვა და არც მინა იძრა.
 კაცი ვინმე? შემოვიდა მაცნედ - სამწუხარო, ამბავი ვინც მამცნო, - სად ეწერა - მომცეთ შეიძლება? - **Новости** და **Дни**³-ც კი იუნყება.
 - სად? - იქ მთებში. (სარკმელს ჩრდილავს ნაძვი. ჩანს სუდარა.) გაზეთებს თუ ელით? მაშინ წერილს? - არა. თქმაა: ძნელი.
 გულისხმაში: არ ხარ გამცემელი. აღესრულა სნეულთ სავანეში, (ნაქირავებ მყუდრო სამოთხეში.)
 - როდის? - გუშინ, გუშინდინ, არ მახსოვს. ალკაზარში⁴ არ იქნებოთ? - არა.
 სიტყვით: ოჯახს. მაგრამ გულისხმაში: ყველაფერი, იუდა კი არა.
 მოგილოცავ (ხვალ იბადებოდ!) - რომ გავიგე, გითხრა რას ვიქმოდი? ჩუ... წამომცდა. ჩვეულებას - ხარკი მე სიცოცხლეს და სიკვდილსაც აკი, რახანია ბრჭყალებში ვსვამ მუდამ, ვით აშკარა, ცრუ ჭორს, აბლაბუდას. არაფერი არ მიქნია, თუმცა რალაც მაინც წარმოიშვა უცბად, ექოსა და ჩრდილგარეშე მქმნელი!
 ახლა მითხარ, გააღწიე როგორ! შმაგი გელვით გაგეხლიჩა გული? როგორ ქროდი ორლოვის მერანთა საარაკო ეტლით ფრთაშესხმულით, თვით არწივებს ტოლს რომ არ უდებდა, გეკვრებოდა სუნთქვა - ვერ უძლებდი? თუ გეამა? ვისაც წმინდა სისხლის არწივებით უფრენია, მისთვის

მწვერვალი, ან ვარდნა რაა თუნდაც. მიღმიერს ვართ სისხლით დანინდულნი რუსეთს იყავ - მაშინ საიქიო შენ ამქვეყნად უკვე გინახია. გადარბენა კარგად გამართული! სიცოცხლეს და სიკვდილს მე ფარული ჩაცინებით მოვიხსენებ მალვით - სიცოცხლეს და სიკვდილს კინივარსკვლავით სქოლიოში ჩავამატებ კრძალვით (ლამებნელი მე რომ ველი: გონის ნახევარსფეროს სანაცვლოდ - ხომლი!) დავიწყება არ ეგების კარგო,; რომ რუსული ასოების ქარგა გერმანულის ნაცვლად მოიქარგა - ეს იმიტომ კი არ მოხდა, რომ დღეს გარდაცვლილი (უზოვარი) იხმევს - ყველაფერს და უკან არც კი იხევს! - იმიტომ რომ საიქიო, მივხვდი: მაშინ, როცა პანთეონში⁵ მოვხვდი - ცამეტი წლის; მიღმიერი - ოდენ, ჩვენ გვეკუთვნის: - ყველა ენის მცოდნე.

და მეც გკითხავ შეფარული სევდით: აღარ მკითხავ, თუ რუსულად Nest⁶-ი როგორ ითქმის?! ერთადერთი რითმა, ყოველნაირ **ბუდეს** რომ გართიმავეს: არის ზეცის საგვე ვარსკვლავითი.

ავცდი სათქმელს? განა არის რამე, ან საგანი - შენს გზას ამარბილოს. ყოველ ზრახვას, სიტყვას ნებისმიერს ძალუძს ჩემი შერწყმა შენთან Lieber⁷, ისევ შენში შემოვყავარ სიტყვას, საუბრისას რაც რამ უნდა ითქვას, (თუნდ გერმანულს თვით რუსულზე მეტად მივიჩნევდე მე მშობლიურ ენად!) - არ არსებობს ის ალაგი, სადაც შენ არა ხარ, თუმც სამარე აქაც ჰგებებს შენი. თითქოს არაფერი ყოფილა და თითქოს - ყველაფერი. - მყისიერად სულ არ გაგონდები? - გარემოცვა, რაინერ, გუნება? დაჟინებით, ყოვლად განუხრელად - და სამყაროს სულ პირველი ხილვა (თვალთახედვას ვგულისხმობ პოეტის), და დასასრულ ხილვასაც - პლანეტის, მხოლოდ შენ რომ მოგემადლა - სრულად. პოეტს ნეშტთან არა, სხეულს სულთან, (გასარიყად - შეურაცხყოფისათვის) შენ შენივე მესთან, შენ კი შენთან. - ზევსის ჯიში უკეთესს არ ნიშნავს -

კასტორ-პოლუქს⁸ ვჭკრეტ შენსავე მესთან -,
მარმართან ხარ - ბალახივით ჩვილი,
არც შეხვედრა და არც განმორება,
დადგენილი - ნახვა პირისპირი:
შეხვედრა და გაყრაც პირველქმნილი.
ხელებს თუ აკვირდებოდი შენსას,
(ლაქას მელნის), იმ თვალშეუდგამი,
უსასრულო და დაუსაბამო,
ამჟამინდელ შენი სიმალიდან
ხმელთაშუა და სხვა, წიალიდან
ზღვის, ბროლივით ლამბაქთა ზეგარდმო.
რაც არ იყო, რაც იქნება ალბათ,
მხედება ნილად - წუთისოფლის ბოლოს
ყველაფერი, რაც არ იყო, ხოლო,
რაც კი არის - მიმონერა იტევს
მთელი კვირის მანძილზე და მეტად! -
ან კიდევ, რა მხარეს გაიხედავ?
დაყრდნობილი ლოყის საყრდენზე და
ამ კუთხიდან - თუ არა იმ არეს,
იქიდან კი, ამ ნანამებ მხარეს.
ბელვიუმი⁹ ვცხოვრობ. ეს ქალაქი
ბუდეთა და ტოტთა მაქმანია.
ვიზიარებ გიდის თვალით აღქმულს:
ბელვიუს. ამ ციხე-ქალაქს, განთქმულს,
პარიზისკენ მშვენიერი ხედით, -
ციხე-კოშკით გალთა¹⁰ ქიმერებით -
და პარიზზე ოდნავ უფრო შორსაც...
აღისფერი საყრდენიდან მოჩანს
სასაცილოდ შენთვის, სხვათა შორის
(თვით ჩემთვისაც), უზღვავე სიშორიდან,
ჩვენი ბელვიუ და, თვით ბელვედერებიც!¹¹
ახლა სხვა რამ. პირადული. მყისი.
კარს მომდგარი ჟამი ახალწლისა
ვის და რატომ ვუჭახუნო სირჩა?
ქაფი აკი - ბამბის ბლუჯად იქცა.
აქვს კი აზრი? მე რა შუაში ვარ?
ახალი წლის ამ ხმაურში მითხარ,
რა ვუშველო ამ შინაგან რითმას:
დაიჯერე - მოკვდა რაინერი.
თუკი შენს თვალს - ბინდი მოერია,
ან სიცოცხლე, სიცოცხლე არ არის
და სიკვდილიც, სიკვდილი არ არის,
ესე იგი, აზრი დაგვებინდა,
შეხვედრისას მაინც მივხვედე, მინდა! -
არც სიცოცხლე, არც სიკვდილი არის,
მესამეა - სივრცე წარუვალთ.
(ოცდაშვიდი, დამდეგი, ახალი,
წელს მიმავალს ქვეშ დაეგოს ჩალად,
მიხარია - რომ მთავრდება შენით,
და ახალიც რომ იწყება შენით!)
თვალშეუდგამ სუფრის მეინახეს

მოსალოცად გიჭახუნებ სასამისს,
ჩუმი ჩქამით შენს მინაზე მინით?
არა - განა დუქნის თლილი სირჩით:
მე, და შენ კი, შერწყმისას ვქმნით რითმას?
და მესამე გასაოცარ სივრცეს.
სუფრის მიღმა შენი ჯვარი მოჩანს:
ქალაქგარეთ რამდენი საჩვენო
მიდამო და გარეუბანია.
ჩვენ თუ არა, სხვას ვის უხმობს - ბუჩქი?
მდელოები - ჩვენი მოლი, ქუჩი,
მხოლოდ ჩვენი, სხვისი არავისი!
და ხალიჩა ფოთლისა და წინვის!
ადგილები შენი ჩემთან ერთად
(შენები კი შენთანადა). (ნეტავ
შენთან თუნდაც ყველას წინაშეც რომ -
გინდა გითხრა?) თუნდაც - მდელოები!
და თვეები! უამრავი კვირა!
წვიმიანი და უკაცრიელი
უბნები! და დილის რიყრაყები!
ბულბულეების მდუმარე ეყვნებით!

მართლაც ცუდად ვხედავ ჯურღმულიდან,
შენ კი ნათლად - შენი სიმალიდან,
ო, მე და შენ - ვერ გამოგვივიდა.
რაც მანამდე უბრალოდ და წმინდად
ჩვენ რომ ასე ზუსტად გვერგებოდა -
რასაც, ალბათ, ჩამოთვლაც არ უნდა.
არაფერი, ოღონდ - ნულარ ელი:
საოცრებას, (მეცდებოდა ყოველი
ტაქტისა და რიტმის ვერდამცველი!) -
და თუ მწყობრში - მაინც შევიდოდა?
მისამღერი, ოდინდელი, ძველი:
თუნდ რამეზე რამით არაფერი
რალაც - თუნდაც შორით ჩანდეს ჩრდილი,
თუნდ ჩრდილები! არაუშავს: რომ ის
ჟამი, ის დღე, ის სახლი - ის ბაგე!
სიკვდილმისჯილს ხსოვნით რომ მიეგო.
თუ სხვა გზები ზედმეტად იცოდნენ?
ყველაფრისგან მიღმიერი ოდენ
იყო ჩვენი, და რადგანაც მხოლოდ
ვართ ჩვენივე მკრთალი ანარეკლი,
ამ ყველაფრის მაგიერ წილხვედრად
მოგვემადლა საიქიო მთელი.

აუნერელ, სასვებით ხელთუქმნელ,
ახალ ალავს გილოცავ რაინერ!
და დასტურის კონცხს სულ უკანასკნელს,
ახალ თვალ-ყურს გილოცავ რაინერ.

ყველა გელობებოდა:
მოყვასი თუ ვნება,

ახალ ბგერას - ექო და
 ახალ ექოს - ბგერა.

სკოლის მერხზე ბევეჯერ მიფიქრია:
 რა მთები? რა მდინარეები?
 ლანდშაფტები - ტურისტთა გარეშე?
 არ მემღება, რაინერ - სამოთხე
 მთიანი და ქუხილიანია?
 არა ქვრივთა ჩვეული მოთხოვნით -
 სამოთხე ხომ მრავალშრიანია,
 აკინძული ვრცელ ტერასებად?
 განფენილი როგორც ტატრები¹² -
 ედემი კი, ამფითეატრია.
 (წამოეშვა ვილაციისთვის ფარდა...)
 არ მემღება რაინერ, რომ ღმერთი -
 მართლაც არის - ბაობაბი მზარდი?
 ოღონდ არა ოქროს ლუდოვიკო¹³ -
 ერთი ღმერთის ზეგარდმო ხომ კიდევ
 სუფევს ღმერთი?
 ახალ ალაგს გენერება როგორ?
 სხვათა შორის, ხარ შენ, - არის ლექსი:
 თუმც შენ თავად ისედაც ხარ ლექსი!
 უმაგიდოდ, მკლავს და მტევანს ხელის,
 ვერდაყრდნობილს, გენერება როგორ?
 მოინერე - შენებური შიფრით!
 სიხარულით ახლებური რითმით?
 რადგან სიტყვა რითმას, მართებულად
 თუ განმარტავ - ახალი რითმების
 მთელი წყება მყისიერად ჩნდება -
 თუმც სიკვდილი?:
 რას გაანყო - ენა შესწავლილი
 არის სრულად. ვიცით უამრავი
 სულ ახალი სიტყვათშეთანხმება.

- შეხვედრამდე! გაცნობამდე მერმისს!
 თუ ვერ შევხვდით - შევეხმატკბილებით -
 დედამინას, ამოუცნობს ჩემთვის -
 მეც შემიცნობ, ზღვის სიღრმესაც, რაინერ!

რომ არ ავცდეთ - მოინერე რაიმე.
 ახალ ბგერწერას გილოცავ, რაინერ!

ცის კიბეზე - ძღვენი¹⁴ ნაზიარევს...
 ახალ ხელდასხმას გილოცავ რაინერ!

ხელის გულზე ვუნვდი დავანებულს,
 ჩემს ამ წერილს, რომ არ დაინამოს,
 გადაუფერენს: რონასა¹⁵ და რარონს,¹⁶
 განშორებას, უკვე სავალალოს...

ეს წერილი, ღრმა ტკივილს რომ იტევს,
 მიბაროს ხელთ რაინერ რილკეს.

შენიშვნები

¹ ეოლის გოდოლი - ბერძნული მითოლოგიის მიხედვით ქართლ-
 მბრძანებელი ღვთაების.
 ეოლის საბრძანისი, აღმართული შუა ზღვაში მიუვალ სალ-
 კლდეებზე და სპილენძის გაღავნით გარშემორტყმული.

² კაცი ვინმე - იგულისხმება მარკ სლონიმი, ვისგანაც შეიტყო
 ცვეტაევამ რილკეს გარდაცვალების ამბავი.

³ Новости და Дни - იგულისხმება პარიზის რუსულენოვანი
 დიდი გაზეთები.

⁴ ალკაზარი - რესტორანი პარიზში.

⁵ პანთეონი - იგულისხმება ნოვოდევიჩიეს სასაფლაო.

⁶ Nest - (გერ.) ბუდე.

⁷ Lieber - (გერ.) ძვირფასო, საყვარელო.

⁸ კასტორი და პოლუქსი - ბერძნულ-რომაული მითოლოგიის
 მიხედვით, განუყრელი ძმები, მშვენიერი ლედას შვილები; პო-
 ლუქსი ზევსმა უკვდავებით დააჯილდოვა, ხოლო კასტორი
 მოკვდავი იყო, ერთხელაც, როცა კასტორი დაიღუპა მტერთან
 ბრძოლისას, ზევსმა ნება დართო პოლუქსს, გაეღო ძმისთვის
 თავისი უკვდავების ნახევარი. მას შემდეგ ძმები ერთ დღეს მი-
 ნისქვემა საუფლოში ატარებდნენ, ხოლო მეორე დღეს ოლიმ-
 პოზე, ღმერთებთან.

⁹ ბელვიუ - (ფრ. მშვენიერი ხედი) პარიზის გარეუბანი, სადაც
 ცხოვრობდა მაშინ მარინა ცვეტაევა.

¹⁰ გალთა ქიმერები - პარიზი (ლუტეცია) გალიის ტერიტორიაზე
 მდებარეობდა.

¹¹ ბელვედერე - (იტ.) სასახლე ვრცელი დეკორატიული ბალ-
 ნარით, შადრევნებითა და მდლოებით გარემოცული.

¹² ტატრები - მთის მასივები კარპატებში.

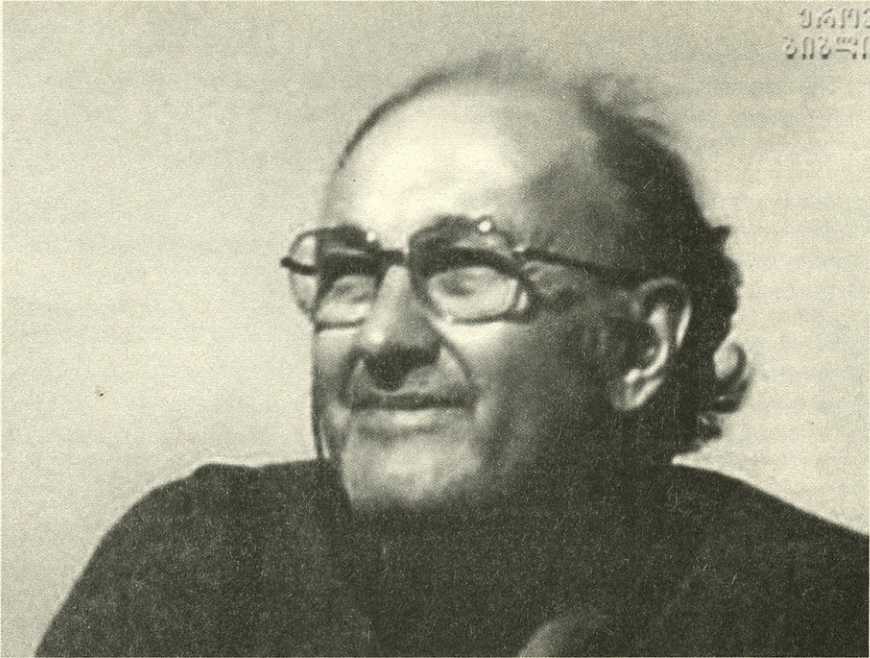
¹³ ოქროს ლუდოვიკო - იგულისხმება ლუდოვიკო XIV(1638-1715)
 საფრანგეთის მეფე 1643 წლიდან; მისი მეფობის პერიოდში სა-
 ფრანგეთის საზღვრები გაფართოვდა და მაღალი საზოგადოება
 ფუფუნებაში ცხოვრობდა.

¹⁴ ძღვენი - ანუ სეფისკვერი და ღვინო(ზიარებისთვის).

¹⁵ რონა - მდინარე შვეიცარიასა და საფრანგეთში.

¹⁶ რარონი - რილკეს დაკრძალვის ადგილი შვეიცარიაში.

გერმანულიდან და რუსულიდან თარგმნა
 და შენიშვნები დაურთო ლულუ დადიანმა

რიჩარდ ბარჩუბარტიანი (დიდი ბრიტანეთი)

რიჩარდ ბერენგარტენი თანამედროვე ინგლისელი პოეტის, რიჩარდ ბერნსის ფსევდონიმია. იგი 1943 წელს დაიბადა ლონდონში. სწავლობდა საუნივერსიტეტო კოლეჯში. პირველი პოეტური კრებული 70-იანი წლების მიწურულს გამოსცა. მისი პოეზია მსოფლიოს მრავალ ენაზეა თარგმნილი, არის რამდენიმე პრესტიჟული ევროპული ლიტერატურული პრემიის ლაურეატი, თავად კი თარგმნის თანამედროვე ბერძენ პოეტებს. ბერენგარტენის სახელთან დაკავშირებულია 1975 წელს კემბრიჯის ინტერნაციონალური პოეტური ფესტივალის დაარსება და ხელმძღვანელობა, სხვა არაერთი მნიშვნელოვანი საერთაშორისო პროექტი. ბერენგარტენის პოეზია ყოველდღიური ყოფითი ნიუანსების, პროზაული დეტალებისა და მოულოდნელი გამოცდილებების გადაკვეთაზე იქსოვება. ავტორის თეორიულ მანიფესტაციებში პოეზიის უნივერსალურ ხასიათზეა ლაპარაკი და ხაზგასმულია დედამიწაზე სოციალური უსამართლობის წინააღმდეგ ბრძოლაში პოეტის განსაკუთრებული კულტურული როლი.

თეთრი ცხენი

ოსტატი ნი ჯუი გატაცებით
ამტყიცებს, რომ თეთრი ცხენი
ცხენი არ არის. ის იოლად და

დამაჯერებლად ეპაექრება
ყველა მნახველს. უარყოფების,
ქვეკატეგორიების და ჯიშების

რიგრიგობით გადამლახველი,
უსწრაფესად რკალავს მორიგ წრეს,
უძნელესი და

უჭკვიანესი მოკამათეც კი
უძლურია, გაეცალოს
გალიმბუხი. მაგრამ როცა

ნი ჯუი თეთრ ცხენზე ამხედრებულა
და დასავლეთის ქალაქის წიშკარს
ჩაუქროლებს, იმპერატორის

სასაზღვრო დაცვის გუშაგები, როგორც ამას
სტანდარტული პროცედურა ითვალისწინებს,
მას ბეგრავენ. ცხენის ფლობისთვის.

თეთრ შესახვევში მომღერალი ქალი

ის რომ ამღერდა
გადახურული ხილის ბაზრის
მიმდებარე თეთრ შესახვევში

ფართო ბლუზებში გამონყობილმა
მეყველემ და იოგურტის ჩამომსხმელმა
ამოიხრეს

თავის მუყაოს ტახტრევანზე შემალღებულმა
ხეიბარმა მათხოვარმა, კოლონადაზე
უცებ შეწყვიტა ტუჩების კვნეტა

ახალბედა ყასბის ხელში
მოსაქნევად შემართული ვეება დანა
მთელი სუთი წამით გაშეშდა

გრუზათმიანი წითური კაცის თვალის ირისი
ჩვეულებრივ ყავისფერი
მწვანედ დაზოლილ ოქროდ აენთო

და იქვე მარწყვის
გამყიდველ ქალს ჩაეცინა
თითქოს რაღაც გაახსენდაო

ჯეიმს გიზონის სიკვდილის დღის მოსაპონრად

მათ გახსნეს ცეცხლი
სანგრიდან და ჩვენ
ეუპასუხეთ. და როცა

ცეცხლის ჯერი შეწყდა, ჩვენ
ფარულად გადავნიტეთ თვალის შეველება.
ჩვენ იქ ცხრამეტი

მკედარი დაგვხვდა, ერთი ჯერ კიდევ
ცოცხალი იყო და გმინავდა. ხოლო როცა ღამე
ჩამოწვა, მე ვთქვი, ვაპირებ ნავიდე და

მასთან ჩამოვჯდე. ნუ იზამ,
მიტხრეს. ის ალბათ უკვე
ხორცის მასაა. მაგრამ ნავიდე

ამ ყველაფრის მიუხედავად. იგი კარგი ინგლისურით
ლაპარაკობდა. ვიდრე სული არ დალია,
მასთან ვიჯექი. მან გადმომცა

ფოტოების ნაკრები და
მიტხვია, მისი ოჯახისთვის
გადამეგზავნა.

ბაზარში მომღერალი ქალი

ბაზარში როცა
ამღერდა და მისი ხმა ირგვლივ
მიმოიღვარა

დაქირავებულმა მკვლელმა პირი დაითუთქა
ყავის ყლურწვისას
მაგრამ მაინც არ შეუკურთხავს

შვიდმა ბელურამ აღფრთოვანებით
შეავლო თვალი ჰაერის ტალღებს
და სადენზე განაგრძო ჯდომა

შებორკილმა და გაბრუებულმა
ხუთმა მონამ ჩაიარა და
ხუთივემ წვდომით დახარა თვალი

ახალბედა ლოცვის ოსტატმა
ხელები ზეცად ალაპყრო და მისმა ბაგემ
სასოებით ალაგლინა „ო“

და უცებ შედგნენ ფრთხილი ქარები
და ორკესტრულად
მიიქცნენ ზღვისკენ

სიკვდილის ჰოლში

საბაყოს ჰოლის უკანა მხარეს
კაბინაში
გაიცემა შენთვის ნებართვა

სიკვდილის ქვეყნად
შენ უკვე
გელის

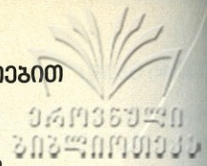
ცარიელი სკამი და იქვე
კარგად მოსახულ მაგიდასთან
შენი უსახო

მასპინძელი ზის
და შენს – ახლახანს ჩამოსულის –
გამოსაკითხად

უკვე მზად არის
ამ სკამზე კი შენი
სახელი

დატანილა
წარუშლელად
საჩინო მელნით

უოლტ უიტმენის სულისკვეთებით

სოფლებია და პატარ-პატარა
ქალაქებია, რაც მე ამ ქვეყნად
მთელი არსებით

მანტერესებს, არა ქვეყნები –
ციცქნა სოფლები ველ-მინდვრებით,
მდელოებით, ვენახებით, ხეხილნარებით,

ფერდობებით, ტყეებით და კორომებით,
იალაღებით, საძოვარი სავანეებით,
სახელებით ხეთა და ხილთა,

ფრინველებით და ცხოველებით, მდინარეების,
ტბების და ზღვების თევზებით – მათი
საცხოვრისით და მოძრაობებით –

გუგუნი და ცვალებადობა
ამინდთა, ქართა,
განსაკუთრებით – ცის სახეები –

ტროპები და დიალექტები,
თითოეული უნიკალური, მშობლიური –
ვინმესთვის სადმე.

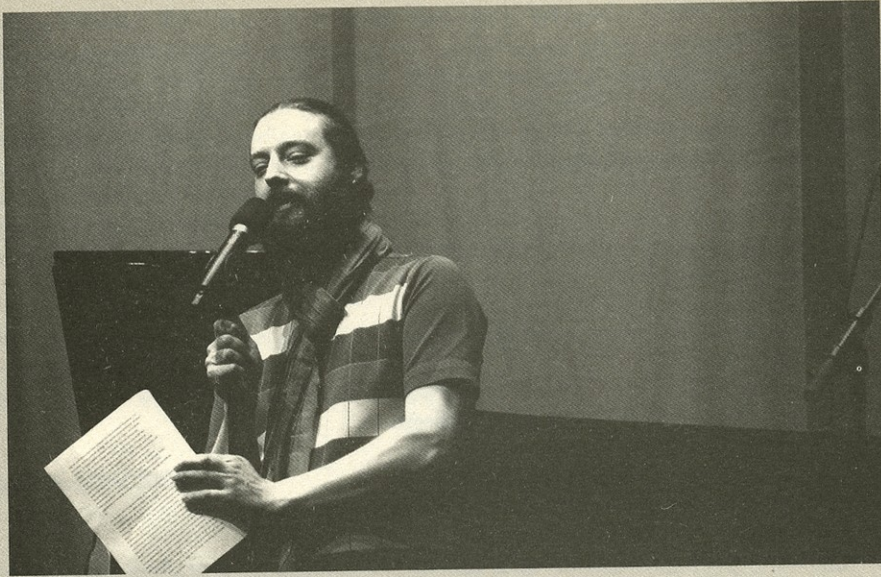
აი ხელები განსაჭვრეტად და განსაჩხიბად

აი ხელები განსაჭვრეტად და განსაჩხიბად
იმ მერმისის ახლა რომ არის
იმ მერმისის უკვე რომ არის
იმ მერმისის ამგვარის და ასევეთარის
იმ მერმისის დათესილის და დაბეზკილის

აი ხელები განსაჭვრეტად და განსაჩხიბად
მერმისის ჯერაც უხილავის და შეუდგარის
წინდანინ რომ არასოდეს მოიკვლევა-მოიკვალება
იმის რაც-მინყივ-არ-ყოფილია

მოულოდნელის

*ინგლისურიდან თარგმნეს
ნინა მაჩაიძემ და ბექა ბარქაიამ*

ქრისტიან კარლსონი (შვედეთი)

ქრისტიან კარლსონი დაიბადა შვედეთში, 1978 წელს. 1996 წლიდან აქტიურად მოღვაწეობს როგორც პოეტი, პროზაიკოსი და მთარგმნელი. არის რამდენიმე პოეტური კრებულის და ასევე საბავშვო წიგნების ავტორი. 2007 წელს ჩამოაყალიბა გამომცემლობა „სმოკადოლი“. ამ გამომცემლობაში ბევრი ნიჭიერი და საინტერესო მწერლის წიგნები დაიბეჭდა. იბეჭდება თარგმანებიც, მათ შორის, იმ უცხოენოვანი მწერლებისა და პოეტების, ვინც დღეს შვედეთში ცხოვრობენ და მოღვაწეობენ. კარლსონი თავისი გამომცემლობის ვებგვერდზე წერს:

„2006 წლის ოქტომბერში ერთი დიდი გამომცემლობის მიერ შედარებით ახალგამოცემული პოეტური კრებულის კითხვისას მოთმინების საზღვარს გადავედი და ერთი ლექსი, რომელიც საშინლად ცუდი იყო, მთლიანად გადავხაზე. წამიკითხავს ძალიან კარგი პოეზიაც, ძალიან ცუდიც და საშუალოც. ნაცვლად იმისა, რომ იმ პოეტის კრიტიკა დამეწყო, რომელმაც ჩემი მოთმინების ფილა ააფსო, გადავწყვიტე, რომ რამე კონსტრუქციული გამეკეთებინა. მანამდეც ვფიქრობდი გამომცემლობის დაარსებაზე და მივხვდი, რომ ეს დღე დამდგარიყო. 2007 წელს გამომცემლობა დაარსდა, 2009 წლიდან დავიწყეთ წიგნების გამოცემა“.

ამ გამომცემლობაში გამოიცა ზურაბ რთველიაშვილის „პოეზიის დიქტატურის“ შვედური თარგმანიც. ქრისტიან კარლსონი ხშირად აწყობს სხვადასხვა ღონისძიებას თავის პოეტ და მუსიკოს მეგობრებთან ერთად. ის შვედეთის კულტურული ცხოვრების ერთ-ერთი მრავალმხრივი და საინტერესო წარმომადგენელია. ქრისტიან კარლსონის ლექსები ორიგინალობით და სიმართლით გამოირჩევა. მისი ყოველი ახალი კრებული მართლაც სიახლეა და ავტორის მაძიებელ ხასიათზე მეტყველებს. გთავაზობთ მისი რამდენიმე ლექსის თარგმანს.

* * *

დასჯილი უიღბლობა.
არახელსაყრელი ათვალწუნება.

ტოტალური ოსტატობა.
ქვეყნები, რომლებიც ტრილოგიებია.

კატატონური პროცესები.
მონოგრამპერმუტაციები.
საშვილოსნოსგარე ქორწინება.

სიმართლე მხოლოდ გამოაშკარავებელი ტყუილებია.
სინამდვილე შეცდომა იყო.
ცვლილებები უჟანგავისა.
უნდა გახსოვდეს, როგორც შენს თავს გადახდენილი.

რატომ არ ამბობ: მაპატიე?
რატომ იხდი მადლობას პატიების თხოვნით?

ბარაკები კერძო ბინების უბნისკენ მიმავალ გზაზე.
სიცოცხლე ნახევრად სიკვდილია. სიკვდილი მთელი სიცოცხლეა.
ურთიერთგაგება დროს ატყუებს.
ორსახურავიანმა კამერამ დაკარგა ტაქტი.
კონცეპტუალური სინდისი.
რაც მსოფლიოში ყველაზე მეტად შევიცარიულია, ჩვენთვის გავიმეტე.
შუახნის ზედა საზღვარმა ჩაახველა.
ახალი სიცრუეები ბევრის მომცემია და ცოტა არ იყოს – თვალში საცემია.
ადამიანს მხოლოდ კლასიკური გზით შეუძლია სიკვდილი.

ყველა ჩემი ველურ-მხეცური ოცნება ზოლიან არსებებს ეხება.
პარალელურ ქავილებს.
სასწრაფოდ განსაზღვრე, რა არის ტრიუმფი. ირონია პროცესია.
თანაბრად ვმუშაობ დამცხრალად და დაუცხრომლადაც.
ადამიანმა შეიძლება თავი იპოვოს საგნებში და საქმეებში.
მაგრამ ისიც ხომ შეიძლება, ადამიანმა თავს ჰკითხოს საგნებზე და საქმეებზე.
თუ შეგიძლია, რომ ჩამოართვა და შეინახო, ისიც უნდა შეგეძლოს, რომ მოიცვა და მოუარო.

* * *

|

სიზმრები ფაქტებია.
იქ არის პატიება და პატიება დაუმთავრებელი, და დანაშაულებრივი კათარზისი და,
დამატყვევებელი სიბრმავე ბოროტებისა და, არაფერი სარგებელი
და გვერდავლილი სერიოზული ნაკლოვანებები ბედნიერების ქრონოლოგიაში
ტბა სწოვს სიზმარში და ჰაერი კანკალებს სიზმარში
და არ არის ხმელეთი და სიმყარე სიზმარში
და სიზმარია ჩემი ყველაფერი. ამოიოხრე – უძილობა მჭირს,
ფარდული სიზმრებს გამოადგება. ფიჩხის ცოცხი სიზმრებში იბრჭყვიალებს.
კაკაჩა კვდება სიზმარში და სიტყვა იბადება ყინულის ტკაცანში.
დაბადება ჩემი სიკვდილის სიზმარია. დიდება დაბლდება სიკვდილისგან.

ცხოვრება სიზმრის მამოძრავებელი ძალაა. ამოიხრე. უძილობა მჭირს.
სიზმარი სიკვდილის ბოთლის ყელია, თევაზი – კასტრაციის გრატიფიკაცია.
მიტები იმიტაციაა, გრძნობები იმიტაციაა, იმპროვიზაციები და
იმპულსურობა ინსტინქტებისგან გაკეთებული ცუდი სალათაა.
სიზმრებმა ევოლუცია დააგვირგვინეს და დამატებით დარჩა ჩარჩო
ვიტრინის ტანში. შემიძლია სიზმრების ნახვა და ამიტომ ვკვდები.
ცხოვრება სიზმრების პერიფრაზაა
ძალღური ყოფა ძალღური ყოფა
მხოლოდ სიზმარი მიუქცევს მეორე ლოყას, როცა ერთზე ფერი აელენება.

||

სიზმრის მოქმედების ძალა სიცილზე
შოკოლადების ავტომატი ლტოლვილთა ბანაკში
ჩანასახი გვერდს მონაცვლებს საათში თხუთმეტჯერ.

პატარა ისტორიებიდან:

*

აღმოჩნდა, რომ ცირკის ცხოველები უღმერთოები არიან. აღმოჩნდა, რომ სწავლულები
ომის მომხრე კლოუნები არიან. მე აღმოვაჩინე, რომ კონფლიქტები აღმოჩენამდე ვერც კი
შეედრებიან კონფლიქტებს აღმოჩენის დროს და აღმოჩენის შემდეგ. მცირეოდენი ნუგეში
იქნებოდა იმის ცოდნა, რომ შეცდომის გამო ეს ყველაფერი პირიქით არის – ზუსტად არც კი
მახსოვს, იქნებ სამხედროები არიან უღმერთო ცირკიც და სწავლული კლოუნცხოველებიც,
ან იქნებ ყველა პოლიტიკოსი ომის მოსურნეა, ანდა წარმოშობით ცირკიდან არიან, ან
მეცნიერღმერთები, ან იქნებ ყველა ძარცვა პოლიტიკურია, თუ ყველა შეცდომა. თუ ყველა
პოლიტიკოსი სჩადის ცხოველობას? თუ ყველა აღმოჩენა ცხოველია? თუ ნებისმიერი სუსტი
ცირკიც ნუგეშია? თუ ღმერთი უჩემოა თუ უთავისო? თუ რომ არის როგორც? პარასკეობით
დედა რეკავს და მიყვება კუნძულქვეყნების ახალ ამბებს, თუ ისინი კუნძულქვეყნებისაა. თუ
ხუთშაბათებისა? თუ ქალაქებისა? თუ კარადაში ნადგამი ძველი საჭმელისა? სუბიექტი
ინსტიტუტია. თითოეული დედა გამოკვლევია. ჭოჭინათი გამოვიქეცი დედაჩემის ბარგის
სადგამიდან. სად გავრბივართ ყოველ გაქცევაზე? „სათამაშო ადგილები მიმზიდველია,
მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ ორი წლის ბავშვი თავის ნებაზე გადაეშვას იქ სათამაშოდ“. რასაც
ადამიანი სინდისით წააგებს, მოიგებს სიცილით? რა დროსაც დაკარგავ, დაენევი იმას
თამაშით? ყველა უთანასწორობა საათივით ზუსტად მუშაობს.

**

ჩემი მძიმე ხასიათი არა ჰგავს პაპაჩემისას. ის პაპაჩემი იყო. ვიცი, რომ ვბერდები და
ვბოროტდები. დრო უფრო ცუდი მკურნალია, ვიდრე შეკითხვები და შიარები. ასაკი ჭკუას
არა მმატებს. ვიცი, რომ წყნარი ბავშვი ვიყავი, მაგრამ ეგ უკვე ნელ-ნელა მავიწყდება.
არაფერი მაქვს იმდენი, რომ ვიგრძნო სხვა რამ სიძულვილი, გარდა ოჯახური სიძულვილისა.
ჩვენ ერთი ჩვეულებრივი ოჯახი ვართ და ალბათ ყველაფერი ჩემი ბრალია. მარტოობასაც
ხომ აქვს თავისი მოვალეობები.

სივარტლეები და მოდიფიკაციები

ა.

1. თეორია პრაქტიკაში პრაქტიკაა.
2. სიცხადე საზოგადოდ საზოგადოა.
3. შორეულ ქვეყანაში ახლოსაც შორს არის.
4. ცხრა მთას იქით ახლავე აქ იქნება.
5. ადვილად ვერთობი, მაგრამ იშვიათად.

ბ.

ლაპარაკი ბრინჯაოა.

დუმილიც ბრინჯაოა.

ფიქრი ვერცხლია.

ოცნება ოქროა.

თავს რომ გამოუტყდები, რომ მოგწონს, შეიძლება ეგაც ოქროა.

ხალხი რომ გადაადგილდება, როლები იცვლება.

ძილი და ღვიძილი სხვადასხვა დროის ოქროა.

მეტი ოქროც არსებობს?

იქნებ ნაკლები ოქრო არსებობს?

ფიქრი ვერცხლია.

ოცნება ოქროა.

რომ მიხვდები, რომ მოგწონს, შეიძლება ეგაც ოქროა.

გ.

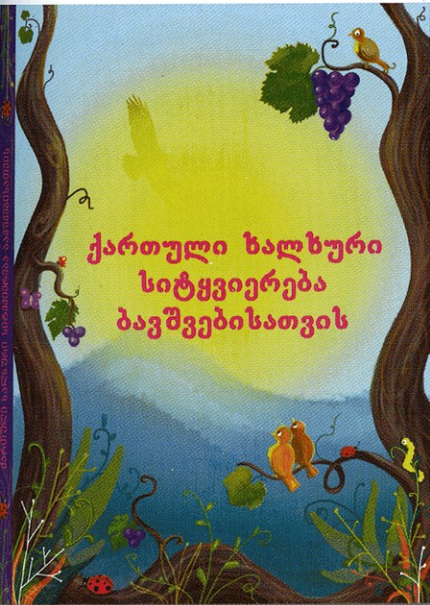
რასაც გაცვლი, გაცვლილია და აღარასოდეს დაგიბრუნდება.

არ არის მართალი, ბატონო. საკუთარი მტკავლით ზომვა

მხოლოდ ბავშვებს გამოადგებათ. მაგრამ თვალი თვალის წილ და

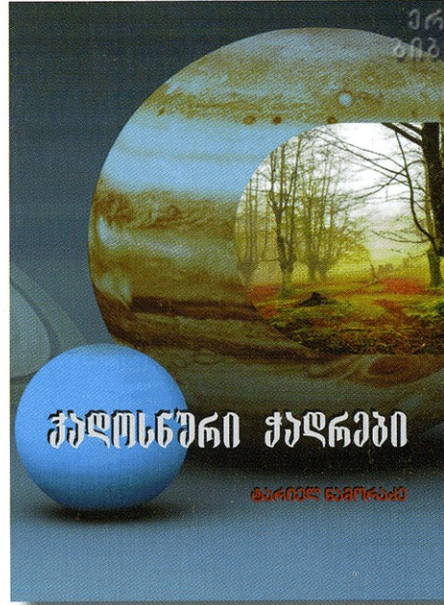
კბილი კბილის წილ – ცოტა არ იყოს, ზედმეტად ადვილად დასადგენია.

შეედურიდან თარგმნა მანანა კობაიძემ

ვი ჩიღვინაძე

წიგნში შესულია ბავშვებისათვის შერჩეული ქართული ხალხური სიტყვიერების საუკეთესო ნიმუშები. ლექსებსა და ზღაპრებთან თემატურად დაკავშირებულად მისადაგებულია ანდაზები. წიგნი გამოცემულთაგან განსხვავებით, წინამძღოლ კრებული მთელ ქართველურ ენობრივ მემკვიდრეს მოიცავს – მასში ქართულთან ერთად ინგლისურ, მეგრულ-ლაზურთან და სვანურთან დაკავშირებული საბავშვო ლექსები და ზღაპრები.

ტარიელ ნამორაძე

ცნობილი კარდოლოგი ტარიელ ნამორაძე შესანიშნავი პროზაიკოსიკაა, ლიტერატურული პრემიის ლაურეატიც გახდა და მკითველის სიმბაზითაც დაიმსახურა. მის ახალ წიგნში გროტესკებთან, ნოველებთან და მინიატურებთან ერთად მისგანვე თარგმნილი გამოჩენილი მწერლების მოთხრობებიცაა შესული. სადა ენით მოთხრობილი ამბები აუცილებლად მოხიბლავს მკითხველს. გამოცემლობა „საუნჯე“ ამჯერად ამ საინტერესო წიგნს გთავაზობთ.

**ქუჩნალი „ახალი საუნჯე“ 2015 წლის ზოლომდე
შეგიძლიათ გამოინეროთ ელვა.GE-ზე**

თითო ნომრის ფასი – 2 ლარი

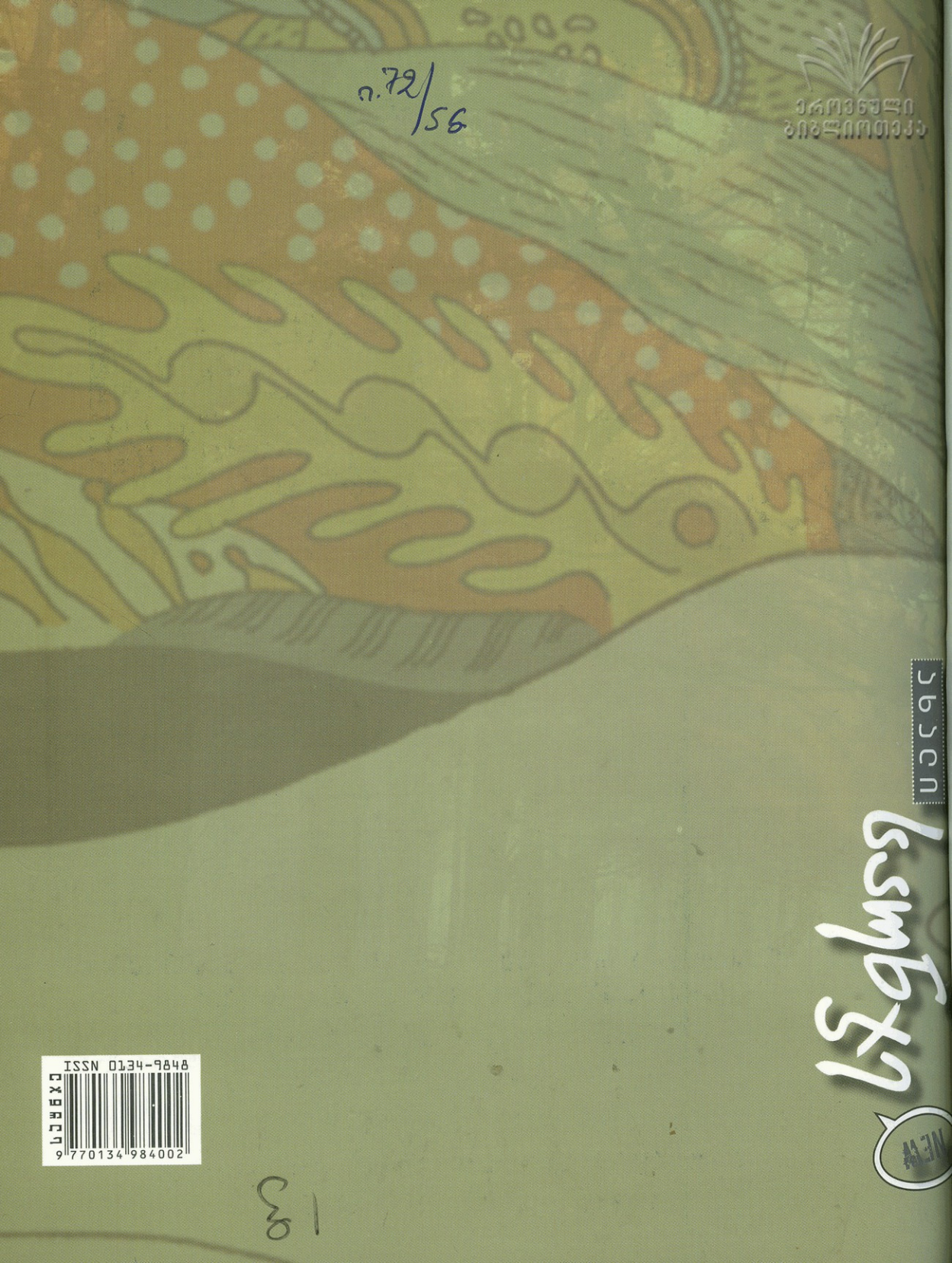
მის.: ქ.თბილისი, იოსებოძლის ქ.49

elva@elva.ge

ტელ.: (+995 55 32) 2-38-26-74; 2-38-26-73;

2-38-26-76; (+995 55 32) 38-08-774

ნ. 72 / 56

საქაი

საქართველო

ISSN 0134-9848

9 770134 984002

103